EUROPSKA UNIJA

EUROPSKI PARLAMENT **VIJEĆE**

Bruxelles, 12. ožujka 2021.
(OR. en)

2020/0108 (COD) **PE-CONS 74/20**

ECOFIN 1198
CADREFIN 481
COMPET 663
RECH 543
ENER 515
TRANS 627
ENV 834
EDUC 458
EF 352
TELECOM 280
IA 127
FSTR 198
CULT 94
AUDIO 68

ZAKONODAVNI AKTI I DRUGI INSTRUMENTI

Predmet:	UREDBA EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o uspostavi programa InvestEU i izmjeni Uredbe (EU) 2015/1017

UREDBA (EU) 2021/...
EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od ...

o uspostavi programa InvestEU
i izmjeni Uredbe (EU) 2015/1017

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 173. i članak 175. treći stavak,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora[1],

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom[2],

---

[1] SL C 364, 28.10.2020., str. 139.
[2] Stajalište Europskog parlamenta od 9. ožujka 2021. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od ... .

budući da:

(1) Pandemija bolesti COVID-19 snažan je udar na svjetsko gospodarstvo i gospodarstvo Unije, te ima velike socijalne i ekonomske posljedice širom država članica i regija. Zbog potrebnih mjera za suzbijanje širenja bolesti gospodarska aktivnost u Uniji znatno se smanjila. Očekuje se da će smanjenje BDP-a Unije u 2020. iznositi oko 7,4 %, što je znatno više nego tijekom financijske krize u 2009. Aktivnost ulaganja znatno je pala. Slabosti kao što su pretjerano oslanjanje na nediversificirane vanjske izvore opskrbe i nedostatak važne infrastrukture treba otkloniti, posebno za mala i srednja poduzeća („MSP-ovi”), uključujući mikropoduzeća, primjerice diversifikacijom i jačanjem strateških lanaca vrijednosti, kako bi se poboljšao odgovor Unije na izvanredne situacije te otpornost cijelog gospodarstva, a istodobno zadržala njegova otvorenost za tržišno natjecanje i trgovinu u skladu s njezinim pravilima. Iako su se prije pandemije udjeli ulaganja u BDP-u u Uniji oporavili, taj oporavak ostao je ispod razine koja se mogla očekivati u razdoblju snažnog oporavka i nije dovoljan da nadoknadi godine nedovoljnih ulaganja nakon krize 2009. Što je još važnije, postojećim razinama i predviđanjima ulaganja ne mogu se zadovoljiti potrebe Unije za strukturnim ulaganjima s ciljem ponovnog pokretanja i održavanja dugoročnog rasta u kontekstu tehnoloških promjena i globalne konkurentnosti, među ostalim i u području inovacija, vještina, infrastrukture, MSP-ova, niti potreba za suočavanje s ključnim društvenim izazovima, kao što su održivost i starenje stanovništva. Slijedom toga, kako bi se ostvarili ciljevi politike Unije i podržao brz, održiv, uključiv, trajan i zdrav gospodarski oporavak, potrebna je potpora za rješavanje nedostataka na tržištu i investicijskih okolnosti koje nisu optimalne te za smanjenje investicijskog jaza u ciljanim sektorima.

(2) U evaluacijama je istaknuto da je zbog raznolikosti financijskih instrumenata provedenih na temelju višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2014.–2020. došlo do određenih preklapanja njihovih područja primjene. Ta je raznolikost također prouzročila složenost za posrednike i krajnje primatelje koji su se suočavali s različitim pravilima o prihvatljivosti i izvješćivanju. Nepostojanje usklađenih pravila također je otežalo kombiniranje sredstava iz više fondova Unije, iako bi takvo kombiniranje koristilo podupiranju projekata kojima su potrebne razne vrste financiranja. Stoga bi trebalo osnovati jedinstveni fond, fond InvestEU, koji se nadovezuje na iskustva s Europskim fondom za strateška ulaganja (EFSU) osnovanim u okviru Plana ulaganja za Europu, kako bi se krajnjim primateljima pružila učinkovitija potpora integriranjem i pojednostavnjivanjem financiranja koje se nudi u okviru jedinstvenog sustava proračunskog jamstva, čime bi se poboljšao učinak potpore Unije i istodobno smanjio trošak za Uniju koji se plaća iz proračuna.

(3) Posljednjih je godina Unija donijela ambiciozne strategije za dovršetak unutarnjeg tržišta i poticanje održivog i uključivog rasta i zapošljavanja. Takve strategije uključuju „Europa 2020. – Strategija za pametan, održiv i uključiv rast” od 3. ožujka 2010., „Akcijski plan o izgradnji unije tržišta kapitala” od 30. rujna 2015., „Zatvaranje kruga — akcijski plan EU-a za kružno gospodarstvo” od 2. prosinca 2015., „Europska strategija za mobilnost s niskom razinom emisije” od 20. srpnja 2016., „Svemirska strategija za Europu” od 26. listopada 2016., „Čista energija za sve Europljane” od 30. studenoga 2016., „Europski akcijski plan obrane” od 30. studenoga 2016., „Pokretanje Europskog fonda za obranu” od 7. lipnja 2017., „Međuinstitucijski proglas o europskom stupu socijalnih prava” od 13. prosinca 2017., „Nova europska agenda za kulturu” od 22. svibnja 2018., „Europski zeleni plan” od 11. prosinca 2019., „Plan ulaganja za europski zeleni plan” od 14. siječnja 2020., „Jaka socijalna Europa za pravednu tranziciju” od 14. siječnja 2020., strategija za „Oblikovanje digitalne budućnosti Europe”, „Europska podatkovna strategija” i bijela knjiga „O umjetnoj inteligenciji - europski pristup izvrsnosti i povjerenju” od 19. veljače 2020., „Nova industrijska strategija za Europu” od 10. ožujka 2020. i „Strategija za MSP-ove za održivu i digitalnu Europu” od 10. ožujka 2020. U okviru fonda InvestEU trebalo bi iskoristiti i ojačati sinergije između tih međusobno poticajnih strategija pružanjem potpore ulaganjima i pristupu financiranju. Osim toga, Unija je donijela Uredbu (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća[1].

[1] Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020., str. 13.).

(4) Na razini Unije europski semestar za koordinaciju ekonomskih politika okvir je za utvrđivanje prioriteta nacionalnih reformi i praćenje njihove provedbe. Države članice, prema potrebi u suradnji s lokalnim i regionalnim tijelima vlasti, izrađuju vlastite nacionalne višegodišnje strategije ulaganja kojima se podupiru ti prioriteti reformi. Te bi strategije trebalo predstaviti zajedno s godišnjim nacionalnim programima reformi kako bi se okvirno definirali i koordinirali prioritetni projekti ulaganja koje treba podupirati u okviru nacionalnog financiranja ili financiranja sredstvima Unije, ili oboje. U tim bi se strategijama također trebalo koherentno koristiti financiranje sredstvima Unije i povećati, do najviše moguće razine, dodana vrijednost financijske potpore koju treba dodijeliti, posebno iz europskih strukturnih i investicijskih fondova, Mehanizma za oporavak i otpornost uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća[1] i programa InvestEU.

[1] Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17.).

(5) Fond InvestEU trebao bi doprinijeti poboljšanju konkurentnosti i socioekonomske konvergencije i kohezije Unije, među ostalim i u područjima inovacija i digitalizacije, učinkovitoj upotrebi resursa u skladu s kružnim gospodarstvom, održivosti i uključivosti gospodarskog rasta Unije te socijalnoj otpornosti i integraciji tržišta kapitala Unije, među ostalim i putem rješenja za njihovu rascjepkanost i rješenja kojima se diversificiraju izvori financiranja za poduzeća Unije. U tu bi svrhu fondom InvestEU trebalo podupirati tehnički i ekonomski isplative projekte uspostavom okvira za upotrebu dužničkih, vlasničkih i kvazivlasničkih instrumenata te instrumenata podjele rizika osiguranih jamstvom iz proračuna Unije i, prema potrebi, financijskim doprinosima partnerâ u provedbi. Fond InvestEU trebao bi se temeljiti na potražnji i istodobno biti usmjeren na ostvarivanje strateških, dugoročnih koristi u ključnim područjima politike Unije koja se inače ne bi financirala ili bi se nedovoljno financirala, čime bi se doprinijelo ostvarivanju ciljeva politika Unije. Potpora iz fonda InvestEU trebala bi obuhvaćati širok raspon sektora i regija, ali bi se njome trebala izbjegavati prekomjerna sektorska ili geografska koncentracija te bi se trebao olakšati pristup financiranju projekata koji se sastoje od partnerskih subjekata u više regija širom Unije, uključujući projekte kojima se promiče razvoj mreža, klastera i digitalnoinovacijskih centara.

(6) Kulturni i kreativni sektori ključni su i brzorastući sektori Unije koji mogu imati važnu ulogu u omogućivanju održivog oporavka jer u okviru njih iz intelektualnog vlasništva i kreativnosti pojedinca nastaju i gospodarska vrijednost i kulturna vrijednost. Međutim, ograničenja društvenih kontakata uvedena tijekom krize uzrokovane bolešću COVID-19 imaju znatan negativan gospodarski učinak na te sektore. Osim toga, nematerijalna priroda imovine u tim sektorima ograničila je pristup privatnom financiranju MSP-ovima i organizacijama iz tih sektora koje je ključno za ulaganja, rast i konkurentnost na međunarodnoj razini. U okviru programa InvestEU trebalo bi MSP-ovima i organizacijama iz tih sektora nastaviti olakšavati pristup financiranju. Kulturni, kreativni, audiovizualni i medijski sektori ključni su za slobodu govora i kulturnu raznolikost i za izgradnju demokratskih i kohezivnih društava u digitalnom dobu te su sastavni dio naše suverenosti i autonomije. Ulaganjima u te sektore utvrdila bi se njihova konkurentnost i njihov dugoročni kapacitet za proizvodnju i distribuciju visokokvalitetnog sadržaja širokoj publici preko nacionalnih granica.

(7) U cilju poticanja održivog i uključivog rasta, ulaganja i zapošljavanja, čime se doprinosi poboljšanju blagostanja, pravednijoj raspodjeli dohotka te većoj ekonomskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji u Uniji, fondom InvestEU trebalo bi podupirati ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu, uključujući u kulturnu baštinu. Projekti financirani u okviru fonda InvestEU trebali bi zadovoljiti okolišne i socijalne standarde Unije, uključujući standarde u vezi s pravima radnika. Intervencijama pomoću fonda InvestEU trebalo bi nadopunjavati potporu Unije koja se pruža u obliku bespovratnih sredstava.

(8) Unija je podržala ciljeve utvrđene u Programu Ujedinjenih naroda za održivi razvoj do 2030. („Program 2030.”) i njegove ciljeve održivog razvoja te Pariški sporazum donesen u sklopu Okvirne konvenciji Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama[1] („Pariški sporazum”), kao i Okvir iz Sendaija za smanjenje rizika od katastrofa za razdoblje 2015.–2030. Kako bi se ostvarili ti ciljevi, uključujući ciljeve koji su utvrđeni u Unijinim politikama okoliša, djelovanje u cilju održivog razvoja potrebno je znatno povećati. Stoga bi načela održivog razvoja trebala imati istaknutu ulogu u koncepciji fonda InvestEU.

(9) Program InvestEU trebao bi doprinijeti izgradnji održivog sustava financiranja u Uniji kojim se podupire preusmjeravanje privatnog kapitala u održiva ulaganja u skladu s ciljevima navedenima u Komunikaciji Komisije od 8. ožujka 2018. pod naslovom „Akcijski plan: Financiranje održivog rasta” i Komunikaciji Komisije od 14. siječnja 2020. o Planu ulaganja za europski zeleni plan.

---

[1] SL L 282, 19.10.2016., str. 4.

(10) Uzimajući u obzir važnost borbe protiv klimatskih promjena u skladu s obvezama koje je Unija preuzela u pogledu provedbe Pariškog sporazuma i obvezama u pogledu ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda, kao i ciljem klimatske neutralnosti EU-a do 2050. i novim klimatskim ciljevima Unije za 2030., djelovanjima u okviru ove Uredbe trebalo bi doprinijeti postizanju cilja da se 30 % svih rashoda VFO-a potroši na uključivanje klimatskih ciljeva i ambicije da 7,5 % proračuna odražava rashode za biološku raznolikost 2024. i 10 % tijekom 2026. i 2027., uzimajući u obzir postojeća preklapanja klimatskih ciljeva i ciljeva u području biološke raznolikosti. Očekuje se da će djelovanja kojima se doprinosi ostvarivanju klimatskih ciljeva u okviru programa InvestEU činiti najmanje 30 % ukupne financijske omotnice programa InvestEU.

(11) Doprinos fonda InvestEU ostvarenju klimatskog cilja pratit će se pomoću sustava Unije za nadzor klimatske politike koji Komisija treba izraditi u suradnji s potencijalnim partnerima u provedbi uz odgovarajuću primjenu kriterija utvrđenih Uredbom (EU) 2020/852 kako bi se odredilo je li gospodarska aktivnost okolišno održiva. Programom InvestEU trebalo bi se doprinijeti i provedbi ostalih dimenzija ciljeva održivog razvoja.

(12) Prema Izvješću o globalnim rizicima 2018. Svjetskog ekonomskog foruma, pet od deset najkritičnijih rizika koji prijete globalnom gospodarstvu povezani su s okolišem. Ti rizici obuhvaćaju zagađenje zraka, tla, unutarnjih voda i oceana, ekstremne vremenske uvjete, gubitke u bioraznolikosti i neuspjehe u ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi njima. Okolišna načela sastavni su dio Ugovorâ i mnogih politika Unije. Stoga bi se uključivanje okolišnih ciljeva trebalo poticati u operacijama povezanima s fondom InvestEU. U pripremu i provedbu ulaganja trebalo bi integrirati zaštitu okoliša te sprečavanje povezanih rizika i upravljanje njima. Unija bi također trebala pratiti svoje rashode koji se odnose na bioraznolikost i kontrolu onečišćenja zraka kako bi ispunila obveze izvješćivanja u okviru Konvencije o biološkoj raznolikosti[1] i Direktive (EU) 2016/2284 Europskog parlamenta i Vijeća[2]. Ulaganja namijenjena ostvarivanju ciljeva okolišne održivosti trebala bi se stoga pratiti primjenom zajedničkih metodologija usklađenih s metodologijama izrađenima u okviru drugih programa Unije koji se odnose na upravljanje klimom, bioraznolikošću i onečišćenjem zraka kako bi se omogućila procjena pojedinačnog i kombiniranog učinka ulaganja na glavne sastavnice prirodnog kapitala, odnosno zrak, vodu, tlo i bioraznolikost.

---

[1] SL L 309, 13.12.1993., str. 3.

[2] Direktiva (EU) 2016/2284 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2016. o smanjenju nacionalnih emisija određenih atmosferskih onečišćujućih tvari, o izmjeni Direktive 2003/35/EZ i stavljanju izvan snage Direktive 2001/81/EZ (SL L 344, 17.12.2016., str. 1.).

(13) Partneri u provedbi trebali bi pregledati projekte ulaganja koji primaju znatnu potporu Unije, posebno u području infrastrukture, kako bi se utvrdilo imaju li ti projekti okolišni, klimatski ili socijalni učinak. Projekti ulaganja koji imaju takav učinak trebali bi podlijegati provjeri održivosti u skladu sa uputama koje bi Komisija trebala izraditi u bliskoj suradnji s potencijalnim partnerima u provedbi u okviru programa InvestEU. U tim uputama trebali bi se primjereno primjenjivati kriteriji utvrđeni Uredbom (EU) 2020/852 kako bi se odredilo je li gospodarska aktivnost okolišno održiva, što uključuje i načelo „ne nanosi bitnu štetu", i je li usklađena sa smjernicama izrađenima za druge programe Unije. U skladu s načelom proporcionalnosti takve bi upute trebale sadržavati odgovarajuće odredbe za izbjegavanje nepotrebnih administrativnih opterećenja, a projekti ispod određene veličine koju je potrebno utvrditi u uputama trebali bi biti isključeni iz provjere održivosti. Ako partner u provedbi zaključi da nije potrebno provesti provjeru održivosti, trebao bi dostaviti obrazloženje Odboru za ulaganja koji je osnovan za potrebe fonda InvestEU („Odbor za ulaganja"). Operacije koje nisu u skladu s ostvarivanjem klimatskih ciljeva ne bi trebale biti prihvatljive za potporu na temelju ove Uredbe.

(14) Niske stope ulaganja u infrastrukturu u Uniji tijekom financijske krize i ponovno tijekom krize uzrokovane bolešću COVID-19 ugrozile su sposobnost Unije za poticanje održivog rasta, njezine napore u cilju ostvarenja klimatske neutralnosti, njezinu konkurentnost i konvergenciju te otvaranje radnih mjesta. Time se stvara rizik i od konsolidacije neravnoteža te razlika i nejednakosti u državama članicama i među njima, što utječe na dugoročni razvoj na razini Unije, nacionalnoj razini ili regionalnoj razini. Znatna ulaganja u infrastrukturu Unije, osobito u pogledu međusobne povezanosti i energetske učinkovitosti te uspostave jedinstvenog europskog prometnog prostora, ključna su za postizanje ciljeva održivosti Unije, među ostalim i za ispunjavanje obveza Unije u pogledu ostvarivanja ciljeva održivog razvoja te energetskih i klimatskih ciljeva do 2030. Stoga bi potpora iz fonda InvestEU trebala biti usmjerena na ulaganja u promet, energetiku, uključujući energetsku učinkovitost te obnovljive izvore energije i druge sigurne i održive izvore energije s niskom razinom emisija, okolišnu infrastrukturu, infrastrukturu povezanu s djelovanjem u području klime te pomorsku i digitalnu infrastrukturu, uključujući brzu i ultrabrzu širokopojasnu povezivost širom Unije, kako bi se ubrzala digitalna transformacija gospodarstva Unije. U okviru programa InvestEU prednost bi trebalo dati područjima u kojima postoji manjak ulaganja i u kojima su potrebna dodatna ulaganja. Kako bi se maksimalno povećao učinak i dodana vrijednost financijske potpore Unije, primjereno je promicati pojednostavnjeni proces ulaganja kojim se omogućuje vidljivost portfelja projekata i u najvećoj mogućoj mjeri povećavaju sinergije među relevantnim programima Unije u područjima kao što su promet, energetika i digitalizacija.

Imajući u vidu prijetnje sigurnosti i zaštiti, u projekte ulaganja koji primaju potporu Unije trebalo bi uključiti mjere za otpornost infrastrukture, uključujući njezino održavanje i sigurnost, te u obzir uzeti načela zaštite građana u javnim prostorima. To bi trebala biti nadopuna nastojanjima u okviru drugih fondova Unije kojim se pruža potpora sigurnosnim aspektima ulaganja u javne prostore, promet, energetiku i drugu kritičnu infrastrukturu, kao što je Europski fond za regionalni razvoj.

(15) Programom InvestEU trebalo bi, prema potrebi, doprinositi ciljevima Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća[1] i Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća[2] te promicati energetsku učinkovitost u odlukama o ulaganjima.

---

[1] Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.).

[2] Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 21.12.2018., str. 1.).

(16) Istinska multimodalnost prilika je za stvaranje učinkovite prometne mreže pogodne za okoliš kojom se u najvećoj mogućoj mjeri iskorištava potencijal svih prijevoznih sredstava i ostvaruje sinergija među njima. Programom InvestEU trebalo bi podupirati ulaganja u multimodalna prometna čvorišta, koja unatoč svojem znatnom gospodarskom potencijalu i poslovnom modelu predstavljaju znatan rizik za privatne ulagatelje. Programom InvestEU trebalo bi također doprinijeti razvoju i uvođenju inteligentnih prometnih sustava. Programom InvestEU trebalo bi doprinijeti jačanju napora za osmišljavanje i primjenu tehnologija kojima se poboljšava sigurnost vozila i prometne infrastrukture.

(17) Razvojem projekata i poduzeća u području plavog gospodarstva i načela financiranja održivog plavog gospodarstva programom InvestEU trebalo bi doprinijeti politikama Unije koje se odnose na mora i oceane. To može uključivati intervencije u području pomorskog poduzetništva i pomorske industrije, inovativnu i konkurentnu pomorsku industriju, obnovljivu energiju mora i kružno gospodarstvo.

(18) Iako je razina ukupnih ulaganja u Uniji rasla prije krize uzrokovane bolešću COVID-19, ulaganja u visokorizične aktivnosti kao što su istraživanje i inovacije i dalje su bila nedovoljna te se pretpostavlja da ih je kriza znatno pogodila. Istraživanja i inovacije imaju ključnu ulogu u prevladavanju krize, izgradnji otpornosti Unije na buduće izazove te u razvoju potrebnih tehnologijâ za ostvarivanje politika i ciljeva Unije. Fond InvestEU trebao bi doprinijeti ostvarivanju ukupnog cilja ulaganja od najmanje 3 % BDP-a Unije u istraživanje i inovacije. Ostvarenje te ciljne vrijednosti iziskivalo bi od država članica i privatnog sektora da nastave s vlastitim pojačanim djelovanjima u pogledu ulaganja u istraživanje, razvoj i inovacije kako bi se izbjegla nedovoljna ulaganja u istraživanje i inovacije, što šteti industrijskoj i gospodarskoj konkurentnosti Unije te kvaliteti života njezinih građana. Fond InvestEU trebao bi pružati odgovarajuće financijske proizvode za različite faze inovacijskog ciklusa i širok raspon dionika, posebno kako bi se omogućili razvoj i uvođenje rješenja na komercijalnoj razini u Uniji, kako bi ta rješenja bila konkurentna na svjetskim tržištima te kako bi se promicala izvrsnost Unije u području održivih tehnologija na globalnoj razini, u sinergiji s programom Obzor Europa koji treba uspostaviti uredbom Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 („uredba Obzor Europa”), što uključuje i Europsko vijeće za inovacije. U tom bi pogledu iskustvo stečeno zahvaljujući financijskim instrumentima uvedenima u okviru programa Obzor 2020., kao što je InnovFin – Financiranje EU-a za inovatore, s ciljem olakšavanja i ubrzavanja pristupa financiranju za inovativna poduzeća, trebalo poslužiti kao čvrsta osnova za pružanje ove ciljane potpore.

(19) Turizam je, zajedno s ugostiteljstvom, područje od velike važnosti za gospodarstvo Unije a trenutno zbog pandemije bolesti COVID-19 doživljava posebno veliko smanjenje aktivnosti. To smanjenje posebno je štetno za MSP-ove i obiteljska poduzeća te dovodi do velike nezaposlenosti. Program InvestEU trebao bi doprinijeti jačanju oporavka, dugoročne konkurentnosti te održivosti tog sektora i njegovih lanaca vrijednosti podupiranjem operacija kojima se promiče održiv, inovativan i digitalni turizam, uključujući inovativne mjere za smanjenje klimatskog i ekološkog otiska tog sektora.

(20) Hitno je potrebno uložiti znatan napor u ulaganja u digitalnu transformaciju i njezino poticanje te u omogućivanje koristi od digitalne transformacije za sve građane i poduzeća u Uniji. Čvrsti okvir politike strategije jedinstvenog digitalnog tržišta sada bi trebao biti popraćen ulaganjima sličnih ambicija, među ostalim i u umjetnu inteligenciju, u skladu s programom Digitalna Europa koji treba uspostaviti uredbom Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa Digitalna Europa za razdoblje 2021.–2027. te o stavljanju izvan snage Odluke (EU) 2015/2240.

(21) MSP-ovi čine više od 99 % poduzeća u Uniji te imaju znatnu i ključnu gospodarsku vrijednost. Oni se, međutim, suočavaju s poteškoćama u pristupu financiranju zbog toga što ih se smatra visokorizičnima te zbog nedovoljnog kolaterala. Dodatni izazovi proizlaze iz potrebe MSP-ova i poduzeća socijalne ekonomije da ostanu konkurentni zahvaljujući sudjelovanju u aktivnostima digitalizacije, internacionalizacije, transformacije u skladu s logikom kružnog gospodarstva, inovacijskim aktivnostima te osiguravanjem da njihova radna snaga stječe nove vještine. MSP-ovi su posebno snažno pogođeni krizom uzrokovanom bolešću COVID-19. Nadalje, u odnosu na veća poduzeća, MSP-ovi i poduzeća socijalne ekonomije imaju ograničeniji pristup izvorima financiranja jer obično ne izdaju obveznice te imaju samo ograničen pristup burzama i velikim institucionalnim ulagateljima. Inovativna rješenja kao što su ona kada zaposlenici stječu poduzeće ili udio u njemu, također su sve uobičajenija za MSP-ove i poduzeća socijalne ekonomije. Poteškoće u vezi s pristupom financiranju još su veće za MSP-ove čije su djelatnosti usmjerene na nematerijalnu imovinu. MSP-ovi u Uniji u velikoj mjeri ovise o bankama i financiranju zaduživanjem u obliku bankovnih prekoračenja, zajmova ili leasinga. Podrška MSP-ovima koji se suočavaju s navedenim izazovima olakšavanjem njihova pristupa financiranju i pružanjem raznolikijih izvora financiranja potrebna je za povećanje sposobnosti MSP-ova za financiranje vlastitih osnivanja, rasta, inovacija i održivog razvoja, osiguravanje vlastite konkurentnosti, podnošenje gospodarskih šokova kako bi se ojačala otpornost gospodarstva i financijskog sustava tijekom gospodarskih padova, kao i zadržala sposobnost MSP-ova za otvaranje radnih mjesta i stvaranje socijalne dobrobiti. Ovom se Uredbom nadopunjuju i inicijative koje su već pokrenute u kontekstu unije tržišta kapitala.

Fond InvestEU trebao bi se stoga nadovezivati na uspješne programe Unije kao što je Program za konkurentnost poduzeća te malih i srednjih poduzeća (COSME); njime bi trebalo pružati potporu digitalnim novoosnovanim poduzećima i inovativnim MSP-ovima kako bi im se omogućilo bolje tržišno natjecanje i rast; i njime bi se trebali osigurati obrtni kapital i ulaganja tijekom cijelog životnog ciklusa trgovačkog društva; osigurati financiranje za transakcije leasinga; te pružiti prilika za stavljanje naglaska na specifične, usmjerenije financijske proizvode. Njime bi također trebalo u najvećoj mogućoj mjeri povećati kapacitete mehanizama za financiranje javnih/privatnih fondova, kao što je Fond za inicijalnu javnu ponudu MSP-ova, kojima se nastoji pružiti potpora MSP-ovima usmjeravanjem većeg broja privatnog i javnog vlasničkog kapitala.

(22) Kako je navedeno u Komisijinu dokumentu za razmatranje o socijalnoj dimenziji Europe od 26. travnja 2017., u Komunikaciji o europskom stupu socijalnih prava, okviru Unije za Konvenciju UN-a o pravima osoba s invaliditetom i Komunikaciji „Jaka socijalna Europa za pravednu tranziciju" od 14. siječnja 2020., izgradnja uključivije i pravednije Unije ključni je prioritet Unije u borbi protiv nejednakosti i poticanju politika socijalne uključenosti u Europi. Nejednakost mogućnosti posebno utječe na pristup obrazovanju, osposobljavanju, kulturi, zapošljavanju, zdravstvenim i socijalnim uslugama. Ulaganja u gospodarstvo oslonjeno na socijalnu dimenziju, vještine i kapital te u integraciju ranjivih skupina u društvo mogu unaprijediti gospodarske mogućnosti, posebno ako se koordiniraju na razini Unije. Kriza uzrokovana bolešću COVID-19 ukazala je na znatnu potrebu za ulaganjima u socijalnu infrastrukturu. Fond InvestEU trebao bi se upotrebljavati za potporu ulaganjima u obrazovanje i osposobljavanje, uključujući prekvalifikaciju radnika i stjecanje dodatnih vještina, među ostalim u regijama koje ovise o gospodarstvu s visokim razinama ugljika i koje su zahvaćene strukturnom tranzicijom na niskougljično gospodarstvo. Trebao bi se upotrebljavati za potporu projektima koji stvaraju pozitivne socijalne učinke i povećavaju socijalnu uključenost potporom povećanju zaposlenosti u svim regijama, posebno za nekvalificirane radnike i dugoročno nezaposlene osobe, te za poboljšanje stanja u pogledu rodne ravnopravnosti, jednakih mogućnosti, nediskriminacije, pristupačnosti, međugeneracijske solidarnosti, zdravstvenog sektora i sektora socijalnih usluga, socijalnog stanovanja, beskućništva, digitalne uključivosti, razvoja zajednice, uloge mladih osoba i ugroženih skupina u društvu te pripadnosti mladih osoba i ranjivih skupina društvu, uključujući državljane trećih zemalja. Programom InvestEU trebalo bi također poduprijeti europske kulturne i kreativne aktivnosti koje imaju socijalni cilj.

(23) Kriza uzrokovana bolešću COVID-19 ima osobito ozbiljan učinak na žene, i iz socijalne i iz gospodarske perspektive. Imajući to na umu, programom InvestEU trebalo bi doprinijeti ostvarenju politika Unije o ravnopravnosti žena i muškaraca, među ostalim rješavanjem problema digitalnog jaza između njih te pomaganjem u poticanju ženske kreativnosti i poduzetničkog potencijala.

(24) Radi stvaranja protuteže negativnim učincima dubokih društvenih transformacija u Uniji i na tržištu rada u sljedećem desetljeću potrebno je ulagati u ljudski kapital, socijalnu infrastrukturu, mikrofinanciranje, etično financiranje i financiranje socijalnih poduzeća te nove poslovne modele socijalne ekonomije, uključujući ulaganja s društvenim učinkom i javno ugovaranje s društvenim ishodima. Programom InvestEU trebalo bi ojačati ekosustav socijalnog tržišta u nastajanju radi povećanja financiranja i pristupa financiranju za mikropoduzeća i socijalna poduzeća te institucije socijalne solidarnosti kako bi se zadovoljila potražnja onih kojima je to najpotrebnije. U izvješću radne skupine na visokoj razini o ulaganju u socijalnu infrastrukturu u Europi iz siječnja 2018. pod naslovom „Poticanje ulaganja u socijalnu infrastrukturu u Europi" utvrđen je ukupni investicijski jaz u okviru socijalne infrastrukture i usluga od najmanje 1,5 bilijuna EUR za razdoblje između 2018. i 2030., među ostalim i u području obrazovanja, osposobljavanja, zdravstva i stanovanja. Takvo stanje iziskuje potporu i na razini Unije. Stoga bi se za pružanje potpore razvoju vrijednosnog lanca socijalnog tržišta i otpornije Unije trebala iskoristiti zajednička snaga javnog, poslovnog i filantropskog kapitala te potpora zaklada i alternativnih pružatelja financiranja, kao što su etički, socijalni i održivi akteri.

(25) U gospodarskoj krizi uzrokovanoj pandemijom bolesti COVID-19 raspodjela sredstava na tržištu nije u potpunosti učinkovita, a percipirani rizik znatno ometa tijek privatnih ulaganja. U takvim je okolnostima ključna značajka fonda InvestEU, tj. smanjenje rizika za ekonomski isplative projekte radi privlačenja privatnog financiranja, posebno vrijedna, među ostalim za smanjenje rizika od asimetričnog oporavka. Programom InvestEU trebala bi se moći pružati ključna potpora trgovačkim društvima u fazi oporavka, uključujući potporu u obliku kapitala za MSP-ove na koje je negativno utjecala kriza uzrokovana bolešću COVID-19 i koji se na kraju 2019. nisu već nalazili u poteškoćama u pogledu državnih potpora, te istodobno snažno usmjeriti pozornost ulagatelja na srednjoročne i dugoročne prioritete politika Unije kao što su Europski zeleni plan, Plan ulaganja za europski zeleni plan, Strategija o oblikovanju europske digitalne budućnosti, nova industrijska strategija za Europu i Jaka socijalna Europa za pravednu tranziciju, uzimajući u obzir načelo „ne nanosi bitnu štetu". Programom Invest EU trebao bi se znatno povećati kapacitet za preuzimanje rizika Grupe Europske investicijske banke (EIB) i nacionalnih razvojnih banaka i institucija te drugih partnera u provedbi radi potpore gospodarskom oporavku.

(26) Veliko smanjenje BDP-a Unije kao posljedica krize uzrokovane bolešću COVID-19 čini negativne socijalne učinke neizbježnima. Pandemija bolesti COVID-19 ukazala je na potrebu za hitnim i učinkovitim rješavanjem strateških slabosti kako bi se poboljšao odgovor Unije na hitne situacije, kao i otpornost i održivost cijelog gospodarstva. Samo otporno, održivo, uključivo i integrirano gospodarstvo Unije može očuvati integritet unutarnjeg tržišta i jednake uvjete u korist i najpogođenijih država članica i regija.

(27) Fond InvestEU trebao bi se provoditi u okviru četiriju sastavnica politike koje odražavaju ključne prioritete politike Unije, a to su održiva infrastruktura; istraživanja, inovacije i digitalizacija; MSP-ovi; te socijalna ulaganja i vještine.

(28) Iako bi sastavnica politike koja se odnosi na MSP-ove prvenstveno trebala biti usmjerena na ostvarivanje koristi za MSP-ove, mala poduzeća srednje tržišne kapitalizacije također bi trebala biti prihvatljiva u okviru te sastavnice politike. Poduzeća srednje tržišne kapitalizacije trebala bi biti prihvatljiva za potporu u okviru preostalih triju sastavnica politike.

(29) Kako je utvrđeno u europskom zelenom planu i Planu ulaganja za europski zeleni plan, treba uspostaviti mehanizam za pravednu tranziciju kako bi se riješile socijalne, gospodarske i okolišne posljedice ostvarenja klimatskog cilja Unije za 2030. i cilja klimatske neutralnosti Unije do 2050. Taj mehanizam sastojao bi se od tri stupa, i to Fonda za pravednu tranziciju koji treba uspostaviti uredbom Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju („Uredba o Fondu za pravednu tranziciju") (1. stup), posebnog programa za pravednu tranziciju u okviru programa InvestEU (2. stup) i instrumenta za kreditiranje u javnom sektoru koji treba uspostaviti uredbom Europskog parlamenta i Vijeća o instrumentu za kreditiranje u javnom sektoru u okviru mehanizma za pravednu tranziciju („Uredba o instrumentu za kreditiranje u javnom sektoru za razdoblje 2021.–2027.") (3. stup). Taj mehanizam trebao bi biti usmjeren na regije koje su najviše pogođene tranzicijom s obzirom na njihovu ovisnost o fosilnim gorivima, uključujući ugljen, treset i naftni škriljavac, ili industrijskim procesima s visokim emisijama stakleničkih plinova te koje imaju manji kapacitet za financiranje potrebnih ulaganja. Programom za pravednu tranziciju također bi se trebala pružati potpora za financiranje radi mobiliziranja ulaganja u korist područja na kojima se provodi pravedna tranzicija. Savjetodavni centar InvestEU trebao bi odgovarajućim područjima pružiti mogućnost dobivanja tehničke pomoći.

(30) Za provedbu 2. stupa u sklopu mehanizma za pravednu tranziciju trebalo bi uspostaviti poseban program za pravednu tranziciju u okviru programa InvestEU, horizontalno u svim sastavnicama politike, čime se podupiru dodatna ulaganja u korist područja utvrđenih u teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju utvrđenima u skladu s uredbom o fondu za pravednu tranziciju. Taj bi program za pravednu tranziciju trebao omogućiti ulaganja u širok raspon projekata, u skladu s kriterijima prihvatljivosti programa InvestEU. Projekti na područjima utvrđenima u teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju ili projekti koji su korisni za tranziciju tih područja, čak i ako se ne nalaze na samim tim područjima, mogu imati koristi od programa za pravednu tranziciju, ali samo kada je financiranje izvan područja na kojima se provodi pravedna tranzicija ključno za tranziciju na tim područjima.

(31) Strateška ulaganja, uključujući važne projekte od zajedničkog europskog interesa trebalo bi se moći podupirati u okviru bilo koje sastavnice politike, osobito s obzirom na zelenu i digitalnu tranziciju te potrebu jačanja konkurentnosti i otpornosti, promicanja poduzetništva i otvaranja radnih mjesta te jačanje strateških lanaca vrijednosti.

(32) Svaka od sastavnica politike trebala bi se sastojati od dva odjeljka, to jest odjeljka „EU” i odjeljka „države članice”. Odjeljak „EU” trebao bi biti namijenjen rješavanju nedostataka na tržištu ili investicijskih okolnosti koje nisu optimalne na razini cijele Unije ili nedostataka na tržištu ili investicijskih okolnosti koje nisu optimalne na razini pojedine države članice na proporcionalan način. Operacije koje se podupiru trebale bi imati jasnu dodanu vrijednost za Uniju. Odjeljak „države članice” trebao bi državama članicama i regionalnim tijelima vlasti preko njihove države članice omogućiti da određenim dijelom svojih sredstava iz fondova u okviru podijeljenog upravljanja doprinesu rezervacijama za jamstvo EU-a i da se koriste jamstvom EU-a za operacije financiranja ili ulaganja radi rješavanja specifičnih nedostataka na tržištu ili investicijskih okolnosti koje nisu optimalne na njihovim državnim područjima, među ostalim i na ugroženim i udaljenim područjima, kao što su najudaljenije regije Unije, kako treba utvrditi u sporazumu o doprinosu u svrhu ostvarivanja ciljeva fondova u okviru podijeljenog upravljanja. Odjeljak „države članice” trebao bi državama članicama također pružiti mogućnost da drugim dodatnim iznosima, uključujući one koji su učinjeni dostupnima na temelju Uredbe (EU) 2021/241, doprinesu rezervacijama za jamstvo EU-a i da se koriste jamstvom EU-a za operacije financiranja ili ulaganja za potrebe utvrđene u sporazumu o doprinosu, što bi prema potrebi trebalo uključivati svrhe mjera u okviru plana za oporavak i otpornost. Time bi se, među ostalim, mogla omogućiti potpora u obliku kapitala za MSP-ove na koje je negativno utjecala kriza uzrokovana bolešću COVID-19 i koji se na kraju 2019. nisu već nalazili u poteškoćama u pogledu državnih potpora. Operacije koje se podupiru iz fonda InvestEU preko odjeljka „EU” ili odjeljka „države članice” ne bi trebale udvostručavati ili istiskivati privatno financiranje niti narušavati tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu.

(33) Odjeljak „države članice” trebao bi biti posebno osmišljen tako da omogući upotrebu fondova u okviru podijeljenog upravljanja ili drugih dodatnih iznosa koji su doprinos država članica, uključujući one koji su učinjeni dostupnima na temelju Uredbe (EU) 2021/241, za rezervacije za jamstvo koje izdaje Unija. Tom bi se mogućnošću povećala dodana vrijednost jamstva EU-a pružanjem potpore u okviru tog jamstva širem rasponu krajnjih primatelja i projekata te diversifikacijom sredstava za postizanje ciljeva fondova u okviru podijeljenog upravljanja ili planova za oporavak i otpornost, uz istodobno osiguravanje dosljednog upravljanja rizikom od nepredviđenih obveza upotrebom jamstva EU-a u okviru neizravnog upravljanja. Unija bi trebala jamčiti za operacije financiranja i ulaganja predviđene u sporazumima o jamstvu sklopljenima između Komisije i partnerâ u provedbi u okviru odjeljka „države članice”. Fondovima u okviru podijeljenog upravljanja ili drugim dodatnim iznosima koji su doprinos država članica, uključujući one koji su učinjeni dostupnima na temelju na temelju Uredbe (EU) 2021/241, trebale bi se osigurati rezervacije za jamstvo prema stopi rezervacija koju odredi Komisija i kako je utvrđeno u sporazumu o doprinosu koji je sklopljen s državom članicom na temelju vrste operacija i očekivanih gubitaka koji iz njih proizlaze. Država članica preuzela bi odgovornost za gubitke koji premašuju očekivane gubitke izdavanjem uzajamnog jamstva u korist Unije koje bi trebalo važiti sve dok se ne provedu sve operacije financiranja i ulaganja u okviru tog odjeljka „države članice”. Takve bi aranžmane trebalo sklopiti u obliku jedinstvenog sporazuma o doprinosu sa svakom državom članicom koja dobrovoljno odabere tu opciju.

Sporazum o doprinosu trebao bi obuhvaćati jedan ili više posebnih sporazuma o doprinosu koje treba provesti u dotičnoj državi članici na temelju pravilâ fonda InvestEU, kao i sve namjensko izdvajanje za regije. Određivanje stope rezervacija na pojedinačnoj osnovi iziskuje primjenu odstupanja od članka 211. stavka 1. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća[1] („Financijska uredba"). Takvim se rješenjem osigurava i jedinstven skup pravila za proračunska jamstva koja se podupiru iz fondova kojima se centralizirano upravlja ili fondova u okviru podijeljenog upravljanja, što bi olakšalo njihovo kombiniranje. Rezervacije za jamstvo EU-a koje se odnosi na odjeljak „države članice" i koje su potpomognute drugim dodatnim iznosima koji su doprinos država članica, uključujući one koji su učinjeni dostupnima na temelju Uredbe (EU) 2021/241, trebale bi činiti vanjski namjenski prihod.

(34) Trebalo bi uspostaviti partnerstvo između Komisije i Grupe EIB-a oslanjajući se na relativne prednosti svakog partnera u cilju osiguravanja najvećeg mogućeg učinka politika, učinkovitog pokretanja i odgovarajućeg proračunskog nadzora i nadzora nad upravljanjem rizikom čime bi se trebao podupirati djelotvoran i uključiv izravan pristup jamstvu EU-a.

---

[1] Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

(35) Unija koju predstavlja Komisija trebala bi moći sudjelovati u povećanju kapitala Europskog investicijskog fonda (EIF) kako bi se EIF-u omogućilo da nastavi podupirati europsko gospodarstvo i njegov oporavak. Glavni cilj povećanja bio bi omogućiti EIF-u da doprinosi provedbi programa InvestEU. Unija bi trebala moći zadržati svoj ukupni udio u kapitalu EIF-a. U tu bi svrhu u višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2021.–2027. trebalo predvidjeti dovoljnu financijsku omotnicu. Upravno vijeće EIF-a odlučilo je 3. prosinca 2020. dioničarima predložiti povećanje odobrenog kapitala EIF-a koje bi dovelo do priljeva iznosa od 1 250 000 000 EUR. Cijena novih dionica temelji se na formuli za neto vrijednost imovine o kojoj su se dogovorili dioničari EIF-a i sastoji se od uplaćenog dijela i premije na dionice. U skladu s člankom 7. Statuta EIF-a za svaki upisani udio mora se uplatiti 20 % nominalne vrijednosti.

(36) Komisija bi, uz stajalište Grupe EIB-a, prema potrebi trebala zatražiti stajališta drugih potencijalnih partnera u provedbi u vezi sa smjernicama o ulaganjima, sustavom za nadzor klimatske politike, dokumentima s uputama o provjeri održivosti te zajedničkim metodologijama u cilju osiguravanja uključivosti i operativnosti, sve do uspostave upravljačkih tijela, nakon čega bi partneri u provedbi trebali sudjelovati u okviru Savjetodavnog odbora i Upravljačkog odbora programa InvestEU.

(37) Fond InvestEU trebao bi biti otvoren za doprinose trećih zemalja koje su članice Europskog udruženja za slobodnu trgovinu, zemalja pristupnica, zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidata, zemalja obuhvaćenih europskom politikom susjedstva i drugih zemalja, u skladu s uvjetima dogovorenima između Unije i tih zemalja, posebno s obzirom na pozitivan učinak takvog otvaranja na gospodarstva država članica. To bi trebalo omogućiti nastavak suradnje s relevantnim zemljama, prema potrebi, a posebno u području istraživanja i inovacija te MSP-ova.

(38) Ovom Uredbom utvrđuje se financijska omotnica za druge mjere programa InvestEU osim rezervacija za jamstvo EU-a koja predstavlja primarni referentni iznos u smislu točke 18. Međuinstitucijskog Sporazum od 16. prosinca 2002. između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o proračunskoj disciplini, suradnji u proračunskim pitanjima i dobrom financijskom upravljanju te novim vlastitim sredstvima, uključujući plan za uvođenje novih vlastitih sredstava[1] za Europski parlament i Vijeće tijekom godišnjeg proračunskog postupka.

---

[1] SL L 433I, 22.12.2020., str. 28.

(39) Iznos od 2 672 292 573 EUR u tekućim cijenama jamstva EU-a trebalo bi rezervirati sredstvima iz dodatnih dodijeljenih sredstava predviđenih u skladu s člankom 5. Uredbe Vijeća (EU, EURATOM) 2020/2093[1] i Prilogom II. toj uredbi što odgovara iznosu od 1 000 000 000 EUR u cijenama iz 2018. Iznos od 63 800 000 EUR u tekućim cijenama od ukupnih sredstava dodijeljenih za savjetodavni centar InvestEU u iznosu od 430 000 0000 EUR u tekućim cijenama trebalo bi osigurati iz tog iznosa.

(40) Očekuje se da će jamstvo EU-a u iznosu od 26 152 310 073 EUR u tekućim cijenama za odjeljak „EU" mobilizirati dodatna ulaganja u vrijednosti većoj od 372 000 000 000 EUR u cijeloj Uniji i trebalo bi ga okvirno rasporediti među sastavnicama politike.

---

[1] Uredba Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 od 17. prosinca 2020. kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027. (SL L 433I, 22.12.2020., str. 11.).

(41) Komisija je 18. travnja 2019. izjavila da „ne dovodeći u pitanje ovlasti Vijeća u provedbi Pakta o stabilnosti i rastu, jednokratne doprinose država članica, bilo da je riječ o doprinosima država članica ili nacionalnih razvojnih banaka iz sektora opće države ili koje djeluju u ime države članice, u tematske ili višedržavne platforme za ulaganja trebalo bi u načelu smatrati jednokratnim mjerama u smislu članka 5. stavka 1. i članka 9. stavka 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97[1] i članka 3. stavka 4. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1467/97[2]. Osim toga, ne dovodeći u pitanje ovlasti Vijeća u provedbi Pakta o stabilnosti i rastu, Komisija će razmotriti u kojoj se mjeri isti tretman kao za EFSU, u kontekstu Komunikacije Komisije o fleksibilnosti, može primijeniti na program InvestEU kao instrument koji će naslijediti EFSU u vezi s jednokratnim doprinosima država članica u novcu kako bi se financirao dodatni iznos jamstva EU-a za potrebe odjeljka „države članice”.

---

[1] Uredba Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika (SL L 209, 2.8.1997., str. 1.).

[2] Uredba Vijeća (EZ) br. 1467/97 od 7. srpnja 1997. o ubrzanju i pojašnjenju provedbe postupka u slučaju prekomjernog deficita (SL L 209, 2.8.1997., str. 6.).

(42) Jamstvo EU-a na kojem se temelji fond InvestEU trebala bi neizravno provoditi Komisija uz pomoć partnerâ u provedbi koji imaju kontakt s financijskim posrednicima, ako je to primjenjivo, i krajnjim primateljima. Odabir partnerâ u provedbi trebao bi biti transparentan i slobodan od sukoba interesa. Komisija bi trebala sa svakim partnerom u provedbi sklopiti sporazum o jamstvu kojim se raspodjeljuje jamstveni kapacitet fonda InvestEU radi pružanja potpore njegovim operacijama financiranja i ulaganja koje ispunjavaju kriterije prihvatljivosti fonda InvestEU i doprinose ostvarivanju njegovih ciljeva. Upravljanjem rizikom povezanim s jamstvom EU-a ne bi se trebao ometati izravan pristup partnerâ u provedbi jamstvu EU-a. Nakon što se partnerima u provedbi odobri jamstvo EU-a u okviru odjeljka „EU", oni bi trebali biti u potpunosti odgovorni za cijeli proces ulaganja i dubinsku analizu operacija financiranja i ulaganja. Fondom InvestEU trebalo bi podupirati projekte koji obično imaju viši profil rizičnosti od projekata koji se podupiru u okviru uobičajenih operacija partnerâ u provedbi i koji se ne bi mogli provesti iz drugih javnih ili privatnih izvora, a bez potpore iz fonda InvestEU, tijekom razdoblja u kojem se može upotrijebiti jamstvo EU-a, ili se ne bi mogli provesti u istoj mjeri.

(43) Fond InvestEU trebao bi imati upravljačku strukturu čija bi funkcija trebala biti razmjerna njegovoj isključivoj svrsi osiguravanja odgovarajuće upotrebe jamstva EU-a, u skladu s osiguravanjem političke neovisnosti odluka o ulaganjima. Tu upravljačku strukturu trebali bi činiti Savjetodavni odbor, Upravljački odbor i potpuno neovisan Odbor za ulaganja. Ukupnim sastavom upravljačke strukture trebalo bi težiti postizanju rodne ravnoteže. Upravljačka struktura ne bi smjela zadirati niti se miješati u odlučivanje Grupe EIB-a ili drugih partnera u provedbi niti biti zamjena njihovim upravljačkim tijelima.

(44) Trebalo bi uspostaviti Savjetodavni odbor koji se sastoji od predstavnikâ partnerâ u provedbi, predstavnikâ država članica, jednog stručnjaka kojeg imenuje Europski gospodarski i socijalni odbor te jednog stručnjaka kojeg imenuje Odbor regija radi razmjene informacija i stajališta u pogledu upotrebe financijskih proizvoda dostupnih u okviru fonda InvestEU te radi rasprave o razvoju potreba i novim proizvodima, među ostalim i o nedostatcima na tržištu na određenim područjima.

(45) Kako bi od početka mogla osnovati Savjetodavni odbor, Komisija bi trebala imenovati predstavnike potencijalnih partnera u provedbi na privremeno razdoblje od godine dana. Nakon toga partneri u provedbi koji su potpisali sporazume o jamstvu preuzeli bi tu odgovornost.

(46) Upravljački odbor sastavljen od predstavnikâ Komisije, predstavnikâ partnerâ u provedbi i jednog stručnjaka bez prava glasa kojeg imenuje Europski parlament trebao bi odrediti strateške i operativne smjernice za fond InvestEU.

(47) Komisija bi trebala procijeniti jesu li operacije financiranja i ulaganja koje su predložili partneri u provedbi usklađene s ukupnim pravom i politikama Unije. Odluke o operacijama financiranja i ulaganja trebao bi u konačnici donijeti partner u provedbi.

(48) Odbor za ulaganja sastavljen od neovisnih stručnjaka trebao bi doći do zaključka o odobrenju potpore iz jamstva EU-a za operacije financiranja i ulaganja koje ispunjavaju kriterije prihvatljivosti fonda InvestEU, čime se osigurava vanjsko stručno znanje u ocjenama projekata s obzirom na ulaganja. Odbor za ulaganja trebao bi imati različite sastave kako bi se što bolje obuhvatila različita područja politike i sektori.

(49) Odboru za ulaganja trebalo bi pomagati neovisno tajništvo koje je smješteno u okviru Komisije i koje odgovara predsjedniku Odbora za ulaganja.

(50) Pri odabiru partnera u provedbi za pokretanje fonda InvestEU Komisija bi trebala razmotriti njihovu sposobnost za ispunjavanje ciljeva fonda InvestEU i davanja doprinosa iz njihovih vlastitih sredstava kako bi se zajamčile odgovarajuća geografska pokrivenost i diversifikacija, privukli privatni ulagatelji te osigurala dovoljna diversifikacija rizika i pružili odgovori za rješavanje nedostataka na tržištu i investicijskih okolnosti koje nisu optimalne. S obzirom na svoju ulogu na temelju Ugovorâ, svoju sposobnost da djeluje u svim državama članicama i postojeće iskustvo u okviru sadašnjih financijskih instrumenata i EFSU-a, Grupa EIB-a trebala bi i dalje biti privilegirani partner u provedbi za odjeljak „EU" u okviru fonda InvestEU. Uz Grupu EIB-a, nacionalne razvojne banke i institucije trebale bi moći ponuditi niz dodatnih financijskih proizvoda, s obzirom na to da bi njihovo iskustvo i njihove mogućnosti na nacionalnoj i regionalnoj razini mogli biti od koristi za podizanje, na najveću moguću razinu, učinka javnih sredstava na cijelom području Unije, i za osiguravanje pravedne geografske ravnoteže projekata. Program InvestEU trebao bi se provoditi tako da se pritom promiču jednaki uvjeti za manje i novije razvojne banke i institucije. Nadalje, druge međunarodne financijske institucije trebale bi moći postati partneri u provedbi, posebno ako imaju komparativnu prednost u pogledu specifičnog stručnog znanja i iskustva u određenim državama članicama te ako većinski udio u njima imaju dioničari iz Unije. Drugi subjekti koji ispunjavaju kriterije utvrđene u Financijskoj uredbi također bi trebali moći postati partneri u provedbi.

(51) U svrhu poticanja poboljšane geografske diversifikacije mogu se uspostaviti platforme za ulaganja, u okviru kojih se kombiniraju napori i stručno znanje partnerâ u provedbi s drugim nacionalnim razvojnim bankama i institucijama koje imaju ograničeno iskustvo u upotrebi financijskih instrumenata. Takve strukture trebalo bi poticati, među ostalim i potporom dostupnom u okviru savjetodavnog centra InvestEU. Kako bi se promicala upotreba platformi za ulaganja u relevantnim sektorima, primjereno je povezati suulagatelje, tijela javne vlasti, stručnjake, obrazovne institucije, istraživačke institucije i institucije za osposobljavanje, relevantne socijalne partnere i predstavnike civilnog društva, kao i druge relevantne aktere na razini Unije te na nacionalnoj i regionalnoj razini.

(52) Jamstvo EU-a u okviru odjeljka „države članice" trebalo bi se dodjeljivati svim partnerima u provedbi koji su prihvatljivi u skladu s člankom 62. stavkom 1. točkom (c) Financijske uredbe, uključujući nacionalne ili regionalne razvojne banke ili institucije, EIB, EIF i druge međunarodne financijske institucije. Pri odabiru partnerâ u provedbi u okviru odjeljka „države članice" Komisija bi trebala u obzir uzeti prijedloge svake države članice, kako su navedeni u sporazumu o doprinosu. U skladu s člankom 154. Financijske uredbe Komisija treba ocijeniti pravila i postupke partnera u provedbi kako bi utvrdila da jamče stupanj zaštite financijskih interesa Unije istovrijedan onome koji pruža Komisija.

(53) O operacijama financiranja i ulaganja u konačnici bi u vlastito ime trebao odlučiti partner u provedbi te bi ih trebao provoditi u skladu sa svojim internim pravilima, politikama i postupcima i prikazati ih u svojim financijskim izvještajima ili, ako je to primjenjivo, objaviti u bilješkama uz financijske izvještaje. Komisija bi stoga trebala isključivo uzeti u obzir financijske obveze koje proizlaze iz jamstva EU-a i objaviti najveći iznos jamstva, uključujući sve relevantne informacije o pruženom jamstvu.

(54) Fond InvestEU trebao bi, prema potrebi, omogućiti mirno, neometano i učinkovito kombiniranje bespovratnih sredstava i financijskih instrumenata, ili oboje, koji se financiraju iz proračuna Unije ili iz drugih fondova, kao što je inovacijski fond za sustav EU-a za trgovanje emisijama (EU STE), s jamstvom EU-a u situacijama u kojima je to potrebno radi pružanja što bolje potpore ulaganjima radi rješavanja određenih nedostataka na tržištu ili investicijskih okolnosti koje nisu optimalne.

(55) Projekti koje dostavljaju partneri u provedbi radi dobivanja potpore u okviru programa InvestEU i koji obuhvaćaju kombiniranje potpore iz programa InvestEU i potpore iz drugih programa Unije trebali bi kao cjelina biti usklađeni s ciljevima i kriterijima prihvatljivosti drugih relevantnih programa Unije. O upotrebi jamstva EU-a trebalo bi odlučivati u okviru programa InvestEU.

(56) Savjetodavni centar InvestEU trebao bi podupirati razvoj stabilnog portfelja projekata ulaganja u svakoj sastavnici politike u okviru savjetodavnih inicijativa koje provodi Grupa EIB-a ili drugi savjetodavni partneri ili ih pak izravno provodi Komisija. Savjetodavni centar InvestEU trebao bi promicati geografsku diversifikaciju kako bi se doprinijelo ciljevima Unije u području gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije te smanjenja regionalnih razlika. Savjetodavni centar InvestEU trebao bi obratiti posebnu pozornost na objedinjavanje malih projekata u veće portfelje. Komisija, Grupa EIB-a i drugi savjetodavni partneri trebali bi blisko surađivati radi osiguravanja učinkovitosti, sinergija i djelotvorne geografske pokrivenosti potpore širom Unije, uzimajući pritom u obzir stručno znanje i lokalne kapacitete lokalnih partnera u provedbi, kao i Europski savjetodavni centar za ulaganja osnovan Uredbom (EU) 2015/1017 Europskog parlamenta i Vijeća[1]. Trebalo bi pomno razmotriti nalaze tematskog izvješća Europskog revizorskog suda br. 12/2020 „Europski savjetodavni centar za ulaganja: osnovan s ciljem poticanja ulaganja u EU-u, no i dalje ograničena učinka”[2] kako bi se maksimalno povećala učinkovitost i učinak savjetodavnog centra InvestEU. Savjetodavni centar InvestEU trebao bi osiguravati središnju pristupnu točku za pomoć u razvoju projekata koja se u okviru savjetodavnog centra InvestEU pruža tijelima javne vlasti i za promotore projekata.

---

[1] Uredba (EU) 2015/1017 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. lipnja 2015. o Europskom fondu za strateška ulaganja, Europskom savjetodavnom centru za ulaganja i Europskom portalu projekata ulaganja i o izmjeni uredaba (EU) br. 1291/2013 i (EU) br. 1316/2013 – Europski fond za strateška ulaganja (SL L 169, 1.7.2015., str. 1.).

[2] SL C 170, 18.5.2020., str. 22.

(57) Komisija bi zajedno s Grupom EIB-a kao glavnim partnerom trebala uspostaviti savjetodavni centar InvestEU na temelju iskustva stečenog u okviru Europskog savjetodavnog centra za ulaganja. Komisija bi trebala biti odgovorna za usmjeravanje politika u okviru savjetodavnog centra InvestEU kao i za upravljanje središnjom pristupnom točkom. Grupa EIB-a trebala bi osiguravati savjetodavne inicijative u okviru sastavnica politike. Osim toga, Grupa EIB-a trebala bi pružati operativne usluge Komisiji, među ostalim i u vidu doprinosa strateškim i političkim smjernicama u pogledu savjetodavnih inicijativa, evidentiranja postojećih i novih savjetodavnih inicijativa, procjene potreba za savjetovanjem te pružanja savjetâ Komisiji o najboljim načinima za zadovoljavanje tih potreba pomoću postojećih ili novih savjetodavnih inicijativa.

(58) Kako bi se osigurao širok geografski doseg savjetodavnih usluga širom Unije i uspješno iskoristilo lokalno znanje o fondu InvestEU, trebalo bi, prema potrebi te uzimajući u obzir postojeće sheme potpore i prisutnost lokalnih partnera, osigurati prisutnost savjetodavnog centra InvestEU na lokalnoj razini u cilju pružanja konkretne, proaktivne i prilagođene pomoći na terenu. Kako bi se olakšalo pružanje savjetodavne potpore na lokalnoj razini i osigurale učinkovitost, sinergije i djelotvorna geografska pokrivenost potpore širom Unije, savjetodavni centar InvestEU trebao bi surađivati s nacionalnim razvojnim bankama i institucijama te imati koristi od njihova stručnog znanja i koristiti se njime.

(59) Savjetodavni centar InvestEU trebao bi pružati savjetodavnu potporu malim projektima i projektima za novoosnovana poduzeća, osobito kada novoosnovana poduzeća žele zaštititi svoja ulaganja u istraživanja i inovacije stjecanjem prava intelektualnog vlasništva, kao što su patenti, uzimajući u obzir činjenicu da postoje i druge službe koje mogu obuhvatiti takva djelovanja i nastojeći postići sinergije s tim službama.

(60) U kontekstu fonda InvestEU potrebno je pružiti potporu razvoju projekata i izgradnji kapaciteta kako bi se razvili organizacijski kapaciteti i aktivnosti razvoja tržišta koji su potrebni za osmišljavanje kvalitetnih projekata. Takva bi potpora trebala biti usmjerena i na financijske posrednike koji su ključni kako bi se MSP-ovima olakšao pristup financiranju te im se pomoglo ostvariti njihov puni potencijal. Nadalje, cilj je savjetodavne potpore stvoriti uvjete za povećanje potencijalnog broja prihvatljivih primatelja u segmentima tržišta koji nastaju, posebno ako se zbog malog opsega pojedinačnih projekata znatno povećava transakcijski trošak na razini projekta, na primjer u slučaju ekosustava socijalnog financiranja, uključujući filantropske organizacije, ili kulturnih i kreativnih sektora. Potpora izgradnji kapaciteta trebala bi biti komplementarna i dodatna u odnosu na djelovanja u okviru drugih programa Unije kojima su obuhvaćena određena područja politike. Također bi trebalo uložiti napore kako bi se poduprla izgradnja kapaciteta potencijalnih promotora projekata, osobito lokalnih organizacija i tijela.

(61) Trebalo bi uspostaviti portal InvestEU kako bi se osigurala lako dostupna baza podataka o projektima prilagođena korisnicima kojom će se povećati vidljivost projekata ulaganja za koje se traže financijska sredstva, pri čemu bi dodatan naglasak trebalo staviti na to da se za partnere u provedbi osiguraju mogući portfelji projekata ulaganja usklađeni s pravom i politikama Unije.

(62) U skladu s Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094[1] i u okviru ograničenja sredstava koja su njome dodijeljena, trebalo bi u okviru programa InvestEU provesti mjere oporavka i otpornosti kako bi se pristupilo rješavanju problema dosad nezabilježenih posljedica krize uzrokovane bolešću COVID-19. Takva dodatna sredstva trebala bi se upotrebljavati na način kojim bi se osiguralo poštovanje rokova predviđenih u Uredbi (EU) 2020/2094.

(63) Na temelju stavaka 22. i 23. Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.[2] trebalo bi provesti evaluaciju programa InvestEU na temelju informacija prikupljenih u skladu sa specifičnim zahtjevima u pogledu praćenja, izbjegavajući pritom administrativno opterećenje, osobito za države članice, i prekomjerne propise. Prema potrebi, ti zahtjevi trebali bi uključivati mjerljive pokazatelje kao temelj za evaluaciju učinaka programa InvestEU u praksi.

---

[1] Uredba Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433I, 22.12.2020., str. 23.).

[2] SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

(64) Kako bi se pratio napredak prema ostvarenju ciljeva Unije trebalo bi provesti čvrst okvir za praćenje utemeljen na pokazateljima ostvarenja, pokazateljima ishoda i pokazateljima učinka. Kako bi se osigurala odgovornost prema građanima Unije, Komisija bi trebala Europski parlament i Vijeće svake godine izvješćivati o napretku, učinku i operacijama programa InvestEU.

(65) Horizontalna financijska pravila koja su Europski parlament i Vijeće donijeli na temelju članka 322. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) primjenjuju se na ovu Uredbu. Ta su pravila utvrđena u Financijskoj uredbi i njima se prije svega određuje postupak za utvrđivanje i izvršenje proračuna putem bespovratnih sredstava, nabave, nagrada, neizravne provedbe te predviđaju provjere odgovornosti financijskih aktera. Pravila donesena na temelju članka 322. UFEU-a uključuju i opći sustav uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije.

(66) Financijska uredba primjenjuje se na program InvestEU. Njome se utvrđuju pravila o izvršenju proračuna Unije, uključujući pravila o proračunskim jamstvima.

(67) U skladu s Financijskom uredbom, Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća[1] i uredbama Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95[2], (Euratom, EZ) br. 2185/96[3] i (EU) 2017/1939[4] financijski interesi Unije trebaju biti zaštićeni razmjernim mjerama, među ostalim mjerama koje se odnose na sprečavanje, otkrivanje, ispravljanje i ispitivanje nepravilnosti, uključujući prijevare, na povrat izgubljenih, pogrešno plaćenih ili nepravilno upotrijebljenih sredstava te, prema potrebi, na izricanje administrativnih sankcija. Osobito, u skladu s uredbama (Euratom, EZ) br. 2185/96 i (EU, Euratom) br. 883/2013 Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) ovlašten je provoditi administrativne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, radi utvrđivanja je li došlo do prijevare, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti, koje utječu na financijske interese Unije. Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) ovlašten je, u skladu s Uredbom (EU) 2017/1939, provoditi istrage i kazneni progon kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije, kako su predviđena u Direktivi (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća[5].

---

1 Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1.).

2 Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL L 312, 23.12.1995., str. 1.).

3 Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevara i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.).

4 Uredba Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO”) (SL L 283, 31.10.2017., str. 1.).

5 Direktiva (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevara počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima (SL L 198, 28.7.2017., str. 29.).

U skladu s Financijskom uredbom svaka osoba ili svaki subjekt koji prima sredstva Unije treba u potpunosti surađivati u zaštiti financijskih interesa Unije, dodijeliti potrebna prava i potreban pristup Komisiji, OLAF-u, Revizorskom sudu i, u pogledu onih država članica koje sudjeluju u pojačanoj suradnji na temelju Uredbe (EU) 2017/1939, EPPO-u, te osigurati da svaka treća strana koja je uključena u izvršenje sredstava Unije dodijeli jednakovrijedna prava.

(68) Treće zemlje koje su članice Europskog gospodarskog prostora (EGP) mogu sudjelovati u programima Unije u okviru suradnje uspostavljene Sporazumom o Europskom gospodarskom prostoru[1], kojim se predviđa provedba programâ na temelju odluke donesene na temelju tog sporazumom. Treće zemlje također mogu sudjelovati na temelju drugih pravnih instrumenata. U ovu bi Uredbu trebalo unijeti posebnu odredbu kojom se od trećih zemalja zahtijeva da dodijele odgovornom dužnosniku za ovjeravanje, OLAF-u i Revizorskom sudu potrebna prava i potreban pristup koji se zahtijevaju za sveobuhvatno izvršavanje njihovih ovlasti.

(69) U skladu s Odlukom Vijeća 2013/755/EU[2] osobe i subjekti s boravištem odnosno poslovnim nastanom u prekomorskim zemljama i područjima prihvatljivi su za financiranje, podložno pravilima i ciljevima programa InvestEU i mogućem režimu koji se primjenjuje na državu članicu s kojom su relevantna prekomorska zemlja ili područje povezani.

---

[1] SL L 1, 3.1.1994., str. 3.

[2] Odluka Vijeća 2013/755/EU od 25. studenoga 2013. o pridruživanju prekomorskih zemalja i područja Europskoj uniji („Odluka o prekomorskom pridruživanju”) (SL L 344, 19.12.2013., str. 1.).

(70) Kako bi se elementi ove Uredbe koji nisu ključni dopunili smjernicama o ulaganjima i tablicom pokazatelja, olakšala brza i fleksibilna prilagodba pokazatelja uspješnosti i prilagodila stopa rezervacija, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a u vezi s izradom smjernica o ulaganjima za operacije financiranja i ulaganja u okviru različitih sastavnica politike, tablicom pokazatelja i izmjenom Priloga III. ovoj Uredbi radi revizije ili dopune pokazatelja i prilagodbe stope rezervacija. U skladu s načelom proporcionalnosti te smjernice o ulaganjima trebale bi uključivati odgovarajuće odredbe za izbjegavanje nepotrebnog administrativnog opterećenja. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

(71) Operacije financiranja i ulaganja koje je potpisao ili sklopio partner u provedbi tijekom razdoblja od 1. siječnja 2021. do potpisivanja odgovarajućih sporazuma o jamstvu trebale bi biti prihvatljive za jamstvo EU-a pod uvjetom da su te operacije navedene u sporazumu o jamstvu, da su prošle provjeru usklađenosti s politikama ili da su dobile pozitivno mišljenje u okviru postupka predviđenog u članku 19. Protokola br. 5. o Statutu Europske investicijske banke priloženog Ugovoru o Europskoj uniji (UEU) i UFEU-u (Statut EIB-a) te da ih je u oba slučaja odobrio Odbora za ulaganja.

(72) Kako bi se optimizirala upotreba proračunskih sredstava, trebalo bi biti moguće kombinirati relevantne portfelje financijskih instrumenata uspostavljenih u okviru višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2014.–2020. i jamstvo EU-a u okviru Uredbe (EU) 2015/1017 s jamstvom EU-a u okviru ove Uredbe. Povećane sposobnosti podnošenja rizika nastale takvim kombiniranjem trebale bi povećati djelotvornost jamstva EU-a u okvir ove Uredbe i omogućiti veću potporu za krajnje primatelje.
Načine kombiniranja trebalo bi utvrditi u sporazumu o jamstvu između Komisije i EIB-a ili EIF-a. Uvjeti kombiniranja trebali bi biti usklađeni sa Sporazumom o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju[1].

[1] SL L 29, 31.1.2020., str. 7.

(73) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe, odnosno rješavanje nedostataka na tržištu i investicijskih okolnosti koje nisu optimalne na razini cijele Unije te rješavanje nedostataka na tržištu i investicijskih okolnosti koje nisu optimalne na razini država članica i osiguravanje testiranja tržišta, na razini cijele Unije, inovativnih financijskih proizvoda dizajniranih za rješavanje novih ili složenih nedostataka na tržištu ili investicijskih okolnosti koje nisu optimalne i sustavâ za širenje takvih proizvoda, ne mogu dostatno ostvariti države članice nego se oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

(74) Kako bi se osigurao kontinuitet pružanja potpore u relevantnom području politike i omogućilo da provedba počne od početka višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027., ova bi Uredba zbog hitnosti trebala stupiti na snagu te bi se trebala primjenjivati, s retroaktivnim učinkom, od 1. siječnja 2021.,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Poglavlje I.
Opće odredbe

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom uspostavlja fond InvestEU koji pruža jamstvo EU-a za potporu operacijama financiranja i ulaganja koje provode partneri u provedbi kojima se doprinosi ciljevima unutarnjih politika Unije.

Ovom se Uredbom uspostavlja i mehanizam za savjetodavnu potporu kako bi se pružila potpora razvoju projekata u koje se može ulagati i pristupu financiranju te s time povezana pomoć u izgradnji kapaciteta („savjetodavni centar InvestEU"). Njome se uspostavlja i baza podataka koja omogućuje vidljivost projekata za koje promotori projekata nastoje prikupiti financijska sredstva i koja ulagateljima pruža informacije o mogućnostima ulaganja („portal InvestEU)".

Ovom se Uredbom utvrđuju ciljevi programa InvestEU, njegov proračun i iznos jamstva EU-a za razdoblje od 2021. do 2027., oblici financiranja sredstvima Unije i pravila za osiguravanje tog financiranja.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe, primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „program InvestEU” znači fond InvestEU, savjetodavni centar InvestEU, portal InvestEU i operacije mješovitog financiranja zajedno;

2. „jamstvo EU-a” znači opće, neopozivo i bezuvjetno proračunsko jamstvo proračuna Unije koje se daje na zahtjev, u okviru kojeg proračunska jamstva u skladu s člankom 219. stavkom 1. Financijske uredbe proizvode učinke stupanjem na snagu pojedinačnih sporazuma o jamstvu s partnerima u provedbi;

3. „sastavnica politike” znači ciljano područje za potporu jamstvom EU-a kako je utvrđeno u članku 8. stavku 1.;

4. „odjeljak” znači dio jamstva EU-a definiran u smislu podrijetla sredstava kojima je poduprt;

5. „operacija mješovitog financiranja” znači operacija koja se podupire iz proračuna Unije u kojoj se kombiniraju bespovratni oblici potpore odnosno povratni oblici potpore iz proračuna Unije ili i jedni i drugi s povratnim oblicima potpore razvojnih ili drugih javnih financijskih institucija ili komercijalnih financijskih institucija i ulagatelja; za potrebe ove definicije programi Unije koji se financiraju iz izvora različitih od proračuna Unije, kao što je inovacijski fond EU STE, mogu se izjednačiti s programima Unije koji se financiraju iz proračuna Unije;

6. „Grupa EIB-a” znači EIB, njegova društva kćeri i drugi subjekti osnovani u skladu s člankom 28. stavkom 1. Protokola br. 5 o Statutu Europske investicijske banke priloženog UEU-u i UFEU-u (Statut EIB-a);

7. „financijski doprinos” znači doprinos partnera u provedbi u obliku vlastitog kapaciteta za preuzimanje rizika koji se pruža prema načelu *pari passu* s jamstvom EU-a ili u drugom obliku kojim se omogućuje učinkovita provedba programa InvestEU uz istodobno osiguravanje odgovarajuće usklađenosti interesa;

8. „sporazum o doprinosu” znači pravni instrument kojim Komisija i jedna ili više država članica utvrđuju uvjete jamstva EU-a u okviru odjeljka „države članice” kako je utvrđeno u članku 10.;

9. „financijski proizvod” znači financijski mehanizam ili financijski aranžman prema čijim uvjetima partner u provedbi osigurava, izravno ili preko posrednika, financiranje krajnjim primateljima koristeći se bilo kojom od vrsta financiranja iz članka 16.;

10. „operacije financiranja i ulaganja” ili „operacije financiranja ili ulaganja” znači operacije kojima se krajnjim primateljima financijska sredstva osiguravaju izravno ili neizravno pomoću financijskih proizvoda, koje partner u provedbi provodi u vlastito ime, koje partner u provedbi osigurava u skladu sa svojim internim pravilima, politikama i postupcima te koje su prikazane u financijskim izvještajima partnera u provedbi, ili, ako je to primjenjivo, objavljene u bilješkama uz te financijske izvještaje;

11. „fondovi u okviru podijeljenog upravljanja” znači fondovi u okviru kojih je predviđena mogućnost dodjele dijela sredstava tih fondova na ime rezervacija za proračunsko jamstvo u okviru odjeljka „države članice” fonda InvestEU, to jest Europski fond za regionalni razvoj (EFRR) i Kohezijski fond koje treba uspostaviti uredbom Europskog parlamenta i Vijeća o Europskom fondu za regionalni razvoj i Kohezijskom fondu za razdoblje 2014.–2020., Europski socijalni fond plus (ESF+) koji treba uspostaviti uredbom Europskog parlamenta i Vijeća o Europskom socijalnom fondu plus („uredba ESF+ za razdoblje 2014.–2020.”), Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPRA) koji treba uspostaviti uredbom Europskog parlamenta i Vijeća o Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 508/2014 i Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) koji treba uspostaviti uredbom Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju pravila o potpori za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se financiraju iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1305/2013 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća („uredba o strateškim planovima u okviru ZPP-a”);

12. „sporazum o jamstvu” znači pravni instrument kojim Komisija i partner u provedbi utvrđuju uvjete za predlaganje operacija financiranja i ulaganja kako bi im se dodijelilo jamstvo EU-a, za pružanje jamstva EU-a za te operacije te za njihovu provedbu u skladu s ovom Uredbom;

13. „partner u provedbi” znači prihvatljiv partner, kao što je financijska institucija ili drugi financijski posrednik, s kojim je Komisija sklopila sporazum o jamstvu;

14. „važan projekt od zajedničkog europskog interesa” znači projekt koji ispunjava sve kriterije utvrđene u Komunikaciji Komisije o kriterijima za analizu jesu li državne potpore za promicanje provedbe važnih projekata od zajedničkog europskog interesa spojive s unutarnjim tržištem ili naknadnim izmjenama te komunikacije;

15. „savjetodavni sporazum” znači pravni instrument kojim Komisija i savjetodavni partner utvrđuju uvjete za provedbu savjetodavnog centra InvestEU;

16. „savjetodavna inicijativa” znači tehnička pomoć i savjetodavne usluge kojima se podupiru ulaganja, uključujući aktivnosti izgradnje kapaciteta, koje pružaju savjetodavni partneri, vanjski pružatelji usluga s kojima je Komisija sklopila ugovor ili izvršne agencije;

17. „savjetodavni partner” znači prihvatljivi partner, kao što je financijska institucija ili drugi subjekt s kojim je Komisija sklopila savjetodavni sporazum radi provedbe jedne ili više savjetodavnih inicijativa, osim savjetodavnih inicijativa koje provode vanjski pružatelji usluga s kojima je Komisija sklopila ugovor ili izvršne agencije;

18. „platforma za ulaganja” znači subjekt posebne namjene, upravljani račun, ugovorno sufinanciranje ili aranžman za podjelu rizika ili na bilo koji drugi način uspostavljen aranžman kojim subjekti usmjeravaju financijski doprinos u cilju financiranja niza projekata ulaganja, a koji može obuhvaćati:

    (a) nacionalnu ili podnacionalnu platformu koja okuplja više projekata ulaganja na državnom području određene države članice;

    (b) prekograničnu, višedržavnu, regionalnu ili makroregionalnu platformu koja okuplja partnere iz više država članica, regija ili trećih zemalja zainteresirane za projekte ulaganja na određenom zemljopisnom području;

    (c) tematsku platformu koja okuplja projekte ulaganja u određenom sektoru;

19. „mikrofinanciranje” znači mikrofinanciranje kako je definirano u relevantnim odredbama uredbe ESF+ za razdoblje 2014.–2020.;

20. „nacionalna razvojna banka ili institucija” znači pravni subjekt koji na profesionalnoj osnovi provodi financijske aktivnosti i kojem su država članica ili subjekt države članice na središnjoj, regionalnoj ili lokalnoj razini povjerili provedbu aktivnosti razvoja ili aktivnosti promicanja;

21. „malo i srednje poduzeće” ili „MSP” znači mikro, malo ili srednje poduzeće u smislu Priloga Preporuci Komisije 2003/361/EZ[1];

22. „malo poduzeće srednje tržišne kapitalizacije” znači subjekt koji nije MSP i koji ima do 499 zaposlenika;

23. „socijalno poduzeće” znači socijalno poduzeće kako je definirano u relevantnim odredbama uredbe ESF+ za razdoblje 2014.–2020.

Članak 3.

Ciljevi programa InvestEU

1. Opći je cilj programa InvestEU pružiti potporu ciljevima politika Unije pomoću operacija financiranja i ulaganja kojima se doprinosi:

   (a) konkurentnosti Unije, uključujući istraživanje, inovacije i digitalizaciju;

[1] Preporuka Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikro, malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36.).

(b) rastu i zapošljavanju u gospodarstvu Unije, održivosti gospodarstva Unije i njegovoj okolišnoj i klimatskoj dimenziji čime se doprinosi ostvarivanju ciljeva održivog razvoja i ciljeva Pariškog sporazuma kao i otvaranju visokokvalitetnih radnih mjesta;

(c) socijalnoj otpornosti, uključivosti i inovativnosti Unije;

(d) promicanju znanstvenog i tehnološkog napretka, kulture, obrazovanja i osposobljavanja;

(e) integraciji tržišta kapitala u Uniji i jačanju unutarnjeg tržišta, uključujući rješenja kojima se nastoji riješiti rascjepkanost tržišta kapitala u Uniji, nastoje diversificirati izvori financiranja za poduzeća u Uniji i nastoji promicati održivo financiranje;

(f) promicanju gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije; ili

(g) održivom i uključivom oporavku gospodarstva Unije nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19, uključujući pružanjem potpore u obliku kapitala za MSP-ove na koje je negativno utjecala kriza uzrokovana bolešću COVID-19 i koji se na kraju 2019. godine nisu već nalazili u poteškoćama u pogledu državnih potpora, održavanjem i jačanjem postojećih strateških lanaca vrijednosti materijalne ili nematerijalne imovine, razvojem novih takvih lanaca vrijednosti te održavanjem i intenziviranjem aktivnosti od strateške važnosti za Uniju, uključujući važne projekte od zajedničkog europskog interesa, povezanih s kritičnom infrastrukturom, fizičkom ili virtualnom, transformacijskim tehnologijama, revolucionarnim inovacijama i inputima za poduzeća i potrošače kao i podupiranjem održive tranzicije.

2. Specifični su ciljevi programa InvestEU sljedeći:

(a) potpora operacijama financiranja i ulaganja povezanima s održivom infrastrukturom u područjima iz članka 8. stavka 1. točke (a);

(b) potpora operacijama financiranja i ulaganja povezanima s istraživanjem, inovacijama i digitalizacijom, uključujući potporu za unapređenje inovativnih trgovačkih društava i uvođenje tehnologija na tržište, u područjima iz članka 8. stavka 1. točke (b);

(c) poboljšanje pristupa financiranju i povećanje mogućnosti financiranja za MSP-ove i za mala poduzeća srednje tržišne kapitalizacije te povećanje globalne konkurentnosti takvih MSP-ova;

(d) poboljšanje pristupa mikrofinanciranju i financiranju te povećanje mogućnosti mikrofinanciranja i financiranja za socijalna poduzeća kako bi se poduprle operacije financiranja i ulaganja povezane sa socijalnim ulaganjem, sposobnostima i vještinama te razvila i konsolidirala tržišta socijalnih ulaganja u područjima iz članka 8. stavka 1. točke (d).

Članak 4.

Proračun i iznos jamstva EU-a

1. Jamstvo EU-a za potrebe odjeljka „EU" iz članka 9. stavka 1. točke (a) iznosi 26 152 310 073 EUR u tekućim cijenama. Stopa rezervacija iznosi 40 %. Za rezervacije na temelju te stope rezervacija uzima se u obzir i iznos iz članka 35. stavka 3. prvog podstavka točke (a).

Za potrebe odjeljka „države članice” iz članka 9. stavka 1. točke (b) ove Uredbe može se osigurati dodatni iznos jamstva EU-a, pod uvjetom da države članice dodijele odgovarajuće iznose na temelju odredbi o upotrebi EFRR-a, ESF-a +, Kohezijskog fond i EFPRA posredstvom programa InvestEU utvrđenih u uredbi Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu i financijskih pravila za navedene fondove i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i instrument za financijsku potporu za upravljanje granicama i vize („uredba o zajedničkim odredbama za razdoblje 2021.-2027.”) i odredbi o upotrebi EFRR-a posredstvom programa InvestEU utvrđenih u uredbi o strateškim planovima u okviru ZPP-a.

Za potrebe odjeljka „države članice” može se osigurati i dodatni iznos jamstva EU-a u obliku novca ili jamstva koje daju države članice. Iznos osiguran u novcu čini vanjske namjenske prihode u skladu s člankom 21. stavkom 5. drugom rečenicom Financijske uredbe.

Jamstvo EU-a iz prvog podstavka uvećava se i za doprinose trećih zemalja iz članka 5. ove Uredbe koji su u cijelosti pokriveni rezervacijama u obliku novca u skladu s člankom 218. stavkom 2. Financijske uredbe.

2. Od iznosa iz stavka 1. prvog podstavka ovog članka iznos od 14 825 000 000 EUR u tekućim cijenama dodjeljuje se za operacije kojima se provode mjere iz članka 1. Uredbe (EU) 2020/2094 za ciljeve iz članka 3. stavka 2. ove Uredbe.

Od iznosa iz stavka 1. prvog podstavka ovog članka iznos od 11 327 310 073 EUR u tekućim cijenama dodjeljuje se za ciljeve iz članka 3. stavka 2.

Iznosi iz prvog podstavka ovog stavka raspoloživi su tek od datuma iz članka 3. stavka 3. Uredbe (EU) 2020/2094.

Okvirna raspodjela jamstva EU-a za potrebe odjeljka „EU" utvrđena je u Prilogu I. ovoj Uredbi. Komisija prema potrebi može odstupiti od iznosâ iz Priloga I. za najviše do 15 % za svaki cilj iz članka 3. stavka 2. točaka od (a) do (d). Komisija obavješćuje Europski parlament i Vijeće o svakom takvom odstupanju.

3. Financijska omotnica za provedbu mjera predviđenih u poglavljima VI. i VII. iznosi 430 000 000 EUR u tekućim cijenama.

4. Iznos iz stavka 3. može se također upotrijebiti za tehničku i administrativnu pomoć u provedbi programa InvestEU, kao što su aktivnosti pripreme, praćenja, kontrole, revizije i evaluacije, među ostalim i za korporativne informatičke sustave.

Članak 5.

Treće zemlje pridružene Fondu InvestEU

Odjeljak „EU” fonda InvestEU iz članka 9. stavka 1. točke (a) ove Uredbe i svaka od sastavnica politike iz članka 8. stavka 1. ove Uredbe mogu primati doprinose iz sljedećih trećih zemalja u svrhu sudjelovanja u određenim financijskim proizvodima na temelju članka 218. stavka 2. Financijske uredbe:

(a) članica Europskog udruženja slobodne trgovine (EFTA) koje su članice EGP-a, u skladu s uvjetima utvrđenima u Sporazumu o Europskom gospodarskom prostoru;

(b) zemalja pristupnica, zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidatkinja, u skladu s općim načelima i općim uvjetima za sudjelovanje tih zemalja u programima Unije koji su uspostavljeni u odgovarajućim okvirnim sporazumima i odlukama Vijeća za pridruživanje ili u sličnim sporazumima te u skladu s posebnim uvjetima utvrđenima u sporazumima između Unije i tih zemalja;

(c) zemalja obuhvaćenih europskom politikom susjedstva, u skladu s općim načelima i općim uvjetima za sudjelovanje tih zemalja u programima Unije koji su uspostavljeni u odgovarajućim okvirnim sporazumima i odlukama Vijeća za pridruživanje ili u sličnim sporazumima te u skladu s posebnim uvjetima utvrđenima u sporazumima između Unije i tih zemalja;

(d) ostalih trećih zemalja, u skladu s uvjetima utvrđenima u posebnom sporazumu o sudjelovanju određene treće zemlje u bilo kojem programu Unije pod uvjetom da se tim sporazumom:

i. osigurava pravedna ravnoteža u pogledu doprinosâ treće zemlje koja sudjeluje u programima Unije i koristi za tu treću zemlju;

ii. utvrđuju uvjeti za sudjelovanje u programima, uključujući izračun financijskih doprinosa za pojedinačne programe, i administrativnim troškovima tih programa;

iii. trećoj zemlji ne dodjeljuje ovlast za donošenje odluka u pogledu programa Unije;

iv. jamče prava Unije da osigura dobro financijsko upravljanje i štiti svoje financijske interese.

Doprinosi iz prvog stavka točke (d) podtočke ii. ovog članka čine namjenske prihode u skladu s člankom 21. stavkom 5. Financijske uredbe.

Članak 6.

Provedba i oblici financiranja sredstvima Unije

1. Jamstvo EU-a provodi se u okviru neizravnog upravljanja s tijelima iz članka 62. stavka 1. točke (c) podtočaka ii., iii., v. i vi. Financijske uredbe. Drugi oblici financiranja sredstvima Unije na temelju ove Uredbe provode se u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja u skladu s Financijskom uredbom, uključujući bespovratna sredstva koja se provode u skladu s glavom VIII. Financijske uredbe i operacije mješovitog financiranja koje se provode u skladu s ovim člankom, u najvećoj mogućoj mjeri neometano, uz osiguravanje učinkovite i koherentne potpore politikama Unije.

2. Operacije financiranja i ulaganja obuhvaćene jamstvom EU-a koje su dio operacije mješovitog financiranja kojom se potpora na temelju ove Uredbe kombinira s potporom koja se pruža u okviru jednog ili više drugih programa Unije ili koje su obuhvaćene inovacijskim fondom EU STE moraju biti:

   (a) usklađene s ciljevima politika i ispunjavati kriterije prihvatljivosti utvrđene u pravilima programa Unije u okviru kojeg se odlučuje o potpori;

   (b) usklađene s odredbama ove Uredbe.

3. Operacije mješovitog financiranja koje uključuju financijski instrument koji se u cijelosti financira iz drugih programa Unije ili iz inovacijskog fonda EU STE bez upotrebe jamstva EU-a na temelju ove Uredbe moraju biti usklađene s ciljevima politika i kriterijima prihvatljivosti utvrđenima u pravilima programa Unije u okviru kojeg se potpora dodjeljuje.

4. U skladu sa stavkom 2. ovog članka o bespovratnim oblicima potpore i financijskim instrumentima iz proračuna Unije koji su dio operacije mješovitog financiranja iz stavaka 2. i 3. ovog članka odlučuje se na temelju pravila relevantnog programa Unije i oni se provode se okviru operacije mješovitog financiranja u skladu s ovom Uredbom i glavom X. Financijske uredbe.

Izvješćivanje o takvim operacijama mješovitog financiranja obuhvaća i njihovu usklađenost s ciljevima politika i kriterijima prihvatljivosti utvrđenima u pravilima programa Unije u okviru kojeg se odlučuje o potpori te njihovu usklađenost s ovom Uredbom.

Članak 7.

Kombiniranje portfeljâ

1. Potpora iz jamstva EU-a u okviru ove Uredbe, potpora Unije pružena pomoću financijskih instrumenata uspostavljenih programima u programskom razdoblju 2014.–2020. i potpora Unije iz jamstva EU-a uspostavljenog Uredbom (EU) 2015/1017 mogu se kombinirati u financijskim proizvodima koje EIB ili EIF trebaju provesti u skladu s ovom Uredbom.

2. Odstupajući od članka 19. stavka 2. i članka 16. stavka 1. drugog podstavka, jamstvom EU-a u okviru ove Uredbe mogu se pokriti i gubitci iz članka 19. stavka 2. u vezi s cjelokupnim portfeljem operacija financiranja i ulaganja koje se podupiru financijskim proizvodima iz stavka 1. ovog članka.

   Neovisno o ciljevima financijskih instrumenata iz stavka 1., rezervacije za pokrivanje financijskih obveza koje proizlaze iz financijskih instrumenata iz stavka 1. mogu se upotrijebiti za pokrivanje gubitaka u vezi s cjelokupnim portfeljem operacija financiranja i ulaganja koje se podupiru financijskim proizvodima iz stavka 1.

3. Gubitci, prihodi i vraćanja iz financijskih proizvoda kako su navedeni u stavku 1. kao i potencijalni povrati razmjerno se raspoređuju među financijskim instrumentima i jamstvima EU-a iz tog stavka, kojima se dotičnom financijskom proizvodu pruža kombinirana potpora Unije.

4. Uvjeti financijskih proizvoda iz stavka 1. ovog članka, uključujući odgovarajuće razmjerne udjele u gubitcima, prihodima, vraćanjima i povratima, utvrđuju se u sporazumu o jamstvu iz članka 17.

Poglavlje II.
Fond InvestEU

Članak 8.

Sastavnice politike

1. Fond InvestEU djeluje u okviru sljedeće četiri sastavnice politike u okviru kojih se rješavaju nedostatci na tržištu ili investicijske okolnosti koje nisu optimalne u području primjene svake od njih:

   (a) sastavnica politike održive infrastrukture, koja obuhvaća održiva ulaganja u područjima prometa, uključujući multimodalni prijevoz, sigurnosti na cestama, među ostalim, u skladu s ciljem Unije da do 2050. više ne bude prometnih nesreća sa smrtnim posljedicama ili teškim ozljedama sudionika, obnove i održavanja željezničke i cestovne infrastrukture, energetike, osobito obnovljive energije, energetske učinkovitosti u skladu s okvirom energetske politike do 2030., projekata obnove zgrada usmjerenih na uštedu energije i integraciju zgrada u povezane energetske, skladišne, digitalne i prijevozne sustave, poboljšanja razine međupovezanosti, digitalne povezivosti i digitalnog pristupa, među ostalim, u ruralnim područjima, opskrbe i prerade sirovina, svemira, oceana, voda, uključujući unutarnje plovne putove, gospodarenja otpadom u skladu s hijerarhijom otpada i kružnim gospodarstvom, prirodne i druge okolišne infrastrukture, kulturne baštine, turizma, opreme, mobilne imovine i uvođenja inovativnih tehnologija kojima se doprinosi ciljevima Unije u području okolišne ili klimatske otpornosti ili socijalne održivosti te koje ispunjavaju standarde Unije u pogledu okolišne ili socijalne održivosti;

(b) sastavnica politike koja se odnosi na istraživanja, inovacije i digitalizaciju, koja obuhvaća istraživačke aktivnosti, aktivnosti razvoja proizvoda i inovacijske aktivnosti, prijenos tehnologija i rezultata istraživanja na tržište radi potpore čimbenicima kojima se potiče razvoj tržišta i suradnji među poduzećima, demonstraciju i uvođenje inovativnih rješenja te potporu unapređenju inovativnih trgovačkih društava, kao i digitalizaciju industrije Unije;

(c) sastavnica politike koja se odnosi na MSP-ove, koja obuhvaća pristup financiranju i mogućnosti financiranja prvenstveno za MSP-ove, uključujući inovativne MSP-ove i MSP-ove koji posluju u kulturnim i kreativnim sektorima, kao i za mala poduzeća srednje tržišne kapitalizacije;

(d) sastavnica politike koja se odnosi na socijalna ulaganja i vještine, koja obuhvaća mikrofinanciranje, financiranje socijalnih poduzeća, socijalnu ekonomiju i mjere za promicanje rodne ravnopravnosti, vještina, obrazovanja, osposobljavanja i povezanih usluga, socijalnu infrastrukturu, uključujući zdravstvenu i obrazovnu infrastrukturu te socijalno i studentsko stanovanje, socijalne inovacije, zdravstvenu i dugotrajnu skrb, uključivost i pristupačnost, kulturne i kreativne aktivnosti sa socijalnim ciljem te integraciju ranjivih osoba, uključujući državljane trećih zemalja.

2. Program za pravednu tranziciju uspostavlja se horizontalno za sve sastavnice politike. Taj program za pravednu tranziciju obuhvaća ulaganja kojima se odgovara na socijalne, gospodarske i okolišne izazove koji proizlaze iz procesa tranzicije prema ostvarivanju klimatskog cilja Unije do 2030. te njezina cilja klimatske neutralnosti do 2050., a koristi i područjima utvrđenima u planu za pravednu tranziciju, koji su države članice pripremile u skladu s relevantnim odredbama uredbe o Fondu za pravednu tranziciju.

3. Sve sastavnice politike mogu obuhvaćati strateška ulaganja, uključujući važne projekte od zajedničkog europskog interesa za potporu krajnjim primateljima čije su aktivnosti od strateške važnosti za Uniju, posebno iz perspektive zelene i digitalne tranzicije, povećane otpornosti te jačanja strateških lanaca vrijednosti.

U slučaju strateških ulaganja u sektor svemira i sektor obrane te u kibersigurnost kao i u određene vrste projekata sa stvarnim i izravnim utjecajem u pogledu sigurnosti u ključnim sektorima, radi zaštite sigurnosti Unije i njezinih država članica u smjernicama o ulaganjima donesenima u skladu sa stavkom 9. ovog članka („smjernice o ulaganjima”) utvrđuju se ograničenja u pogledu krajnjih primatelja koje kontrolira treća zemlja ili subjekti iz treće zemlje i krajnjih primatelja čije se izvršne upravljačke strukture nalaze izvan Unije. Ta se ograničenja utvrđuju u skladu s načelima koja se odnose na prihvatljive subjekte i koja su utvrđena u relevantnim odredbama uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Europskog fonda za obranu i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2018/1092 i u relevantnim odredbama uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi svemirskog programa Unije i Agencije Europske unije za svemirski program te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 912/2010, (EU) br. 1285/2013, (EU) br. 377/2014 i Odluke br. 541/2014/EU.

Smjernicama o ulaganjima utvrđuju se potrebni zahtjevi u pogledu kontrole i izvršnog upravljanja krajnjih primatelja za druga područja i kontrole nad posrednicima s obzirom na primjenjive zahtjeve u pogledu javnog reda ili sigurnosti. Uzimajući u obzir navedene zahtjeve Upravljački odbor utvrđuje eventualno potrebne dodatne zahtjeve.

4. Ako je operacija financiranja ili ulaganja predložena Odboru za ulaganja obuhvaćena s više sastavnica politike, ona se pripisuje sastavnici politike kojoj pripada njezin glavni cilj ili glavni cilj većine njezinih potprojekata, osim ako je u smjernicama o ulaganjima određeno drukčije.

5. Operacije financiranja i ulaganja pregledavaju se kako bi se utvrdilo imaju li okolišni, klimatski ili socijalni učinak. Ako te operacije imaju takav učinak, podliježu provjeri klimatske, okolišne i socijalne održivosti kako bi se štetni utjecaji sveli na najmanju moguću mjeru i ostvarile što veće koristi za klimu, okoliš i socijalnu dimenziju. U tu svrhu promotori projekata koji traže financiranje dostavljaju odgovarajuće informacije na temelju uputa iz stavka 6. Projekti ispod određene veličine utvrđene u uputama isključuju se iz provjere. Projekti koji nisu u skladu s klimatskim ciljevima nisu prihvatljivi za potporu na temelju ove Uredbe. Ako partner u provedbi zaključi da nije potrebno provesti provjeru održivosti, o tome mora dostaviti obrazloženje Odboru za ulaganja.

6. Komisija izrađuje upute o održivosti kojima se, u skladu s okolišnim i socijalnim ciljevima i standardima Unije te uzimajući na odgovarajući način u obzir načelo „ne nanosi bitnu štetu”, omogućuje sljedeće:

(a) kada je riječ o prilagodbi, osiguravanje otpornosti na moguće štetne utjecaje klimatskih promjena na temelju procjene rizika i ranjivosti na klimatske promjene, među ostalim, i relevantnim mjerama prilagodbe, a kada je riječ o ublažavanju, uključivanje cijene emisija stakleničkih plinova i pozitivnih učinaka mjera za ublažavanje klimatskih promjena u analizu troškova i koristi;

(b) uzimanje u obzir ukupnog utjecaja projekata u smislu glavnih sastavnica prirodnog kapitala, odnosno zraka, vode, zemljišta i bioraznolikosti;

(c) procjenu društvenog učinka projekata, među ostalim, na rodnu ravnopravnost, na socijalnu uključenost određenih područja ili skupina stanovnika i na gospodarski razvoj područja i sektora na koje utječu strukturni izazovi poput potrebe za dekarbonizacijom gospodarstva;

(d) utvrđivanje projekata koji nisu usklađeni s ostvarivanjem klimatskih ciljeva;

(e) dostavljanje uputa partnerima u provedbi u svrhu pregleda predviđenog u stavku 5.

7. Partneri u provedbi dostavljaju informacije potrebne za omogućivanje praćenja ulaganja kojima se doprinosi ispunjavanju ciljeva Unije u pogledu klime i okoliša na temelju uputa koje treba izraditi Komisija.

8. Partneri u provedbi primjenjuju ciljnu vrijednost prema kojoj barem 60 % ulaganja u okviru sastavnice politike održive infrastrukture doprinosi ispunjavanju ciljeva Unije u pogledu klime i okoliša.

Komisija zajedno s partnerima u provedbi nastoji osigurati da se dio jamstva EU-a koji se koristi za sastavnicu politike održive infrastrukture raspodijeli u cilju postizanja ravnoteže među različitim područjima iz stavka 1. točke (a).

9. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 34. radi dopune ove Uredbe utvrđivanjem smjernica o ulaganjima za svaku od sastavnica politike.
U smjernicama o ulaganjima također se navode aranžmani za provedbu programa za pravednu tranziciju kako je navedeno u stavku 2. ovog članka. Smjernice o ulaganjima izrađuju se u bliskoj suradnji s Grupom EIB-a i drugim potencijalnim partnerima u provedbi.

10. Za strateške operacije financiranja i ulaganja u svemirskom sektoru i obrambenom sektoru te u području kibersigurnosti u smjernicama o ulaganjima mogu se utvrditi ograničenja u pogledu prijenosa i licenciranja prava intelektualnog vlasništva za ključne tehnologije i tehnologije koje imaju ključnu ulogu u zaštiti sigurnosti Unije i njezinih država članica, uz poštovanje nadležnosti država članica u okviru kontrole izvoza.

11. Komisija stavlja informacije o primjeni i tumačenju smjernica o ulaganjima na raspolaganje partnerima u provedbi, Odboru za ulaganja i savjetodavnim partnerima.

Članak 9.

Odjeljci

1. Sastavnice politike iz članka 8. stavka 1. sastoje se od odjeljka „EU" i odjeljka „države članice". Ti su odjeljci usmjereni na rješavanje nedostataka na tržištu ili na investicijske okolnosti koje nisu optimalne, i to:

(a) odjeljak „EU" usmjeren je na sljedeće situacije:

i. nedostatke na tržištu ili investicijske okolnosti koje nisu optimalne koji su povezani s prioritetima politika Unije;

ii. nedostatke na tržištu ili investicijske okolnosti koje nisu optimalne na razini cijele Unije ili na razini pojedine države članice; ili

iii. nedostatke na tržištu ili investicijske okolnosti koje nisu optimalne koji iziskuju razvoj inovativnih financijskih rješenja i tržišnih struktura, a posebno nove ili složene nedostatke na tržištu ili nove ili složene investicijske okolnosti koje nisu optimalne;

(b) odjeljak „države članice" usmjeren je na specifične nedostatke na tržištu ili investicijske okolnosti koje nisu optimalne u jednoj ili više regija ili država članica radi ostvarivanja ciljeva politika fondova u okviru podijeljenog upravljanja iz kojih se pruža potpora ili dodatnog iznosa koji osigurava država članica u skladu s člankom 4. stavkom 1. trećim podstavkom, posebice kako bi se uklanjanjem neravnoteža među regijama ojačala ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija u Uniji.

2. Odjeljke iz stavka 1. upotrebljava se tako da se njima nadopunjuje, prema potrebi, potpora određenoj operaciji financiranja ili ulaganja, među ostalim, i kombiniranjem potpore iz oba odjeljka.

Članak 10.

Posebne odredbe koje se primjenjuju na odjeljak „države članice”

1. Iznosi koje dodjeljuje država članica na dobrovoljnoj osnovi na temelju odredbi o upotrebi EFRR-a, ESF-a +, Kohezijskog fond i EFPRA posredstvom programa InvestEU utvrđenih u uredbi o zajedničkim odredbama za razdoblje 2021.-2027. ili na temelju odredbi EFPRA posredstvom programa InvestEU utvrđenih u uredbi o strateškim planovima u okviru ZPP-a ili iznosi koji se osiguravaju u novcu u skladu s člankom 4. stavkom 1. trećim podstavkom ove Uredbe upotrebljavaju se za rezervacije za jamstvo EU-a u okviru odjeljka „države članice”, kojim su obuhvaćene operacije financiranja i ulaganja u dotičnoj državi članici, ili za moguće doprinose za savjetodavni centar InvestEU. Ti se iznosi upotrebljavaju kako bi se doprinijelo ostvarenju ciljeva politike navedenih u sporazumu o partnerstvu iz odredbi o pripremi i podnošenju sporazuma o partnerstvu utvrđenih u uredbi o zajedničkim odredbama za razdoblje 2021.-2027., u programima ili u strateškom planu u okviru ZPP-a koji doprinose programu InvestEU radi provedbe relevantnih mjera utvrđenih u planu za oporavak i otpornost uspostavljenom u skladu s Uredbom (EU) 2021/241 ili, u drugim slučajevima, za potrebe utvrđene u sporazumu o doprinosu, ovisno o podrijetlu isplaćenog iznosa.

2. Utvrđivanje dijela jamstva EU-a u okviru odjeljka „države članice” podliježe sklapanju sporazuma o doprinosu između države članice i Komisije.

Četvrti podstavak ovog stavka i stavak 5. ovog članka ne primjenjuju se na dodatni iznos koji je država članica osigurala u skladu s člankom 4. stavkom 1. trećim podstavkom.

Odredbe ovog članka koje se odnose na iznose dodijeljene na temelju odredbi o upotrebi EFRR-a, ESF-a +, Kohezijskog fond i EFPRA posredstvom programa InvestEU utvrđenih u uredbi o zajedničkim odredbama za razdoblje 2021.-2027. ili na temelju odredbi EFPRA posredstvom programa InvestEU utvrđenih u uredbi o strateškim planovima u okviru ZPP-a nisu primjenjive na sporazum o doprinosu u vezi s dodatnim iznosom koji osigurava država članica na koji se upućuje u članku 4. stavku 1. trećem podstavku ove Uredbe.

Država članica i Komisija sklapaju sporazum o doprinosu ili izmjeni tog sporazuma u roku od četiri mjeseca od odluke Komisije o odobravanju sporazuma o partnerstvu na temelju odredbi o odobravanju partnerskog sporazuma utvrđenih u uredbi o zajedničkim odredbama za razdoblje 2021.-2027. ili strateškog plana u okviru uredbe o strateškim planovima u okviru ZPP-a ili istodobno s odlukom Komisije o izmjeni programa u skladu s odredbama o upotrebi EFRR-a, ESF-a +, Kohezijskog fond i EFPRA posredstvom programa InvestEU utvrđenih u uredbi o zajedničkim odredbama za razdoblje 2021.-2027. ili strateškog plana u okviru ZPP-a u skladu s odredbama o izmjeni strateškog plana u okviru ZPP-a utvrđenima u uredbi o strateškim planovima u okviru ZPP-a.

Dvije ili više država članica mogu s Komisijom sklopiti sporazum o zajedničkom doprinosu.

Odstupajući od članka 211. stavka 1. Financijske uredbe, stopa rezervacija za jamstvo EU-a u okviru odjeljku „države članice" iznosi 40 % i može se prilagoditi naviše ili naniže u svakom sporazumu o doprinosu kako bi se uzeli u obzir rizici povezani s financijskim proizvodima koje se namjerava upotrijebiti.

3. Sporazum o doprinosu sadržava barem sljedeće elemente:

(a) ukupni iznos dijela jamstva EU-a u okviru odjeljku „države članice” koji se odnosi na dotičnu državu članicu, njegovu stopu rezervacija, iznos doprinosa iz fondova u okviru podijeljenog upravljanja ili iznos koji se osigurava u skladu s člankom 4. stavkom 1. trećim podstavkom, trajanje faze uspostave rezervacija te iznos nepredviđene obveze koji iz toga proizlazi i koji se treba pokriti uzajamnim jamstvom koje pruža dotična država članica;

(b) strategiju države članice koja se sastoji od financijskih proizvoda i njihove minimalne financijske poluge, geografske pokrivenosti, uključujući, prema potrebi, regionalnu pokrivenost, tipova projekata, razdoblja ulaganja te, ako je to primjenjivo, kategorija krajnjih primatelja i prihvatljivih posrednika;

(c) jednog ili više potencijalnih partnera u provedbi predloženih u skladu s člankom 15. stavkom 1. četvrtim podstavkom te obvezu Komisije da obavijesti dotičnu državu članicu o odabranom partneru u provedbi ili odabranim partnerima u provedbi;

(d) mogući doprinos iz fondova u okviru podijeljenog upravljanja ili iz iznosa koji se osiguravaju u skladu s člankom 4. stavkom 1. trećim podstavkom za savjetodavni centar InvestEU;

(e) obveze dostave godišnjih izvješća državi članici, uključujući izvješćivanje o relevantnim pokazateljima povezanima s ciljevima politika koji su obuhvaćeni u sporazumu o partnerstvu, programu, strateškom planu u okviru ZPP-a ili u planovima za oporavak i otpornost i na koje se upućuje u sporazumu o doprinosu;

(f) odredbe o naknadi za dio jamstva EU-a u okviru odjeljka „države članice";

(g) moguće kombiniranje sa sredstvima u okviru odjeljka „EU" u skladu s člankom 9. stavkom 2., uključujući slojevitu strukturu kojom se postiže bolje pokriće rizika.

4. Komisija sporazume o doprinosu provodi u okviru sporazuma o jamstvu koji se sklapaju s partnerima u provedbi u skladu s člankom 17. i u okviru savjetodavnih sporazuma koji se sklapaju sa savjetodavnim partnerima u skladu s člankom 25. stavkom 1. drugim podstavkom.

Ako se u roku od devet mjeseci od sklapanja sporazuma o doprinosu ne sklopi sporazum o jamstvu, sporazum o doprinosu se otkazuje ili sporazumno produljuje. Ako u roku od devet mjeseci od sklapanja sporazuma o doprinosu za iznos iz sporazuma o doprinosu nije u cijelosti preuzeta obveza u okviru jednog ili više sporazuma o jamstvu, taj se iznos na odgovarajući način prilagođava. Neiskorišteni iznos rezervacija koje se mogu pripisati iznosima koje su države članice dodijelile na temelju odredbi o upotrebi EFRR-a, ESF-a +, Kohezijskog fond i EFPRA posredstvom programa InvestEU utvrđenih u uredbi o zajedničkim odredbama za razdoblje 2021.-2027. ili na temelju odredbi o upotrebi EFPRA posredstvom programa InvestEU utvrđenih u uredbi o strateškim planovima u okviru ZPP-a ponovno se koristi u skladu s tim uredbama. Neiskorišteni iznos rezervacija koje se mogu pripisati iznosima koje su države članice dodijelile u skladu s člankom 4. stavkom 1. trećim podstavkom ove Uredbe vraća se državi članici.

Ako sporazum o jamstvu nije propisno proveden u roku utvrđenom u odredbama o upotrebi EFRR-a, ESF-a +, Kohezijskog fond i EFPRA posredstvom programa InvestEU utvrđenima u uredbi o zajedničkim odredbama za razdoblje 2021.-2027. ili u odredbama o upotrebi EFPRA posredstvom programa InvestEU utvrđenima u uredbi o strateškim planovima u okviru ZPP-a ili u slučaju sporazuma o jamstvu u vezi s iznosima koji su osigurani u skladu s člankom 4. stavkom 1. trećim podstavkom ove Uredbe u relevantnom sporazumu o doprinosu, mijenja se sporazum o doprinosu. Neiskorišteni iznos rezervacija koje se mogu pripisati iznosima koje su države članice dodijelile na temelju odredbi o upotrebi EFRR-a, ESF-a +, Kohezijskog fond i EFPRA posredstvom programa InvestEU utvrđenih u uredbi o zajedničkim odredbama za razdoblje 2021.-2027. ili na temelju odredbi o upotrebi EFPRA posredstvom programa InvestEU utvrđenih u uredbi o strateškim planovima u okviru ZPP-a ponovno se koristi u skladu s tim uredbama. Neiskorišteni iznos rezervacija koje se mogu pripisati iznosima koje su države članice dodijelile u skladu s člankom 4. stavkom 1. trećim podstavkom ove Uredbe vraća se državi članici.

5. Na rezervacije za dio jamstva EU-a u okviru odjeljka „države članice” utvrđen sporazumom o doprinosu primjenjuju se sljedeća pravila:

(a) nakon faze uspostave iz stavka 3. točke (a) ovog članka svi godišnji viškovi rezervacija izračunani usporedbom iznosa rezervacija koji se zahtijeva na temelju stope rezervacija utvrđene u sporazumu o doprinosu i stvarnog iznosa rezervacija ponovno se koriste na temelju odredbi o upotrebi EFRR-a, ESF-a +, Kohezijskog fond i EFPRA posredstvom programa InvestEU utvrđenih u uredbi o zajedničkim odredbama za razdoblje 2021.-2027. i na temelju odredbi o upotrebi EFPRA posredstvom programa InvestEU utvrđenih u uredbi o strateškim planovima u okviru ZPP-a;

(b) odstupajući od članka 213. stavka 4. Financijske uredbe, nakon faze uspostave iz stavka 3. točke (a) ovog članka godišnje nadopune rezervacija nisu moguće dok je taj dio jamstva EU-a raspoloživ u okviru odjeljka „države članice”;

(c) Komisija odmah obavješćuje državu članicu ako razina rezervacija za taj dio jamstva EU-a padne ispod 20 % početnih rezervacija zbog aktiviranja tog dijela jamstva EU-a u okviru odjeljka „države članice”;

(d) ako razina rezervacija za taj dio jamstva EU-a u okviru odjeljka „države članice” dosegne 10 % početnih rezervacija, dotična država članica na zahtjev Komisije u zajednički fond za rezervacije iz članka 212. Financijske uredbe izdvaja do 5 % početnih rezervacija.

6. U vezi s iznosima iz članka 4. stavka 1. trećeg podstavka upravljanje godišnjim viškovima i nadopunama rezervacija nakon faze uspostave utvrđuje se u sporazumu o doprinosima.

Poglavlje III.
Partnerstvo između Komisije i Grupe EIB-a

Članak 11.

Opseg partnerstva

1. Komisija i Grupa EIB-a sklapaju partnerstvo u okviru ove Uredbe u cilju potpore provedbi programa InvestEU te poticanja dosljednosti, uključivosti i dodatnosti te učinkovitog uvođenja. U skladu s ovom Uredbom i kako je dodatno precizirano u sporazumima iz stavka 3., Grupa EIB-a:

   (a) provodi dio jamstva EU-a iz članka 13. stavka 4.;

   (b) podupire provedbu odjeljka „EU" fonda InvestEU i, prema potrebi, odjeljka „države članice", a posebno time što:

      i. doprinosi, zajedno s potencijalnim partnerima u provedbi, smjernicama o ulaganjima u skladu s člankom 8. stavkom 9., doprinosi izradi tablice pokazatelja u skladu s člankom 22. te doprinosi drugim dokumentima u kojima su utvrđene operativne smjernice za fond InvestEU;

ii. određuje, zajedno s Komisijom i potencijalnim partnerima u provedbi, metodologiju rizika i sustav mapiranja rizika koji se odnose na operacije financiranja i ulaganja partnerâ u provedbi kako bi se omogućilo ocjenjivanje takvih operacija pomoću zajedničke ljestvice rejtinga,

iii. na zahtjev Komisije i u dogovoru s dotičnim potencijalnim partnerima u provedbi, provodi ocjenjivanje sustava tog potencijalnog partnera u provedbi i pruža prilagođene tehničke savjete o tim sustavima, ako je to potrebno i u mjeri u kojoj se to zahtijeva zaključcima revizije ocjenjivanja na temelju stupova radi provedbe financijskih proizvoda koje je predvidio taj potencijalni partner u provedbi;

iv. daje neobvezujuće mišljenje o bankarskim aspektima, posebno o financijskom riziku i financijskim uvjetima povezanima s dijelom jamstva EU-a koje se dodjeljuje partneru u provedbi, koji nije Grupa EIB, kako je utvrđeno u sporazumu o jamstvu koji treba sklopiti s tim partnerom u provedbi;

v. provodi simulacije i projekcije financijskog rizika i naknade za agregirani portfelj na temelju pretpostavki dogovorenih s Komisijom;

vi. mjeri financijski rizik agregiranog portfelja i dostavlja financijska izvješća o agregiranom portfelju; i

vii. pruža usluge restrukturiranja i naplate Komisiji, kako je utvrđeno u sporazumu iz stavka 3. točke (b) ovog članka, na zahtjev Komisije i u dogovoru s partnerom u provedbi u skladu s člankom 17. stavkom 2. točkom (g) ako partner u provedbi više nije odgovoran za nastavak aktivnosti restrukturiranja i naplate u okviru relevantnog sporazuma o jamstvu;

(c) može poduprijeti nacionalnu banku ili instituciju u izgradnji kapaciteta kako je navedeno u članku 25. stavku 2. točki (h) i pružati druge usluge u vezi s provedbom financijskih proizvoda koji se podupiru jamstvom EU-a ako to zatraži ta nacionalna razvojna banka ili institucija;

(d) u vezi sa savjetodavnim centrom InvestEU:

i. prima sredstva u iznosu do 300 000 000 EUR za savjetodavne inicijative iz članka 25. i operativne zadaće iz podtočke ii. ove točke iz financijske omotnice iz članka 4. stavka 3.;

ii. savjetuje Komisiju i obavlja operativne zadaće utvrđene u sporazumu iz stavka 3. točke (c) tako što:

– podupire Komisiju pri ustrojavanju, uspostavi i radu savjetodavnog centra InvestEU,

– izrađuje ocjenu zahtjeva za savjetodavnu potporu za koje Komisija smatra da nisu obuhvaćeni postojećim savjetodavnim inicijativama kako bi poduprla odluku Komisije o dodjeli sredstava u vezi sa savjetodavnim zahtjevima primljenima u okviru središnje pristupne točke definirane u članku 25. stavku 2. točki (a),

– na zahtjev nacionalnih razvojnih banaka ili institucija pruža potporu tim bankama i institucijama u izgradnji kapaciteta iz članka 25. stavka 2. točke (h) u vezi s njihovim savjetodavnim sposobnostima kako bi mogle sudjelovati u savjetodavnim inicijativama,

– na zahtjev Komisije i potencijalnog savjetodavnog partnera, te podložno suglasnosti Grupe EIB-a, sklapa u ime Komisije sporazum sa savjetodavnim partnerom o provedbi savjetodavnih inicijativa.

Grupa EIB-a osigurava da se njezine zadaće kako su navedene u prvom podstavku točki (d) podtočki ii. provode potpuno neovisno o njezinoj ulozi savjetodavnog partnera.

Prema potrebi, Komisija na temelju nalazâ mišljenja Grupe EIB-a iz prvog podstavka točke (b) podtočke iv. stupa u kontakt s partnerom u provedbi. Komisija o svojoj odluci obavješćuje Grupu EIB-a.

2. Bankarske informacije koje Komisija dostavlja Grupi EIB-a u skladu sa stavkom 1. prvim podstavkom točkom (b) podtočkama ii., iv., v. i vi. ograničene su na informacije koje su neophodne kako bi Grupa EIB-a mogla ispuniti svoje obveze u skladu s tim točkama. Komisija u bliskom dijalogu s Grupom EIB-a i potencijalnim partnerima u provedbi utvrđuje prirodu i opseg tih bankarskih informacija, uzimajući u obzir zahtjeve u pogledu dobrog financijskog upravljanja jamstvom EU-a, legitimne interese partnera u provedbi u pogledu komercijalno osjetljivih informacija i potrebe Grupe EIB-a u smislu ispunjavanja njezinih obveza u skladu s tim točkama.

3. Uvjeti partnerstva utvrđuju se u sporazumima, među ostalim:

(a) u pogledu odobravanja i provedbe dijela jamstva EU-a utvrđenog u članku 13. stavku 4.:

i. u sporazumu o jamstvu između Komisije i Grupe EIB-a; ili

ii. u zasebnim sporazumima o jamstvu između Komisije i Grupe EIB-a i njezinih društava kćeri ili drugih subjekata osnovanih u skladu s člankom 28. stavkom 1. Statuta EIB-a, ovisno o slučaju;

(b) u sporazumu između Komisije i Grupe EIB-a u vezi sa stavkom 1. prvim podstavkom točkama (b) i (c);

(c) u sporazumu između Komisije i Grupe EIB-a u vezi sa savjetodavnim centrom InvestEU;

(d) u sporazumima o uslugama između Grupe EIB-a i nacionalnih razvojnih banaka i institucija u vezi s izgradnjom kapaciteta i drugim uslugama koje se pružaju u skladu sa stavkom 1. prvim podstavkom točkom (c).

4. Ne dovodeći u pitanje članak 18. stavak 3. i članak 25. stavak 4. ove Uredbe, troškovi Grupe EIB-a nastali pri obavljanju zadaća iz stavka 1. prvog podstavka točaka (b) i (c) ovog članka moraju biti u skladu s uvjetima sporazuma iz stavka 3. točke (b) ovog članka i mogu se pokriti iz vraćanja ili prihoda koji se mogu pripisati jamstvu EU-a ili iz rezervacija, u skladu s člankom 211. stavcima 4. i 5. Financijske uredbe, ili se za njih može teretiti financijska omotnica iz članka 4. stavka 3. ove Uredbe kada Grupa EIB-a obrazloži te troškove, podložno ukupnoj gornjoj granici u iznosu od 7 000 000 EUR.

5. Troškovi Grupe EIB-a za obavljanje operativnih zadaća iz stavka 1. prvog podstavka točke (d) podtočke ii. u cijelosti se pokrivaju i isplaćuju iz iznosa iz stavka 1. prvog podstavka točke (d) podtočke i. kada Grupa EIB-a obrazloži te troškove, podložno ukupnoj gornjoj granici u iznosu od 10 000 000 EUR.

Članak 12.

Sukob interesa

1. U okviru partnerstva iz članka 11. Grupa EIB-a poduzima sve potrebne mjere i mjere opreza kako bi se izbjegli sukobi interesa s drugim partnerima u provedbi, među ostalim i uspostavom posebnog i neovisnog tima za zadaće iz članka 11. stavka 1. prvog podstavka točke (b) podtočaka od iii. do vi. Taj tim podliježe strogim pravilima o povjerljivosti koja se nastavljaju primjenjivati i na članove koji su napustili tim.

2. Grupa EIB-a i drugi partneri u provedbi bez odgode obavješćuju Komisiju o svakoj situaciji koja predstavlja sukob interesa ili bi do njega mogla dovesti. U slučaju sumnje Komisija utvrđuje postoji li sukob interesa i o svojem zaključku obavješćuje Grupu EIB-a. U slučaju sukoba interesa Grupa EIB-a poduzima odgovarajuće mjere. Grupa EIB-a obavješćuje Upravljački odbor o tim mjerama i njihovim rezultatima.

3. Grupa EIB-a poduzima potrebne mjere opreza kako bi se izbjegle situacije u kojima bi moglo doći do sukoba interesa pri provedbi savjetodavnog centra InvestEU, posebno u vezi s njezinim operativnim zadaćama povezanima s njezinom ulogom podupiranja Komisije iz članka 11. stavka 1. prvog podstavka točke (d) podtočke ii. U slučaju sukoba interesa Grupa EIB-a poduzima odgovarajuće mjere.

Poglavlje IV.
Jamstvo EU-a

Članak 13.
Jamstvo EU-a

1. Jamstvo EU-a se kao neopozivo i bezuvjetno jamstvo koje se daje na zahtjev odobrava partnerima u provedbi u skladu s člankom 219. stavkom 1. Financijske uredbe te se provodi u okviru neizravnog upravljanja u skladu s glavom X. te uredbe.

2. Naknada za jamstvo EU-a povezana je sa značajkama i profilom rizika financijskih proizvoda, pri čemu se uzima u obzir priroda temeljnih operacija financiranja i ulaganja te ispunjenje ciljeva politika koji se žele postići tim financijskim proizvodima.

Ako je to opravdano prirodom ciljeva politika koji se žele postići financijskim proizvodom i potrebom da financijski proizvodi budu cjenovno pristupačni ciljanim krajnjim primateljima, trošak financiranja koje se osigurava krajnjem primatelju može se umanjiti ili se mogu poboljšati uvjeti tog financiranja smanjenjem naknade za jamstvo EU-a ili, prema potrebi, pokrivanjem, iz proračuna Unije, nepodmirenih administrativnih troškova koje snosi partner u provedbi, a posebno:

(a) ako bi stresni uvjeti na financijskom tržištu spriječili realiziranje operacije financiranja ili ulaganja po tržišnim cijenama; ili

(b) ako je to potrebno za poticanje operacija financiranja i ulaganja u sektorima ili područjima s ozbiljnim nedostatcima na tržištu ili investicijskim okolnostima koje nisu optimalne ili za lakšu uspostavu platformi za ulaganja.

Smanjenje naknade za jamstvo EU-a ili pokrivanje nepodmirenih administrativnih troškova koje snosi partner u provedbi, kako je navedeno u drugom podstavku, može se provesti samo u mjeri u kojoj nema bitan utjecaj na rezervacije za jamstvo EU-a.

Smanjenje naknade za jamstvo EU-a u potpunosti je namijenjeno krajnjim primateljima.

3. Uvjeti utvrđeni u članku 219. stavku 4. Financijske uredbe primjenjuju se na svakog partnera u provedbi na temelju portfelja.

4. 75 % jamstva EU-a u okviru odjeljka „EU”, kako je navedeno u članku 4. stavku 1. prvom podstavku, što iznosi 19 614 232 554 EUR, dodjeljuje se Grupi EIB-a. Grupa EIB-a osigurava agregirani financijski doprinos u iznosu od 4 903 558 139 EUR. Taj se doprinos osigurava na način i u obliku kojima se olakšava provedba fonda InvestEU i ostvarivanje ciljeva utvrđenih u članku 15. stavku 2.

5. Preostalih 25 % jamstva EU-a u okviru odjeljka „EU” dodjeljuje se drugim partnerima u provedbi, koji također osiguravaju financijski doprinos koji treba utvrditi u sporazumima o jamstvu.

6. Ulažu se najveći mogući napori kako bi se na kraju razdoblja ulaganja obuhvatio širok raspon sektora i regija i izbjegla prekomjerna sektorska ili geografska koncentracija. Ti napori uključuju poticaje za manje ili manje sofisticirane nacionalne razvojne banke i institucije koje imaju komparativnu prednost zbog svoje lokalne prisutnosti, znanja i sposobnosti ulaganja. Komisija razvija koherentan pristup kako bi poduprla te napore.

7. Potpora u okviru jamstva EU-a iz članka 4. stavka 2. prvog podstavka ove Uredbe dodjeljuje se prema uvjetima utvrđenima u članku 3. stavku 6. Uredbe (EU) 2020/2094. U drugim slučajevima potpora u okviru jamstva EU-a može se dodijeliti za operacije financiranja i ulaganja obuhvaćene ovom Uredbom za razdoblje ulaganja koje završava 31. prosinca 2027.

Ugovori između partnera u provedbi i krajnjeg primatelja ili financijskog posrednika ili drugog subjekta iz članka 16. stavka 1. točke (a) u okviru jamstva EU-a iz članka 4. stavka 2. prvog podstavka potpisuju se u roku od najviše godine dana nakon što je partner u provedbi odobrio relevantnu operaciju financiranja ili ulaganja. U drugim slučajevima ugovori između partnera u provedbi i krajnjeg primatelja ili financijskog posrednika ili drugog subjekta iz članka 16. stavka 1. točke (a) potpisuju se do 31. prosinca 2028.

Članak 14.

Prihvatljive operacije financiranja i ulaganja

1. U okviru fonda InvestEU podupiru se samo operacije financiranja i ulaganja koje:

(a) ispunjavaju uvjete utvrđene u članku 209. stavku 2. točkama od (a) do (e) Financijske uredbe, posebno u pogledu nedostataka na tržištu, investicijskih okolnosti koje nisu optimalne i dodatnosti iz članka 209. stavka 2. točaka (a) i (b) Financijske uredbe te Priloga V. ovoj Uredbi i, prema potrebi, maksimiziranja privatnih ulaganja u skladu s člankom 209. stavkom 2. točkom (d) Financijske uredbe;

(b) doprinose ciljevima politika Unije i obuhvaćene su opsegom područja prihvatljivih za operacije financiranja i ulaganja u okviru odgovarajuće sastavnice politike u skladu s Prilogom II. ovoj Uredbi;

(c) ne osiguravaju financijsku potporu isključenim aktivnostima iz odjeljka B Priloga V. ovoj Uredbi; i

(d) usklađene su sa smjernicama o ulaganjima.

2. Uz projekte smještene u Uniji ili u prekomorskoj zemlji ili području povezanom s državom članicom iz Priloga II. UFEU-u, iz fonda InvestEU mogu se podupirati sljedeći projekti i operacije putem operacija financiranja i ulaganja:

(a) projekti u kojima sudjeluju subjekti koji se nalaze ili imaju poslovni nastan u jednoj ili više država članica i kojima su obuhvaćene jedna ili više trećih zemalja, uključujući zemlje pristupnice, zemlje kandidatkinje i potencijalne kandidatkinje, zemlje obuhvaćene područjem primjene europske politike susjedstva, EGP-a ili EFTA-e, prekomorska zemlja ili područje iz Priloga II. UFEU-u ili pridružena treća zemlja, neovisno o tome postoji li partner u tim trećim zemljama ili prekomorskim zemljama ili područjima;

(b) operacije financiranja i ulaganja u trećim zemljama iz članka 5. koje su doprinijele određenom financijskom proizvodu.

3. Iz fonda InvestEU mogu se podupirati operacije financiranja i ulaganja kojima se osigurava financiranje za krajnje primatelje koji su pravni subjekti s poslovnim nastanom u bilo kojoj od sljedećih zemalja ili bilo kojem od sljedećih područja:

(a) državi članici ili prekomorskoj zemlji ili području povezanom s državom članicom iz Priloga II. UFEU-u;

(b) trećoj zemlji pridruženoj programu InvestEU u skladu s člankom 5.;

(c) trećoj zemlji iz stavka 2. točke (a) ako je to primjenjivo;

(d) drugim trećim zemljama ako je to potrebno za financiranje projekta u zemlji ili području iz točke (a), točke (b) ili točke (c).

Članak 15.

Odabir partnerâ u provedbi koji nisu Grupa EIB-a

1. Komisija odabire partnere u provedbi koji nisu Grupa EIB-a u skladu s člankom 154. Financijske uredbe.

Partneri u provedbi mogu formirati skupinu. Partner u provedbi može biti član jedne ili više skupina.

Kada je riječ o odjeljku „EU”, prihvatljivi partneri jesu oni koji su iskazali interes u pogledu dijela jamstva EU-a iz članka 13. stavka 5.

Kada je riječ o odjeljku „države članice”, dotična država članica može za partnere u provedbi predložiti jednog ili više partnera među onim partnerima koji su iskazali interes. Dotična država članica također može predložiti Grupu EIB-a kao partnera u provedbi i o vlastitom trošku može sklopiti ugovor s Grupom EIB-a za pružanje usluga navedenih u članku 11.

Ako dotična država članica ne predloži partnera u provedbi, Komisija postupa u skladu s trećim podstavkom ovog stavka te kao partnere u provedbi odabire prihvatljive partnere koji mogu pokriti operacije financiranja i ulaganja na dotičnim geografskim područjima.

2. Pri odabiru partnerâ u provedbi Komisija osigurava da se portfeljem financijskih proizvoda u okviru fonda InvestEU ostvaruju sljedeći ciljevi:

(a) maksimalno pokrivanje ciljeva utvrđenih u članku 3.;

(b) maksimalno povećanje učinka jamstva EU-a pomoću vlastitih sredstava koje osigurava partner u provedbi;

(c) prema potrebi, maksimalno povećanje privatnih ulaganja;

(d) promicanje inovativnih financijskih rješenja i rješenja za rizike radi rješavanja nedostataka na tržištu i investicijskih okolnosti koje nisu optimalne;

(e) ostvarenje geografske diversifikacije pomoću postupne dodjele jamstva EU-a i omogućivanje financiranja manjih projekata;

(f) osiguravanje dostatne diversifikacije rizika.

3. Pri odabiru partnerâ u provedbi Komisija uzima u obzir i sljedeće:

(a) mogući trošak za proračun Unije i povrat proračunu Unije;

(b) kapacitet partnera u provedbi za temeljitu provedbu zahtjevâ iz članka 155. stavaka 2. i 3. Financijske uredbe u pogledu izbjegavanja plaćanja poreza, poreznih prijevara, utaje poreza, pranja novca, financiranja terorizma i nekooperativnih jurisdikcija.

4. Kao partneri u provedbi mogu se odabrati nacionalne razvojne banke i institucije ako ispune zahtjeve utvrđene u ovom članku.

Članak 16.

Prihvatljive vrste financiranja

1. Jamstvo EU-a može se upotrijebiti za pokriće rizika za sljedeće vrste financiranja koje osiguravaju partneri u provedbi:

   (a) krediti, jamstva, protujamstva, instrumenti tržišta kapitala, bilo koji drugi oblik financiranja ili poboljšanja kreditne kvalitete, uključujući podređeni dug ili vlasnička ili kvazivlasnička ulaganja, koji se osiguravaju izravno ili neizravno preko financijskih posrednika, fondova, platformi za ulaganja ili drugih instrumenata kako bi se zatim prenijeli krajnjim primateljima;

   (b) financiranje ili jamstva, koja partner u provedbi osigurava drugoj financijskoj instituciji kojima se toj instituciji omogućuje da provodi financiranje iz točke (a).

   Financiranje iz prvog podstavka točaka (a) i (b) ovog stavka može biti obuhvaćeno jamstvom EU-a ako je dodijeljeno, stečeno ili izdano u korist operacija financiranja i ulaganja iz članka 14. stavka 1. i ako je financiranje koje osigurava partner u provedbi dodijeljeno u skladu sa sporazumom o financiranju koji je partner u provedbi potpisao ili transakcijom koju je partner u provedbi sklopio nakon potpisivanja sporazuma o jamstvu, a koji nisu istekli niti su otkazani.

2. Operacije financiranja i ulaganja preko fondova ili drugih posredničkih struktura podupiru se jamstvom EU-a u skladu s odredbama koje treba utvrditi u smjernicama o ulaganjima čak i ako te strukture ulažu manjinski udio svojih uloženih iznosa izvan Unije i u treće zemlje iz članka 14. stavka 2. ili ulažu manjinski udio svojih uloženih iznosa u imovinu koja nije prihvatljiva imovina na temelju ove Uredbe.

Članak 17.

Sporazumi o jamstvu

1. Komisija sa svakim partnerom u provedbi sklapa sporazum o jamstvu kojim se utvrđuje davanje jamstva EU-a do iznosa koji određuje Komisija.

   Ako partneri u provedbi formiraju skupinu, sporazum o jamstvu sklapa se ili između Komisije i svakog od partnera u provedbi unutar skupine ili između Komisije i jednog partnera u provedbi koji djeluje u ime skupine.

2. Sporazum o jamstvu sadržava:

   (a) iznos i uvjete financijskog doprinosa koji treba osigurati partner u provedbi;

   (b) uvjete financiranja ili jamstava koje partner u provedbi treba osigurati drugom pravnom subjektu koji sudjeluje u provedbi, ako je to slučaj;

(c) detaljna pravila o davanju jamstva EU-a, u skladu s člankom 19., uključujući o pokriću portfeljâ određenih vrsta instrumenata te odgovarajućim događajima koji mogu dovesti do aktiviranja jamstva EU-a;

(d) naknadu za preuzimanje rizika koja se dodjeljuje razmjerno udjelu preuzimanja rizika Unije i partnera u provedbi ili kako je umanjena u propisno opravdanim slučajevima u skladu s člankom 13. stavkom 2.;

(e) uvjete plaćanja;

(f) obvezu partnera u provedbi da prihvati odluke Komisije i Odbora za ulaganja o upotrebi jamstva EU-a u korist predložene operacije financiranja ili ulaganja, ne dovodeći u pitanje odlučivanje partnera u provedbi u pogledu predložene operacije financiranja ili ulaganja bez jamstva EU-a;

(g) odredbe i postupke u vezi s naplatom potraživanja koju treba povjeriti partneru u provedbi;

(h) financijsko i operativno izvješćivanje i praćenje operacija financiranja i ulaganja u okviru jamstva EU-a;

(i) ključne pokazatelje uspješnosti, posebice u pogledu upotrebe jamstva EU-a, ispunjavanja ciljeva i kriterija utvrđenih u člancima 3., 8. i 14. te mobiliziranja privatnog kapitala;

(j) ako je to primjenjivo, odredbe i postupke u vezi s operacijama mješovitog financiranja;

(k) ostale relevantne odredbe u skladu sa zahtjevima članka 155. stavka 2. i glave X. Financijske uredbe;

(l) postojanje odgovarajućih mehanizama za odgovor na moguću zabrinutost privatnih ulagatelja.

3. Sporazumom o jamstvu predviđa se i da se naknada koja se može pripisati Uniji iz operacija financiranja i ulaganja obuhvaćenih ovom Uredbom isplaćuje nakon odbitka nepodmirenih plaćanja povezanih s aktiviranjem jamstva EU-a.

4. Osim toga, sporazumom o jamstvu predviđa se i da se iznosi koji se duguju partneru u provedbi u vezi s jamstvom EU-a odbijaju od ukupnog iznosa naknade, prihoda i vraćanja koje partner u provedbi duguje Uniji iz operacija financiranja i ulaganja obuhvaćenih ovom Uredbom. Ako taj iznos nije dovoljan za pokriće iznosa koji se duguje partneru u provedbi u skladu s člankom 18. stavkom 3., preostali se iznos naplaćuje iz rezervacija za jamstvo EU-a.

5. Ako se sporazum o jamstvu sklapa u okviru odjeljka „države članice”, njime se može predvidjeti sudjelovanje predstavnika dotične države članice ili dotičnih regija u praćenju provedbe tog sporazuma o jamstvu.

Članak 18.

Uvjeti upotrebe jamstva EU-a

1. Davanje jamstva EU-a podliježe stupanju na snagu sporazuma o jamstvu s odgovarajućim partnerom u provedbi.

2. Operacije financiranja i ulaganja obuhvaćene su jamstvom EU-a samo ako ispunjavaju kriterije utvrđene u ovoj Uredbi i u relevantnim smjernicama o ulaganjima i ako je Odbor za ulaganja zaključio da te operacije ispunjavaju uvjete za upotrebu jamstva EU-a. Partneri u provedbi i dalje imaju odgovornost osigurati da operacije financiranja i ulaganja budu u skladu s ovom Uredbom i relevantnim smjernicama o ulaganjima.

3. Komisija partneru u provedbi nije dužna platiti nikakve administrativne troškove i pristojbe u vezi s provedbom operacija financiranja i ulaganja u okviru jamstva EU-a, osim ako priroda ciljeva politika koji se žele ostvariti financijskim proizvodom koji treba provesti te cjenovna dostupnost za ciljane krajnje primatelje ili vrsta osiguranog financiranja omogućuju partneru u provedbi da Komisiji opravdano obrazloži da je potrebno napraviti iznimku. Pokriće tih troškova iz proračuna Unije ograničava se na iznos koji je strogo potreban za provedbu relevantnih operacija financiranja i ulaganja te se osigurava samo u mjeri u kojoj troškovi nisu pokriveni prihodima koje partneri u provedbi primaju iz dotičnih operacija financiranja i ulaganja. Aranžmani u pogledu naknada utvrđuju se u sporazumu o jamstvu i moraju biti usklađeni s člankom 17. stavkom 4. ove Uredbe te člankom 209. stavkom 2. točkom (g) Financijske uredbe.

4. Osim toga, partner u provedbi može upotrijebiti jamstvo EU-a za plaćanje odgovarajućeg dijela troškova naplate u skladu s člankom 17. stavkom 4., osim ako su ti troškovi odbijeni od naplaćenih iznosa.

Članak 19.

Pokriće i uvjeti jamstva EU-a

1. Naknada za preuzimanje rizika raspodjeljuje se između Unije i partnera u provedbi razmjerno njihovu udjelu u preuzimanju rizika u portfelju operacija financiranja i ulaganja ili, ovisno o slučaju, u pojedinačnim operacijama financiranja i ulaganja. Naknada za jamstvo EU-a može se umanjiti u propisno opravdanim slučajevima iz članka 13. stavka 2.

   Partner u provedbi preuzima na vlastiti rizik odgovarajuću izloženost prema operacijama financiranja i ulaganja koje se podupiru jamstvom EU-a, osim u iznimnim slučajevima kada su ciljevi politika koji se žele ostvariti financijskim proizvodom takvi da im partner u provedbi prema razumnoj procjeni ne bi mogao doprinijeti vlastitim kapacitetom za preuzimanje rizika.

2. Jamstvo EU-a pokriva:

   (a) za dužničke proizvode iz članka 16. stavka 1. točke (a):

      i. glavnicu i sve kamate i iznose koji se duguju partneru u provedbi, a koje partner u provedbi nije primio, u skladu s uvjetima operacija financiranja do trenutka prestanka ispunjavanja obveza;

      ii. gubitke zbog restrukturiranja;

iii. gubitke nastale zbog fluktuacija tečaja valuta koje nisu euro na tržištima na kojima su ograničene mogućnosti dugoročne zaštite od rizika;

(b) za vlasnička i kvazivlasnička ulaganja iz članka 16. stavka 1. točke (a): uložene iznose i s njima povezane troškove financiranja i gubitke nastale zbog fluktuacija tečaja valuta koje nisu euro;

(c) za financiranje ili jamstva partnera u provedbi dana drugoj financijskoj instituciji u skladu s člankom 16. stavkom 1. točkom (b): iskorištene iznose i s njima povezane troškove financiranja.

Za potrebe prvog podstavka točke (a) podtočke i., za podređeni dug odgođeno plaćanje, smanjeno plaćanje ili zahtjev za izlazak smatraju se prestankom ispunjavanja obveza.

3. Ako Unija izvrši plaćanje partneru u provedbi na temelju aktiviranja jamstva EU-a, na Uniju se prenose pripadajuća prava partnera u provedbi povezana s njegovim operacijama financiranja i ulaganja obuhvaćenima jamstvom EU-a u mjeri u kojoj ta prava i dalje postoje.

Partner u provedbi u ime Unije izvršava naplatu potraživanja za subrogirane iznose i isplaćuje Uniju iz naplaćenih iznosa.

Poglavlje V.
Upravljanje

Članak 20.

Savjetodavni odbor

1. Komisiju i Upravljački odbor osnovan člankom 21. savjetuje savjetodavni odbor („Savjetodavni odbor”).

2. Savjetodavni odbor nastoji osigurati rodnu ravnotežu i sastoji se od:

   (a) jednog predstavnika svakog partnera u provedbi;

   (b) jednog predstavnika svake države članice;

   (c) jednog stručnjaka kojeg imenuje Europski gospodarski i socijalni odbor;

   (d) jednog stručnjaka kojeg imenuje Odbor regija.

3. Savjetodavnim odborom predsjeda predstavnik Komisije. Potpredsjednik je predstavnik Grupe EIB-a.

Savjetodavni odbor redovito se sastaje, a najmanje dvaput godišnje, na zahtjev predsjednika.

4. Savjetodavni odbor:

(a) savjetuje Komisiju i Upravljački odbor o oblikovanju financijskih proizvoda koji treba uvesti u skladu s ovom Uredbom;

(b) savjetuje Komisiju i Upravljački odbor o kretanjima na tržištu, tržišnim uvjetima, nedostatcima na tržištu i investicijskim okolnostima koje nisu optimalne;

(c) razmjenjuje mišljenja o kretanjima na tržištu i najbolje prakse.

5. Komisija imenuje prve članove Savjetodavnog odbora koji predstavljaju partnere u provedbi koji nisu Grupa EIB-a nakon savjetovanja s potencijalnim partnerima u provedbi. Njihov je mandat ograničen na godinu dana.

6. Sastanci predstavnika država članica u zasebnom sastavu organiziraju se najmanje dva puta godišnje i njima predsjeda Komisija.

7. Savjetodavni odbor i predstavnici država članica na sastancima iz stavka 6. mogu izdavati preporuke Upravljačkom odboru u pogledu provedbe i funkcioniranja programa InvestEU kako bi ih Upravljački odbor razmotrio.

8. Detaljan zapisnik sa sastanaka Savjetodavnog odbora objavljuje se što je prije moguće nakon što ga odobri Savjetodavni odbor.

Komisija utvrđuje operativna pravila i operativne postupke za Savjetodavni odbor i vodi tajništvo Savjetodavnog odbora. Sva relevantna dokumentacija i sve relevantne informacije stavljaju se na raspolaganje Savjetodavnom odboru kako bi mogao izvršavati svoje zadaće.

9. Nacionalne razvojne banke i institucije zastupljene u Savjetodavnom odboru biraju među sobom predstavnike partnera u provedbi koji nisu Grupa EIB-a u Upravljački odbor osnovan člankom 21. Cilj je nacionalnih razvojnih banaka i institucija postići uravnoteženu zastupljenost u Upravljačkom odboru u smislu veličine i geografskog položaja. Odabrani predstavnici zastupaju dogovoreno zajedničko stajalište svih partnera u provedbi koji nisu Grupa EIB-a.

Članak 21.

Upravljački odbor

1. Osniva se upravljački odbor za program InvestEU („Upravljački odbor”). Sastoji se od četiriju predstavnika Komisije, triju predstavnika Grupe EIB-a i dvaju predstavnika partnera u provedbi koji nisu Grupa EIB-a te jednog stručnjaka kojeg Europski parlament imenuje kao člana bez prava glasa. Stručnjak kojeg Europski parlament imenuje kao člana bez prava glasa ne smije tražiti niti primati upute od institucija, tijela, ureda ili agencija Unije, vlada država članica ili nekog drugog javnog ili privatnog tijela te mora djelovati potpuno neovisno. Taj stručnjak svoje dužnosti obavlja nepristrano i u interesu programa InvestEU.

   Članovi Upravljačkog odbora imenuju se na mandat od četiri godine koji se može jednom obnoviti, uz iznimku predstavnika partnera u provedbi koji nisu Grupa EIB-a, koji se imenuju na mandat od dvije godine.

2. Upravljački odbor među predstavnicima Komisije bira predsjednika na mandat od četiri godine koji se može jednom obnoviti. Predsjednik dvaput godišnje izvješćuje predstavnike država članica u Savjetodavnom odboru o provedbi i funkcioniranju programa InvestEU.

Detaljan zapisnik sa sastanaka Upravljačkog odbora objavljuje se čim ga Upravljački odbor odobri.

3. Upravljački odbor:

(a) pruža strateške i operativne smjernice za partnere u provedbi, uključujući smjernice za oblikovanje financijskih proizvoda i za druge operativne politike i postupke potrebne za funkcioniranje fonda InvestEU;

(b) donosi metodološki okvir za rizike koji je Komisija razvila u suradnji s Grupom EIB-a i drugim partnerima u provedbi;

(c) nadzire provedbu programa InvestEU;

(d) daje savjete, uzimajući u obzir stajališta svih svojih članova, u pogledu kandidata koji su ušli u uži izbor za Odbor za ulaganja prije njihova odabira u skladu s člankom 24. stavkom 2.;

(e) donosi poslovnik tajništva Odbora za ulaganja iz članka 24. stavka 4.;

(f) donosi pravila koja se primjenjuju na operacije s platformama za ulaganja.

4. Upravljački odbor u raspravama nastoji postići suglasnost te se stoga u okviru Upravljačkog odbora u najvećoj mogućoj mjeri uzimaju u obzir stajališta svih članova. Ako članovi ne mogu usuglasiti svoja stajališta, Upravljački odbor odluke donosi kvalificiranom većinom svojih članova s pravom glasa, koja se sastoji od najmanje sedam glasova.

Članak 22.

Tablica pokazatelja

1. Utvrđuje se tablica pokazatelja kako bi se osiguralo da Odbor za ulaganja može provoditi neovisnu, transparentnu i usklađenu procjenu zahtjevâ za upotrebu jamstva EU-a za operacije financiranja i ulaganja koje su predložili partneri u provedbi.

2. Partneri u provedbi ispunjavaju tablicu pokazatelja za svoje prijedloge operacija financiranja i ulaganja.

3. Tablica pokazatelja obuhvaća sljedeće elemente:

   (a) opis predloženih operacija financiranja ili ulaganja;

   (b) način na koji predložena operacija financiranja ili ulaganja doprinosi ciljevima politike EU-a;

(c) opis dodatnosti;

(d) opis nedostataka na tržištu ili investicijskih okolnosti koje nisu optimalne;

(e) financijski i tehnički doprinos partnera u provedbi;

(f) učinak ulaganja;

(g) financijski profil operacije financiranja ili ulaganja;

(h) dopunske pokazatelje.

4. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 34. kako bi dopunila ovu Uredbu utvrđivanjem dodatnih elemenata tablice pokazatelja, među ostalim i detaljnih pravila za tablicu pokazatelja kojima se trebaju koristiti partneri u provedbi.

Članak 23.

Provjera usklađenosti s politikama

1. Komisija provodi provjeru kako bi se uvjerila da su operacije financiranja i ulaganja koje su predložili partneri u provedbi koji nisu Grupa EIB-a usklađene s pravom i politikama Unije.

2. EIB-ove operacije financiranja i ulaganja u okviru područja primjene ove Uredbe nisu pokrivene jamstvom EU-a ako Komisija da nepovoljno mišljenje u okviru postupka predviđenog u članku 19. Statuta EIB-a.

Članak 24.

Odbor za ulaganja

1. Osniva se u potpunosti neovisan odbor za ulaganja za fond InvestEU („Odbor za ulaganja”). Odbor za ulaganja:

   (a) ispituje prijedloge operacija financiranja i ulaganja koje partneri u provedbi podnose radi stjecanja pokrića u okviru jamstva EU-a, koji su prošli provjeru usklađenosti s politikama iz članka 23. stavka 1. ov Uredbe ili koji su dobili pozitivno mišljenje u okviru postupka predviđenog u članku 19. Statuta EIB-a;

   (b) provjerava usklađenost prijedloga iz točke (a) s ovom Uredbom i relevantnim smjernicama o ulaganjima; i

   (c) provjerava ispunjavaju li operacije financiranja i ulaganja koje bi trebale dobiti potporu u okviru jamstva EU-a sve relevantne zahtjeve.

Odbor za ulaganja pri obavljanju zadaća iz prvog podstavka ovog stavka posvećuje posebnu pozornost zahtjevima dodatnosti iz članka 209. stavka 2. točke (b) Financijske uredbe i iz Priloga V. ovoj Uredbi te zahtjevu privlačenja privatnih ulaganja iz članka 209. stavka 2. točke (d) Financijske uredbe.

2. Odbor za ulaganja sastaje se u četiri različita sastava koji odgovaraju četirima sastavnicama politike iz članka 8. stavka 1.

Svaki sastav Odbora za ulaganja čini šest plaćenih vanjskih stručnjaka. Komisija bira i imenuje stručnjake na preporuku Upravljačkog odbora. Stručnjaci se imenuju na mandat od najviše četiri godine koji se može jednom obnoviti. Naknadu im isplaćuje Unija. Komisija na preporuku Upravljačkog odbora članu Odbora za ulaganja koji već obnaša tu dužnost može obnoviti mandat bez provedbe postupka utvrđenog u ovom stavku.

Stručnjaci moraju imati visoku razinu relevantnog tržišnog iskustva u strukturiranju i financiranju projekata ili u financiranju MSP-ova ili korporacija.

Sastavom Odbora za ulaganja osigurava se da Odbor raspolaže širokim znanjem o sektorima koji su obuhvaćeni sastavnicama politike iz članka 8. stavka 1. i širokim znanjem o geografskim tržištima u Uniji te da je Odbor za ulaganja u cjelini rodno uravnotežen.

Četiri člana stalni su članovi svakog od četiriju sastava Odbora za ulaganja. Najmanje jedan od stalnih članova mora imati iskustvo u području održivih ulaganja. Osim toga, u svakom od četiriju sastava moraju biti dva stručnjaka s iskustvom u području ulaganja u sektorima koji su obuhvaćeni odgovarajućom sastavnicom politike. Upravljački odbor imenuje članove Odbora za ulaganja u odgovarajući sastav ili sastave Odbora. Odbor za ulaganja bira predsjednika među svojim stalnim članovima.

3. Pri sudjelovanju u aktivnostima Odbora za ulaganja njegovi članovi izvršavaju svoje dužnosti nepristrano i u isključivom interesu fonda InvestEU. Oni ne smiju tražiti niti primati upute partnerâ u provedbi, institucija Unije, država članica ni bilo kojeg drugog javnog ili privatnog tijela.

Životopisi i izjave o nepostojanju sukoba interesa svih članova Odbora za ulaganja objavljuju se i ažuriraju. Svaki član Odbora za ulaganja bez odgode Komisiji i Upravljačkom odboru dostavlja sve informacije potrebne za kontinuiranu potvrdu nepostojanja sukoba interesa.

Upravljački odbor može preporučiti Komisiji da člana Odbora razriješi dužnosti ako taj član ne ispunjava zahtjeve utvrđene u ovom stavku ili zbog drugih propisno opravdanih razloga.

4. Kada djeluje u skladu s ovim člankom, Odboru za ulaganja potporu pruža tajništvo. Tajništvo je neovisno i podređeno predsjedniku Odbora za ulaganja. Administrativno je sjedište tajništva u Komisiji. Poslovnikom tajništva osigurava se povjerljivost razmjene informacija i dokumenata između partnerâ u provedbi i relevantnih upravljačkih tijela. Grupa EIB-a može podnijeti svoje prijedloge za operacije financiranja i ulaganja izravno Odboru za ulaganja te o njima obavješćuje tajništvo.

Dokumentacija koju moraju dostaviti partneri u provedbi sastoji se od standardiziranog obrasca zahtjeva, tablice pokazatelja iz članka 22. i svih ostalih dokumenata koje Odbor za ulaganja smatra relevantnima, posebno opisa prirode nedostatka na tržištu ili investicijskih okolnosti koje nisu optimalne i načina na koji će se taj nedostatak ili ta situacija poboljšati operacijom financiranja ili ulaganja te pouzdane procjene operacije kojom se dokazuje dodatnost operacije financiranja ili ulaganja. Tajništvo provjerava potpunost dokumentacije koju su dostavili partneri u provedbi koji nisu Grupa EIB-a. Odbor za ulaganja može od dotičnog partnera u provedbi zatražiti pojašnjenja u vezi s prijedlogom operacije ulaganja ili financiranja, među ostalim i tako što zahtijeva da predstavnik dotičnog partnera u provedbi bude izravno prisutan tijekom rasprave o navedenoj operaciji. Ocjena projekta koju provodi partner u provedbi nije obvezujuća za Odbor za ulaganja za potrebe dodjele pokrića jamstvom EU-a operaciji financiranja ili ulaganja.

Odbor za ulaganja koristi se tablicom pokazatelja iz članka 22. u svojoj procjeni i provjeri predloženih operacija financiranja i ulaganja.

5. Odbor za ulaganja zaključke donosi običnom većinom svih svojih članova, pod uvjetom da takva obična većina uključuje najmanje jednog nestalnog člana sastava koji se odnosi na sastavnicu politika u okviru koje se prijedlog podnosi. Ako je ishod glasovanja neodlučen, predsjednik Odbora za ulaganja ima odlučujući glas.

Zaključci Odbora za ulaganja kojima se za operaciju financiranja ili ulaganja odobrava pokriće jamstvom EU-a moraju biti javno dostupni i sadržavati obrazloženje odobrenja i informacije o operaciji, osobito njezin opis, identitet promotorâ ili financijskih posrednika te ciljeve operacije. U zaključcima se upućuje i na opću ocjenu na temelju tablice pokazatelja.

Odgovarajuća tablica pokazatelja mora se učiniti javno dostupnom nakon potpisivanja operacije financiranja ili ulaganja odnosno potprojekta, ako je to primjenjivo.

Informacije koje moraju biti javno dostupne u skladu s drugim i trećim podstavkom ne smiju sadržavati poslovno osjetljive informacije ili osobne podatke koji se u skladu s pravilima Unije o zaštiti podataka ne smiju otkriti. Poslovno osjetljive dijelove zaključaka Odbora za ulaganja Komisija na zahtjev prosljeđuje Europskom parlamentu i Vijeću podložno strogim zahtjevima povjerljivosti.

Odbor za ulaganja dvaput godišnje Europskom parlamentu i Vijeću dostavlja popis svih zaključaka Odbora za ulaganja donesenih u prethodnih šest mjeseci, kao i s tim povezane objavljene tablice pokazatelja. Dostavljeni dokumenti uključuju i odluke kojima se odbija upotreba jamstva EU-a. Te odluke podliježu strogim zahtjevima povjerljivosti.

Tajništvo Odbora za ulaganja dotičnom partneru u provedbi pravodobno stavlja na raspolaganje zaključke Odbora za ulaganja.

Tajništvo Odbora za ulaganja u središnju bazu podataka unosi sve informacije povezane s prijedlozima operacija financiranja i ulaganja koji se dostavljaju Odboru za ulaganja te zaključke Odbora za ulaganja o tim prijedlozima.

6. Ako Odbor za ulaganja zaprimi zahtjev za odobrenje upotrebe jamstva EU-a za operaciju financiranja ili ulaganja koja uključuje instrument, program ili strukturu koja obuhvaća potprojekte, to odobrenje obuhvaća i te potprojekte, osim ako Odbor za ulaganja odluči zadržati pravo da svaki potprojekt odobri zasebno. Odbor za ulaganja nema pravo zasebno odobravati potprojekte u vrijednosti manjoj od 3 000 000 EUR.

7. Ako to smatra potrebnim, Odbor za ulaganja može uputiti Komisiji sva operativna pitanja povezana s primjenom ili tumačenjem smjernica o ulaganjima.

Poglavlje VI.
Savjetodavni centar InvestEU

Članak 25.

Savjetodavni centar InvestEU

1. Komisija uspostavlja savjetodavni centar InvestEU. Savjetodavni centar InvestEU pruža savjetodavnu potporu u pronalaženju, pripremi, razvoju, strukturiranju, javnoj nabavi i provedbi projekata ulaganja i jačanju kapaciteta promotorâ projekata i financijskih posrednika za provedbu operacija financiranja i ulaganja. Takva se potpora može odnositi na bilo koju fazu projektnog ciklusa ili financiranja subjekta kojem se pruža potpora.

   Komisija sklapa savjetodavne sporazume s Grupom EIB-a i drugim potencijalnim savjetodavnim partnerima te im povjerava pružanje savjetodavne potpore iz prvog podstavka ovog stavka i usluga iz stavka 2. Komisija također može provoditi savjetodavne inicijative, među ostalim i sklapanjem ugovora s vanjskim pružateljima usluga. Komisija uspostavlja središnju pristupnu točku za savjetodavni centar InvestEU te dodjeljuje zahtjeve za savjetodavnu potporu za rješavanje u okviru odgovarajuće savjetodavne inicijative. Komisija, Grupa EIB-a i drugi savjetodavni partneri blisko surađuju radi osiguravanja učinkovitosti, sinergija i djelotvorne geografske pokrivenosti potpore širom Unije, uzimajući pritom na odgovarajući način u obzir postojeće strukture i rad.

Savjetodavne inicijative dostupne su kao komponenta u okviru svake sastavnice politike iz članka 8. stavka 1. i obuhvaćaju sektore u okviru te sastavnice politike. Osim toga, savjetodavne inicijative dostupne su u okviru međusektorske komponente.

2. Savjetodavni centar InvestEU posebno:

(a) osigurava središnju pristupnu točku, kojom upravlja Komisija i koja je smještena u okviru Komisije, za pomoć u razvoju projekata u okviru savjetodavnog centra InvestEU za tijela javne vlasti i za promotore projekata;

(b) distribuira tijelima javne vlasti i promotorima projekata sve dostupne dodatne informacije u vezi sa smjernicama o ulaganjima, uključujući informacije o njihovoj primjeni ili tumačenju koje pruža Komisija;

(c) prema potrebi, pomaže promotorima projekata pri razvoju njihovih projekata kako bi ispunili ciljeve iz članaka 3. i 8. i kriterije prihvatljivosti iz članka 14. te olakšava razvoj, među ostalim, važnih projekata od zajedničkog europskog interesa i mehanizama za objedinjavanje malih projekata, uključujući putem platformi za ulaganja iz točke (f) ovog stavka, pod uvjetom da se tom pomoći ne dovode u pitanje zaključci Odbora za ulaganja u pogledu pokrića tih projekata jamstvom EU-a;

(d) podupire djelovanja i koristi se lokalnim znanjem kako bi se olakšala upotreba potpore fonda InvestEU u cijeloj Uniji te aktivno doprinosi, kada je to moguće, cilju sektorske i geografske diversifikacije fonda InvestEU potporom partnerima u provedbi pri pokretanju i razvoju mogućih operacija financiranja i ulaganja;

(e) olakšava uspostavu platformi za suradnju namijenjenih za razmjene među sustručnjacima (eng. peer-to-peer exchanges) i razmjenu podataka, stručnog znanja i najboljih praksi za podupiranje portfelja projekata i sektorskog razvoja;

(f) pruža proaktivnu savjetodavnu potporu u vezi s uspostavom platformi za ulaganja, uključujući prekogranične i makroregionalne platforme za ulaganja, kao i platforme za ulaganja koje objedinjuju male i srednje projekte u jednoj ili više država članica po tematskom ili regionalnom ključu;

(g) podupire kombiniranje s bespovratnim sredstvima ili financijskim instrumentima, koji se financiraju iz proračuna Unije ili iz drugih izvora, kako bi se ojačale sinergije i komplementarnosti među instrumentima Unije te maksimizirao učinak poluge i učinak programa InvestEU;

(h) podupire djelovanja izgradnje kapaciteta za razvoj organizacijskih kapaciteta, vještina i procesa te za povećanje spremnosti na ulaganje organizacija kako bi tijela javne vlasti i promotori projekata izgradili portfelje projekata, razvili mehanizme financiranja i platforme za ulaganja te upravljali projektima, a financijski posrednici proveli operacije financiranja i ulaganja u korist subjekata koji su suočeni s poteškoćama u ostvarivanju pristupa financiranju, među ostalim i potporom izgradnji kapaciteta za procjenu rizika ili specifičnog sektorskog znanja;

(i) pruža savjetodavnu potporu za novoosnovana poduzeća, osobito kada novoosnovana poduzeća žele zaštititi svoja ulaganja u istraživanja i inovacije stjecanjem prava intelektualnog vlasništva, kao što su patenti.

3. Savjetodavni centar InvestEU dostupan je promotorima projekata iz javnog i privatnog sektora, među ostalim i MSP-ovima i novoosnovanim poduzećima, tijelima javne vlasti, nacionalnim razvojnim bankama i institucijama te financijskim i drugim posrednicima.

4. Komisija sa svakim savjetodavnim partnerom sklapa savjetodavni sporazum o provedbi jedne savjetodavne inicijative ili više njih. Savjetodavni centar InvestEU može naplatiti naknade za usluge iz stavka 2. kako bi djelomično pokrio troškove pružanja tih usluga, osim za usluge koje se pružaju promotorima projekata iz javnog sektora ili neprofitnim ustanovama, koje se ne naplaćuju ako je to opravdano. Naknade koje se naplaćuju MSP-ovima za usluge iz stavka 2. ograničavaju se na jednu trećinu troškova pružanja tih usluga.

5. Kako bi proveo aktivnosti iz stavka 1. i olakšao pružanje savjetodavne potpore, savjetodavni centar InvestEU koristi se stručnim znanjem Komisije, Grupe EIB-a i drugih savjetodavnih partnera.

6. Svaka savjetodavna inicijativa uključuje mehanizam podjele troškova između Komisije i savjetodavnog partnera, osim ako Komisija prihvati snositi sve troškove savjetodavne inicijative u opravdanom slučaju u kojem je to potrebno zbog specifičnosti savjetodavne inicijative i u kojem je osigurano koherentno i pravično postupanje prema dotičnim savjetodavnim partnerima.

7. Savjetodavni centar InvestEU prema potrebi je prisutan na lokalnoj razini. Prisutnost na lokalnoj razini posebice se osigurava u državama članicama ili regijama koje su suočene s teškoćama u razvoju projekata u okviru fonda InvestEU. Savjetodavni centar InvestEU pomaže u prijenosu znanja na regionalnu i lokalnu razinu u cilju izgradnje regionalnih i lokalnih kapaciteta i stručnosti kako bi mogao pružati savjetodavnu potporu iz stavka 1., uključujući potporu provedbi i prihvatu malih projekata.

8. Radi pružanja savjetodavne potpore iz stavka 1. i olakšavanja pružanja te savjetodavne potpore na lokalnoj razini, savjetodavni centar InvestEU kad je to moguće surađuje s nacionalnim razvojnim bankama i institucijama i koristi se njihovim stručnim znanjem. Prema potrebi, sporazumi o suradnji s nacionalnim razvojnim bankama i institucijama sklapaju se u okviru savjetodavnog centra InvestEU s barem jednom nacionalnom razvojnom bankom ili institucijom po državi članici.

9. Partneri u provedbi prema potrebi predlažu promotorima projekata koji podnose zahtjev za financiranje, osobito malih projekata, da za svoje projekte zatraže potporu savjetodavnog centra InvestEU kako bi se, prema potrebi, poboljšala priprema njihovih projekata i omogućila procjena mogućnosti objedinjavanja projekata.

Prema potrebi, partneri u provedbi i savjetodavni partneri obavješćuju promotore projekata i o mogućnosti uvrštavanja njihovih projekata na portal InvestEU iz članka 26.

Poglavlje VII.
Portal InvestEU

Članak 26.
Portal InvestEU

1. Komisija uspostavlja portal InvestEU. Portal InvestEU je baza projekata s relevantnim informacijama o svakom projektu koja je lako dostupna i prilagođena korisnicima.

2. Portal InvestEU promotorima projekata nudi mogućnost da projekte za koje traže financiranje učine vidljivima ulagateljima. Uvrštavanjem projekata na portal InvestEU ne dovode se u pitanje odluke o konačnim projektima koji se odabiru za potporu u okviru ove Uredbe ili u okviru bilo kojeg drugog instrumenta Unije niti odluke o javnom financiranju. Na portal InvestEU uvrštavaju se samo projekti koji su u skladu s pravom i politikama Unije.

3. Komisija projekte koji u skladu s pravom i politikama Unije dostavlja odgovarajućim partnerima u provedbi. Ako je to primjereno i ako postoji savjetodavna inicijativa, Komisija takve projekte dostavlja i savjetodavnom centru InvestEU.

4. Partneri u provedbi pregledavaju projekte koji su obuhvaćeni njihovim geografskim područjem i područjem poslovanja.

Poglavlje VIII.
Odgovornost, praćenje i izvješćivanje, evaluacija i kontrola

Članak 27.

Odgovornost

1. Na zahtjev Europskog parlamenta ili Vijeća predsjednik Upravljačkog odbora izvješćuje instituciju koja je to zahtijevala o uspješnosti fonda InvestEU, među ostalim i sudjelovanjem na saslušanju u Europskom parlamentu.

2. Predsjednik Upravljačkog odbora usmenim ili pisanim putem odgovara na pitanja koja su fondu InvestEU uputili Europski parlament ili Vijeće u roku od pet tjedana od njihova primitka.

Članak 28.

Praćenje i izvješćivanje

1. Pokazatelji za izvješćivanje o napretku programa InvestEU prema ostvarivanju općih i specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 3. navedeni su u Prilogu III.

2. Sustavom za izvješćivanje o uspješnosti osigurava se da se podatci za praćenje provedbe i rezultatâ programa InvestEU prikupljaju učinkovito, djelotvorno i pravodobno te da ti podatci omogućuju odgovarajuće praćenje portfelja rizika i jamstva. U tu svrhu uvode se razmjerni zahtjevi u pogledu izvješćivanja za partnere u provedbi, savjetodavne partnere i druge primatelje sredstava Unije, prema potrebi.

3. Komisija izvješćuje o provedbi programa InvestEU u skladu s člancima 241. i 250. Financijske uredbe. U skladu s člankom 41. stavkom 5. Financijske uredbe u godišnjem izvješću pružaju se informacije o razini provedbe programa InvestEU u odnosu na njegove ciljeve i pokazatelje uspješnosti. U tu svrhu svaki partner u provedbi Komisiji jednom godišnje dostavlja informacije koje su joj potrebne da ispuni svoje obveze izvješćivanja, uključujući informacije o funkcioniranju jamstva EU-a.

4. Partneri u provedbi svakih šest mjeseci Komisiji dostavljaju izvješće o operacijama financiranja i ulaganja obuhvaćenima ovom Uredbom, razvrstane prema potrebi u odjeljak „EU” i odjeljak „države članice”. Svaki partner u provedbi također podnosi informacije o odjeljku „države članice” državi članici čiji odjeljak provodi. U izvješće je uključena procjena usklađenosti s uvjetima za upotrebu jamstva EU-a i s ključnim pokazateljima uspješnosti utvrđenima u Prilogu III. ovoj Uredbi. Izvješće uključuje i operativne, statističke, financijske i računovodstvene podatke o svakoj operaciji financiranja ili ulaganja i procjenu očekivanih novčanih tokova na razini odjeljaka, sastavnica politike i fonda InvestEU. Jednom godišnje izvješće Grupe EIB-a i, prema potrebi, drugih partnera u provedbi, uključuje i informacije o preprekama ulaganjima koje su uočene pri provođenju operacija financiranja i ulaganja obuhvaćenih ovom Uredbom. Izvješća sadržavaju informacije koje su partneri u provedbi dužni dostavljati u skladu s člankom 155. stavkom 1. točkom (a) Financijske uredbe.

5. Kako bi osigurala djelotvornu procjenu napretka programa InvestEU prema ostvarenju njegovih ciljeva, Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 34. kako bi izmijenila Prilog III. u pogledu pokazatelja, kada se to smatra potrebnim, te kako bi dopunila ovu Uredbu odredbama o uspostavi okvira za praćenje i evaluaciju.

Članak 29.

Evaluacija

1. Evaluacije programa InvestEU provode se tako da se njihovi rezultati mogu pravodobno uzeti u obzir u postupku odlučivanja.

2. Komisija do 30. rujna 2024. Europskom parlamentu i Vijeću podnosi neovisno izvješće o međuevaluaciji programa InvestEU, posebno u pogledu upotrebe jamstva EU-a, ispunjenja obveza Grupe EIB-a u skladu s člankom 11. stavkom 1. prvim podstavkom točkama (b) i (c), dodjele jamstva EU-a predviđenog u članku 13. stavcima 4. i 5., provedbe savjetodavnog centra InvestEU, dodjele proračunskih sredstava predviđenih u članku 11. stavku 1. prvom podstavku točki (d) podtočki i. te u pogledu članka 8. stavka 8. Evaluacijom se posebice pokazuje kako je uključivanje partnera u provedbi i savjetodavnih partnera u provedbu programa InvestEU doprinijelo postizanju ciljnih vrijednosti programa InvestEU, kao i ciljeva politike EU-a, osobito s obzirom na dodanu vrijednost te geografsku i sektorsku ravnotežu operacija financiranja i ulaganja koje su primile potporu. Evaluacijom se procjenjuje i primjena provjere održivosti na temelju članka 8. stavka 5. i fokus na MSP-ove postignut u okviru sastavnice politike koja se odnosi na MSP-ove iz članka 8. stavka 1. točke (c).

3. Na kraju provedbe programa InvestEU, ali najkasnije 31. prosinca 2031. Komisija Europskom parlamentu i Vijeću podnosi neovisno izvješće o završnoj evaluaciji programa InvestEU, posebno u pogledu upotrebe jamstva EU-a.

4. Komisija zaključke evaluacija, zajedno sa svojim primjedbama, dostavlja Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija.

5. Partneri u provedbi i savjetodavni partneri doprinose provedbi evaluacija iz stavaka 2. i 3. i Komisiji dostavljaju informacije potrebne za provedbu tih evaluacija.

6. U skladu s člankom 211. stavkom 1. Financijske uredbe Komisija svake tri godine u godišnje izvješće iz članka 250. Financijske uredbe uključuje preispitivanje primjerenosti stope rezervacija utvrđene u članku 4. stavku 1. ove Uredbe u odnosu na stvarni profil rizičnosti operacija financiranja i ulaganja pokrivenih jamstvom EU-a. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 34. ove Uredbe kako bi na temelju tog preispitivanja izmijenila ovu Uredbu prilagodbom stope rezervacija utvrđene u članku 4. stavku 1. ove Uredbe za najviše 15 %.

Članak 30.

Revizije

Revizije upotrebe financiranja sredstvima Unije koje provode osobe ili subjekti, među ostalim i osobe ili subjekti koje institucije ili tijela Unije nisu ovlastili, osnova su za opće jamstvo u skladu s člankom 127. Financijske uredbe.

Članak 31.

Zaštita financijskih interesa Unije

Ako treća zemlja sudjeluje u programu InvestEU prema odluci donesenoj na temelju međunarodnog sporazuma ili sudjeluje na temelju bilo kojeg drugog pravnog instrumenta, ta treća zemlja odgovornom dužnosniku za ovjeravanje, OLAF-u i Revizorskom sudu dodjeljuje potrebna prava i potreban pristup koji se zahtijevaju za sveobuhvatno izvršavanje njihovih ovlasti. Kada je riječ o OLAF-u, takva prava uključuju pravo provedbe istraga, među ostalim provjera i inspekcija na terenu, kako je predviđeno u Uredbi (EU, Euratom) br. 883/2013.

Poglavlje IX.
Transparentnost i vidljivost

Članak 32.

Informiranje, komunikacija i promidžba

1. Partneri u provedbi i savjetodavni partneri priznaju podrijetlo i osiguravaju vidljivost sredstava Unije, posebice pri promicanju djelovanja i njihovih rezultata, pružanjem koherentnih, djelotvornih i razmjernih ciljanih informacija različitoj publici, među ostalim medijima i javnosti.

   Primjena zahtjeva iz prvog podstavka na projekte u sektoru kibersigurnosti, obrambenom sektoru i svemirskom sektoru podliježe poštovanju obveza povjerljivosti ili tajnosti.

2. Partneri u provedbi i savjetodavni partneri obavješćuju krajnje primatelje, uključujući MSP-ove, o postojanju potpore u okviru programa InvestEU ili obvezuju druge financijske posrednike da te krajnje primatelje obavijeste o toj potpori tako što te informacije čine jasno vidljivima u relevantnom sporazumu o pružanju potpore u okviru programa InvestEU, posebno u slučaju MSP-ova, radi podizanja javne svijesti i poboljšanja vidljivosti.

3. Komisija provodi informacijska i komunikacijska djelovanja koja se odnose na Programa InvestEU na djelovanja poduzeta na temelju Programa InvestEU i na postignute rezultate. Financijska sredstva dodijeljena Programu InvestEU također doprinose institucijskom priopćavanju političkih prioriteta Unije ako se ti prioriteti odnose na ciljeve iz članka 3.

Poglavlje X.
Sudjelovanje Europske unije u povećanju kapitala Europskog investicijskog fonda

Članak 33.

Sudjelovanje u povećanju kapitala EIF-a

Unija uz svoj udio u EIF-u na dan 3. prosinca 2020. upisuje u EIF do 853 dionice, od kojih svaka ima nominalnu vrijednost od 1 000 000 EUR, tako da njezin relativni udio u kapitalu ostane na razini koja je jednaka onoj od 3. prosinca 2020. Upis dionica i plaćanje do 375 000 000 EUR uplaćenog dijela udjela i premije dionica provodi se u skladu s uvjetima koje odobrava Glavna skupština EIF-a i to prije 31. prosinca 2021. Tako upisani, ali neplaćeni udio stečen u skladu s ovim člankom ne smije premašiti 682 400 000 EUR.

Poglavlje XI.
Prijelazne i završne odredbe

Članak 34.

Izvršavanje delegiranih ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku. Ako se delegirani akti odnose na aktivnosti koje provode ili u kojima sudjeluju Grupa EIB-a ili drugi partneri u provedbi, Komisija se prije pripreme tih delegiranih akata savjetuje s Grupom EIB-a i potencijalnim partnerima u provedbi.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 8. stavka 9., članka 22. stavka 4., članka 28. stavka 5. i članka 29. stavka 6. dodjeljuje se Komisiji do 31. prosinca 2028. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja tog datuma. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 8. stavka 9., članka 22. stavka 4., članka 28. stavka 5. i članka 29. stavka 6. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.

5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

6. Delegirani akt donesen na temelju članka 8. stavka 9., članka 22. stavka 4., članka 28. stavka 5. i članka 29. stavka 6. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 35.

Prijelazne odredbe

1. Odstupajući od članka 209. stavka 3. prvog i četvrtog podstavka Financijske uredbe, svi prihodi, vraćanja i povrati od financijskih instrumenata uspostavljenih programima iz Priloga IV. ovoj Uredbi mogu se upotrijebiti za rezervacije za jamstvo EU-a na temelju ove Uredbe, uzimajući u obzir relevantne odredbe o proračunu utvrđene u uredbi o instrumentu za kreditiranje u javnom sektoru za razdoblje 2021.–2027.

2. Odstupajući od članka 213. stavka 4. točke (a) Financijske uredbe, svi viškovi rezervacija za jamstvo EU-a uspostavljeno Uredbom (EU) 2015/1017 mogu se upotrijebiti za rezervacije za jamstvo EU-a na temelju ove Uredbe, uzimajući u obzir relevantne odredbe o proračunu utvrđene u uredbi o instrumentu za kreditiranje u javnom sektoru za razdoblje 2021.–2027.

3. Iznos od 6 074 000 000 EUR u tekućim cijenama iz članka 2. stavka 2. točke (c) Uredbe (EU) 2020/2094 upotrebljava se:

   (a) za rezervacije za jamstvo EU-a na temelju ove Uredbe u iznosu od 5 930 000 000 EUR u tekućim cijenama, uz sredstva navedena u članku 211. stavku 4. prvom podstavku Financijske uredbe;

(b) za provedbu mjera predviđenih u poglavljima VI. i VII. ove Uredbe te mjera iz članka 1. stavka 3. druge rečenice Uredbe (EU) 2020/2094, podložno članku 3. stavcima 4. i 8. te uredbe, u iznosu od 142 500 000 EUR u tekućim cijenama.

Taj iznos čini vanjske namjenske prihode u skladu s člankom 21. stavkom 5. Financijske uredbe.

4. Odstupajući od članka 16. stavka 1. drugog podstavka ove Uredbe, operacije financiranja i ulaganja, koje je potpisao ili sklopio partner u provedbi tijekom razdoblja od 1. siječnja 2021. do potpisivanja odgovarajućih sporazuma o jamstvu, mogu biti pokrivene jamstvom EU-a pod uvjetom da su te operacije navedene u sporazumu o jamstvu, da prođu provjeru usklađenosti s politikama iz članka 23. stavka 1. ove Uredbe ili dobiju pozitivno mišljenje u okviru postupka predviđenog u članku 19. Statuta EIB-a te da ih je u oba slučaja odobrio Odbor za ulaganja u skladu s člankom 24. ove Uredbe.

Članak 36.

Izmjena Uredbe (EU) 2015/1017

U Uredbu (EU) 2015/1017 umeće se sljedeći članak:

„Članak 11.a

Kombinacija portfelja EFSU-a s drugim portfeljima

Odstupajući od članka 11. stavka 6. ove Uredbe i članka 10. stavka 2. drugog podstavka ove Uredbe, jamstvom EU-a mogu se pokriti gubitci iz članka 11. stavka 6. ove Uredbe u vezi s cjelokupnim portfeljem operacija financiranja i ulaganja koje se podupiru financijskim proizvodima iz članka 7. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/... Europskog parlamenta i Vijeća[*+].

---

[*] Uredba (EU) 2021/... Europskog parlamenta i Vijeća od ... o uspostavi programa InvestEU i izmjeni Uredbe (EU) 2015/1017 (SL L ...).”.

[+] SL: molimo umetnuti u tekst broj ove Uredbe te umetnuti u bilješku broj, datum i upućivanje na SL za ovu Uredbu.

Članak 37.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2021.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u ...

Za Europski parlament	*Za Vijeće*
Predsjednik	*Predsjednik*

PRILOG I.

IZNOSI JAMSTVA EU-A PO SPECIFIČNOM CILJU

Okvirna raspodjela iz članka 4. stavka 2. četvrtog podstavka za operacije financiranja i ulaganja:

(a) do 9 887 682 891 EUR za ciljeve iz članka 3. stavka 2. točke (a);

(b) do 6 575 653 460 EUR za ciljeve iz članka 3. stavka 2. točke (b);

(c) do 6 906 732 440 EUR za ciljeve iz članka 3. stavka 2. točke (c);

(d) do 2 782 241 282 EUR za ciljeve iz članka 3. stavka 2. točke (d).

PRILOG II.

PODRUČJA PRIHVATLJIVA ZA OPERACIJE FINANCIRANJA I ULAGANJA

Operacije financiranja i ulaganja mogu uključivati strateška ulaganja radi potpore krajnjim primateljima čije su aktivnosti od strateške važnosti za Uniju, posebno s obzirom na zelenu i digitalnu tranziciju, pojačanu otpornost i jačanje strateških lanaca vrijednosti. Obuhvaćeni mogu biti važni projekti od zajedničkog europskog interesa. Operacije financiranja i ulaganja mogu pripadati jednom ili više sljedećih područja:

1. Razvoj energetskog sektora u skladu s prioritetima energetske unije, uključujući sigurnost opskrbe energijom, prelazak na čistu energiju i obveze preuzete u okviru Programa održivog razvoja do 2030. i Pariškog sporazuma, posebice:

   (a) širenjem proizvodnje, opskrbe ili upotrebe čiste i održive obnovljive energije te drugih sigurnih i održivih izvora energije i energetskih rješenja s nultim i niskim emisijama;

   (b) energetskom učinkovitošću i štednjom energije (s naglaskom na smanjenju potražnje upravljanjem potražnjom i obnovom zgrada);

(c) razvojem, unapređenjem i modernizacijom održive energetske infrastrukture, posebno tehnologije pohrane, elektroenergetske međupovezanosti država članica i pametnih mreža, i na razini prijenosa i na razini distribucije;

(d) razvojem inovativnih sustava za opskrbu toplinskom energijom i kombiniranu proizvodnju električne i toplinske energije s nultim i niskim emisijama;

(e) proizvodnjom i opskrbom održivim sintetičkim gorivima iz obnovljivih/ugljično neutralnih izvora i drugih sigurnih i održivih izvora s nultim i niskim emisijama, kao i biogorivima, biomasom i alternativnim gorivima, uključujući gorivima za sve vrste prijevoza, u skladu s ciljevima Direktive (EU) 2018/2001;

(f) infrastrukturom za hvatanje i skladištenje ugljika u industrijskim procesima, bioenergetskim postrojenjima i proizvodnim postrojenjima prema energetskoj tranziciji; i

(g) kritičnom infrastrukturom, fizičkom ili virtualnom, uključujući elemente infrastrukture koji su utvrđeni kao kritični, kao i zemljištima i nekretninama ključnima za korištenje te kritične infrastrukture i osiguravanjem robe i usluga ključnih za rad i održavanje kritične infrastrukture;

2. Razvoj održivih i sigurnih prometnih infrastruktura i rješenja za mobilnost te opreme i inovativnih tehnologija u skladu s prometnim prioritetima Unije i obvezama preuzetima u okviru Pariškog sporazuma, posebice:

(a) projektima kojima se podupiru razvoj infrastrukture transeuropske prometne mreže (TEN-T), uključujući održavanje i sigurnost infrastrukture, gradska čvorišta mreže TEN-T, morske i riječne luke, zračne luke, multimodalni terminali i njihovo povezivanje s mrežama TEN-T te telematske aplikacije iz Uredbe (EU) br. 1315/2013 Europskog parlamenta i Vijeća[1];

(b) projektima infrastrukture TEN-T kojima se predviđa upotreba najmanje dviju različitih vrsta prijevoza, posebno multimodalnih teretnih terminala i putničkih prometnih čvorišta;

(c) projektima za pametnu i održivu gradsku mobilnost usmjerenima na vrste gradskog prijevoza s niskom razinom emisija, uključujući rješenja za unutarnje plovne putove i inovativna rješenja za mobilnost, pristupačnost bez diskriminacije, smanjenje onečišćenja zraka i buke, potrošnju energije, mreže pametnih gradova, održavanje te povećanje razine sigurnosti i smanjenje učestalosti nezgoda, među ostalima biciklista i pješaka;

---

[1] Uredba (EU) br. 1315/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o smjernicama Unije za razvoj transeuropske prometne mreže i stavljanju izvan snage Odluke br. 661/2010/EU (SL L 348, 20.12.2013., str. 1.).

(d) podupiranjem obnavljanja i naknadnog opremanja mobilne prometne imovine u cilju uvođenja rješenja za mobilnost s niskom i nultom razinom emisija, među ostalim upotrebom alternativnih goriva u vozilima svih vrsta prijevoza;

(e) pomoću željezničke infrastrukture, drugih željezničkih projekata, infrastrukture za unutarnje plovne putove, projekata za masovni tranzit i morskih luka te morskih autocesta;

(f) pomoću infrastrukture za alternativna goriva za sve vrste prijevoza, uključujući infrastrukturu za električno punjenje;

(g) drugim pametnim i održivim projektima za mobilnost usmjerenima na:

i. sigurnost na cestama;

ii. pristupačnost;

iii. smanjenje emisija; ili

iv. razvoj i uvođenje novih prometnih tehnologija i usluga, primjerice usluga povezanih s autonomnim vrstama prijevoza ili integriranim sustavima izdavanja karata;

(h) projektima za održavanje ili nadogradnju postojeće prometne infrastrukture, uključujući autoceste mreže TEN-T ako je potrebno nadograditi, održati ili poboljšati sigurnost na cestama, razviti usluge ITS-a ili zajamčiti integritet i standarde infrastrukture, osobito razviti sigurna parkirališta i parkirališne objekte, postaje za punjenje i opskrbu za alternativna goriva; i

(i) kritičnom infrastrukturom, uključujući elemente infrastrukture koji su utvrđeni kao kritični, kao i područjem i nekretninama ključnima za korištenje te kritične infrastrukture i osiguravanjem robe i usluga ključnih za rad i održavanje kritične infrastrukture.

3. Okoliš i resursi, posebice s obzirom na sljedeće:

(a) vodnu infrastrukturu, uključujući opskrbu pitkom vodom i odvodnju, te mrežnu učinkovitost, smanjenje istjecanja, infrastrukturu za prikupljanje i obradu otpadnih voda, obalnu infrastrukturu i drugu zelenu infrastrukturu povezanu s vodom;

(b) infrastrukturu za gospodarenje otpadom;

(c) projekte i poduzeća u području upravljanja okolišnim resursima i održivih tehnologija;

(d) poboljšanje i obnovu ekosustava i njihovih usluga, među ostalim poboljšanjem prirode i bioraznolikosti pomoću projekata zelene i plave infrastrukture;

(e) održiv urbani, ruralni i obalni razvoj;

(f) mjere u području klimatskih promjena te prilagođavanje tim promjenama i njihovo ublažavanje, uključujući smanjenje rizika od prirodnih katastrofa;

(g) projekte i poduzeća u kojima se primjenjuju načela kružnog gospodarstva ugradnjom aspekata resursne učinkovitosti u proizvodni ciklus i životni ciklus proizvoda, uključujući održivu opskrbu primarnim i sekundarnim sirovinama;

(h) dekarbonizaciju i održivo smanjenje emisija energetski intenzivnih industrija, uključujući demonstraciju i uvođenje inovativnih tehnologija s niskom razinom emisija;

(i) dekarbonizaciju proizvodnje energije i lanca distribucije postupnim ukidanjem upotrebe ugljena i nafte; i

(j) projekte kojima se promiče održiva kulturna baština.

4. Razvoj infrastrukture za digitalnu povezivost, bilo fizičke ili virtualne, posebice pomoću projekata kojima se podupire uvođenje digitalnih mreža vrlo visokog kapaciteta ili povezivost putem mreže 5G te se poboljšava digitalna povezivost i pristup, posebno u ruralnim područjima i perifernim regijama.

5. Istraživanje, razvoj i inovacije, posebice:

   (a) projektima istraživanja i inovacija koji doprinose ostvarenju ciljeva programa Obzor Europa, među ostalim istraživačkom infrastrukturom i potporom akademskoj zajednici;

   (b) korporativnim projektima, što uključuje stručno osposobljavanje te promicanje stvaranja klastera i poslovnih mreža;

   (c) demonstracijskim projektima i programima te uvođenjem povezane infrastrukture, tehnologija i procesa;

   (d) suradničkim istraživačkim i inovacijskim projektima u kojima sudjeluju akademska zajednica, istraživačke i inovacijske organizacije i industrija te javno-privatna partnerstva i organizacije civilnog društva;

   (e) prijenosom znanja i tehnologije;

   (f) istraživanjem u području ključnih razvojnih tehnologija i njihovih industrijskih primjena, uključujući nove i napredne materijale; i

(g) pomoću novih djelotvornih i pristupačnih zdravstvenih proizvoda, uključujući istraživanje, razvoj, inovacije i proizvodnju lijekova, medicinskih proizvoda, dijagnostike i lijekova za naprednu terapiju te novih antimikrobnih lijekova, kao i inovativnih razvojnih procesa u kojima se izbjegava testiranje na životinjama.

6. Razvoj, uvođenje i rast digitalnih tehnologija i usluga, naročito digitalnih tehnologija i usluga, uključujući medije, internetske uslužne platforme i sigurnu digitalnu komunikaciju, kojima se doprinosi ciljevima programa Digitalna Europa, posebice pomoću:

(a) umjetne inteligencije;

(b) kvantne tehnologije;

(c) infrastrukture kibersigurnosti i mrežne zaštite;

(d) interneta stvari;

(e) tehnologije lanaca blokova i drugih tehnologija decentraliziranog vođenja evidencije transakcija;

(f) naprednih digitalnih vještina;

(g) robotike i automatizacije;

(h) fotonike;

(i) drugih naprednih digitalnih tehnologija i usluga kojima se doprinosi digitalizaciji industrije Unije i integraciji digitalnih tehnologija, usluga i vještina u prometni sektor Unije; i

(j) postrojenja za recikliranje i proizvodnih postrojenja za proizvodnju komponenti i uređaja za informacijsku i komunikacijsku tehnologiju u Uniji.

7. Financijska potpora subjektima koji zapošljavaju do 499 zaposlenika, s posebnim naglaskom na MSP-ove i mala poduzeća srednje tržišne kapitalizacije, posebice osiguravanjem:

(a) obrtnog kapitala i ulaganja;

(b) rizičnog financiranja u fazi od osnivanja do širenja poduzeća kako bi se osiguralo njihovo tehnološko vodstvo u inovativnim i održivim sektorima, uključujući poticanjem njihova kapaciteta za digitalizaciju i inovacije te njihove globalne konkurentnosti;

(c) financiranja za zaposlenike kako bi mogli steći poduzeće ili udio u njemu.

8. Kulturni i kreativni sektor, kulturna baština, mediji, audiovizualni sektor, novinarstvo i tisak, posebice, među ostalim, pomoću razvoja novih tehnologija, upotrebe digitalnih tehnologija i tehnološkog upravljanja pravima intelektualnog vlasništva.

9. Turizam.

10. Rehabilitacija industrijskih lokacija (uključujući zagađene lokacije) i njihova obnova za održivu upotrebu.

11. Održiva poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo, akvakultura i drugi elementi šireg održivog biogospodarstva.

12. Socijalna ulaganja, uključujući ona kojima se podupire provedba europskog stupa socijalnih prava, posebice:

    (a) mikrofinanciranjem, financiranjem etičnih i socijalnih poduzeća te socijalnim gospodarstvom;

    (b) potražnjom za vještinama i ponudom vještina;

    (c) obrazovanjem, osposobljavanjem i povezanim uslugama, među ostalim i za odrasle;

    (d) pomoću socijalne infrastrukture, a posebice:

        i. uključivog obrazovanja i osposobljavanja, uključujući rani i predškolski odgoj i obrazovanje te povezanu obrazovnu infrastrukturu i ustanove, alternativne skrbi za djecu, studentskog stanovanja i digitalne opreme, koji su dostupni svima;

        ii. pristupačnih socijalnih stanova[1];

        iii. zdravstvene i dugotrajne skrbi, uključujući klinike, bolnice, primarnu skrb, kućnu njegu i skrb u zajednici;

---

[1] Pristupačni socijalni stanovi namijenjeni su osobama u nepovoljnom položaju ili socijalno slabije razvijenim skupinama koje zbog ograničene solventnosti žive u teškoj stambenoj oskudici ili ne mogu pronaći mjesto za stanovanje pod tržišnim uvjetima.

(e) socijalnim inovacijama, uključujući inovativna socijalna rješenja i sheme u cilju promicanja socijalnih učinaka i rezultata u područjima iz točaka od (a) do (d) te od (f) do (j);

(f) kulturnim aktivnostima sa socijalnim ciljem;

(g) mjerama za promicanje rodne ravnopravnosti;

(h) integracijom ranjivih osoba, uključujući državljane trećih zemalja;

(i) inovativnim zdravstvenim rješenjima, uključujući e-zdravstvo, zdravstvene usluge i nove modele skrbi;

(j) uključivanjem osoba s invaliditetom i pristupačnošću za njih.

13. Razvoj obrambene industrije radi doprinosa strateškoj autonomiji Unije, posebice potporom:

(a) lancu opskrbe Unijine obrambene industrije, posebno putem financijske potpore MSP-ovima i poduzećima srednje tržišne kapitalizacije;

(b) trgovačkim društvima koja sudjeluju u projektima za disruptivne inovacije u obrambenom sektoru i usko povezanim tehnologijama s dvojnom namjenom;

(c) lancu opskrbe u obrambenom sektoru pri sudjelovanju u projektima suradnje u području istraživanja i razvoja u obrambene svrhe, uključujući one koje se podupiru iz Europskog fonda za obranu;

(d) infrastrukturi za istraživanje i osposobljavanje u obrambene svrhe.

14. Svemir, posebice u vezi s razvojem svemirskog sektora u skladu s ciljevima Svemirske strategije za Europu:

(a) kako bi se ostvarile maksimalne koristi za društvo i gospodarstvo Unije;

(b) kako bi se potaknula konkurentnost svemirskih sustava i tehnologija, s posebnim naglaskom na ranjivost lanaca opskrbe;

(c) kako bi se poduprlo svemirsko poduzetništvo, uključujući razvoj u silaznom sektoru;

(d) kako bi se potaknula autonomija Unije za siguran pristup svemiru, uključujući aspekte dvojne namjene.

15. Mora i oceani, razvojem projekata i poduzeća u području plavog gospodarstva i financijskih načela održivog plavog gospodarstva, posebno u okviru pomorskog poduzetništva i industrije, obnovljive energije mora i kružnog gospodarstva.

PRILOG III.

KLJUČNI POKAZATELJI USPJEŠNOSTI I POKAZATELJI PRAĆENJA

1. Obujam financiranja koje se podupire iz fonda InvestEU (raščlanjeno prema sastavnicama politike)

   1.1. Obujam potpisanih operacija

   1.2. Mobilizirana ulaganja

   1.3. Iznos mobiliziranih privatnih financijskih sredstava

   1.4. Postignuti učinak poluge i multiplikacijski učinak

2. Geografska pokrivenost financiranja koje se podupire iz fonda InvestEU (raščlanjeno prema sastavnicama politike, te zemljama i regijama na razini zajedničke klasifikacije prostornih jedinica za statistiku (razina NUTS 2))

   2.1. Broj zemalja (države članice i treće zemlje) obuhvaćenih operacijama

   2.2. Broj regija obuhvaćenih operacijama

   2.3. Obujam operacija po zemlji (države članice i treće zemlje) i regiji

3. Učinak financiranja koje se podupire iz fonda InvestEU

3.1. Broj otvorenih radnih mjesta ili radnih mjesta kojima je pružena potpora

3.2. Ulaganja kojima se podupiru klimatski ciljevi, raščlanjeno prema sastavnicama politike ako je to primjenjivo

3.3. Ulaganja kojima se podupire digitalizacija

3.4. Ulaganja kojima se podupire industrijska tranzicija

3.5. Ulaganja kojima se podupire pravedna tranzicija

3.6. Strateška ulaganja

– broj i obujam operacija koje doprinose pružanju kritične infrastrukture,

– broj i obujam operacija koje doprinose ulaganju u kibersigurnost, svemir i obranu.

4. Održiva infrastruktura

4.1. Energetska: dodatni instalirani kapacitet za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora i drugih sigurnih i održivih izvora s nultom i niskom razinom emisija (u megavatima (MW))

4.2. Energetska: broj kućanstava i javnih i komercijalnih prostora s poboljšanom klasifikacijom potrošnje energije

4.3. Energetska: procijenjena ušteda energije ostvarena u okviru projekata (u kilovatsatima (kWh))

4.4. Energetska: smanjene/izbjegnute godišnje emisije stakleničkih plinova u tonama ekvivalenta CO_2

4.5. Energetska: obujam ulaganja u razvoj, unapređenje i modernizaciju održive energetske infrastrukture

4.6. Digitalna: dodatni broj kućanstava, poduzeća ili javnih zgrada sa širokopojasnim pristupom brzine od najmanje 100 Mbps s mogućnošću nadogradnje na gigabitnu brzinu ili broj uspostavljenih točaka za pristup bežičnom internetu

4.7. Prometna: mobilizirana ulaganja, posebno u mrežu TEN-T

– broj prekograničnih projekata i projekata koji se bave nedostatkom poveznica (uključujući projekte koji se odnose na gradska čvorišta, regionalne prekogranične željezničke veze, multimodalne platforme, morske luke, luke unutarnjih voda, veze do zračnih luka i željezničko-cestovnih terminala osnovne i sveobuhvatne mreže TEN-T),

– broj projekata kojima se doprinosi digitalizaciji prometa, osobito uvođenjem Europskog sustava za upravljanje željezničkim prometom (ERTMS), riječnog informacijskog sustava (RIS), inteligentnog prometnog sustava (ITS), sustava nadzora plovidbe i informacijskog sustava (VTMIS)/e-pomorskog servisa te istraživanja i razvoja upravljanja zračnim prometom na jedinstvenom europskom nebu (SESAR),

– broj izgrađenih ili moderniziranih postaja za opskrbu alternativnim gorivom,

– broj projekata kojima se doprinosi sigurnosti prometa.

4.8. Okolišna: ulaganja kojima se doprinosi provedbi planova i programa koji se zahtijevaju pravnom stečevinom Unije u području okoliša u pogledu kvalitete zraka, vode, otpada i prirode

5. Istraživanja, inovacije i digitalizacija

5.1. Doprinos cilju ulaganja u vrijednosti od 3 % bruto domaćeg proizvoda (BDP) Unije u istraživanje, razvoj i inovacije

5.2. Broj poduzeća, prema veličini, koja se podupire i koja provode istraživačke i inovacijske projekte,

6. MSP-ovi

6.1. Broj poduzeća koja se podupire, prema veličini (mikro, mala i srednja poduzeća te mala poduzeća srednje tržišne kapitalizacije)

6.2. Broj poduzeća koja se podupire, prema fazi razvoja (rana faza, faza rasta/širenja)

6.3. Broj poduzeća koja se podupiru, prema državi članici i regiji na razini NUTS 2

6.4. Broj poduzeća koja se podupiru, prema sektorima prema oznaci iz statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti u Europskoj uniji (NACE)

6.5. Postotak obujma ulaganja usmjerenih prema MSP-ovima u okviru sastavnice politike koja se odnosi na MSP-ove

7. Socijalna ulaganja i vještine

7.1. Socijalna infrastruktura: kapacitet i pristup socijalnoj infrastrukturi kojoj se pruža potpora, prema sektorima: stanovanje, obrazovanje, zdravstvo, ostalo

7.2. Mikrofinanciranje i financiranje socijalnih poduzeća: broj primatelja mikrofinanciranja i socijalnih poduzeća kojima se podupiru

7.3. Vještine: broj osoba koje su stekle nove vještine ili su im potvrđene njihove vještine i o njima posjeduju certifikat: kvalifikacije formalnog obrazovanja i osposobljavanja

8. Savjetodavni centar InvestEU

8.1. Broj angažmana savjetodavnog centra InvestEU radi pružanja savjetodavne potpore, prema sektoru i državi članici

PRILOG IV.

PROGRAM INVESTEU – PRETHODNI INSTRUMENTI

A. Vlasnički instrumenti:

– Instrument Europskog tehnološkog mehanizma (ETF98): Odluka Vijeća 98/347/EZ od 19. svibnja 1998. o mjerama financijske pomoći malim i srednjim poduzećima (MSP) koja su inovativna i doprinose otvaranju radnih mjesta – inicijativa za rast i zapošljavanje (SL L 155, 29.5.1998., str. 43.)

– Pilot-projekt za prijenos tehnologije (TTP): Odluka Komisije o donošenju odluke o dopunskom financiranju u vezi s financiranjem djelovanja u okviru aktivnosti „Unutarnje tržište robe i sektorske politike" Glavne uprave za poduzetništvo i industriju za 2007. i donošenju okvirne odluke o financiranju pripremnog djelovanja „Uloga EU-a u globaliziranom svijetu" i četiriju pilot-projekata „Erasmus za mlade poduzetnike", „Mjere za promicanje suradnje i partnerstva među mikropoduzećima i MSP-ovima", „Tehnološki prijenos" i „Europske destinacije izvrsnosti" Glavne uprave za poduzetništvo i industriju za 2007.

– Instrument Europskog tehnološkog mehanizma (ETF01): Odluka Vijeća 2000/819/EZ od 20. prosinca 2000. o višegodišnjem programu za poduzeća i poduzetništvo, a posebno za mala i srednja poduzeća (MSP) (2001.–2005.) (SL L 333, 29.12.2000., str. 84.)

– Program za konkurentnost i inovacije – instrument pomoći za brzorastuće i inovativne MSP-ove (CIP GIF): Odluka br. 1639/2006/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 2006. o uspostavljanju Okvirnog programa za konkurentnost i inovacije (2007.–2013.) (SL L 310, 9.11.2006., str. 15.)

– Instrument za povezivanje Europe (CEF): Uredba (EU) br. 1316/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi Instrumenta za povezivanje Europe, izmjeni Uredbe (EU) br. 913/2010 i stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 680/2007 i (EZ) br. 67/2010 (SL L 348, 20.12.2013., str. 129.) kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2015/1017 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. lipnja 2015. o Europskom fondu za strateška ulaganja, Europskom savjetodavnom centru za ulaganja i Europskom portalu projekata ulaganja i o izmjeni uredaba (EU) br. 1291/2013 i (EU) br. 1316/2013 – Europski fond za strateška ulaganja (SL L 169, 1.7.2015., str. 1.)

– Instrument vlasničkog kapitala za rast u okviru programa COSME (COSME EFG): Uredba (EU) br. 1287/2013 Europskog Parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi Programa za konkurentnost poduzeća te malih i srednjih poduzeća (COSME) (2014. - 2020.) i o stavljanju izvan snage Odluke br. 1639/2006/EZ (SL L 347, 20.12.2013., str. 33.)

– Vlasnički instrument u okviru InnovFin-a:

  – Uredba (EU) br. 1291/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o osnivanju Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor 2020. (2014. – 2020.) i o stavljanju izvan snage Odluke br. 1982/2006/EZ (SL L 347, 20.12.2013, str. 104.)

  – Uredba (EU) br. 1290/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o utvrđivanju pravila za sudjelovanje u Okvirnom programu za istraživanja i inovacije Obzor 2020. (2014.–2020.) i širenje njegovih rezultata te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1906/2006 (SL L 347, 20.12.2013., str. 81.)

  – Odluka Vijeća 2013/743/EU od 3. prosinca 2013. o osnivanju Posebnog programa za provedbu Okvirnog programa za istraživanje i inovacije Obzor 2020. (2014.–2020.) i stavljanju izvan snage odluka 2006/971/EZ, 2006/972/EZ, 2006/973/EZ, 2006/974/EZ i 2006/975/EZ (SL L 347, 20.12.2013., str. 965.)

– Sastavnica „ulaganja u jačanje kapaciteta” u okviru programa EaSI: Uredba (EU) br. 1296/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o Programu Europske unije za zapošljavanje i socijalne inovacije i izmjeni Odluke br. 283/2010/EU o uspostavi Europskog mikrofinancijskog instrumenta za zapošljavanje i socijalnu uključenost – Progress (SL L 347, 20.12.2013., str. 238.)

B. Jamstveni instrumenti:

– Instrument za davanje jamstava MSP-ovima 1998. (SMEG98): Odluka Vijeća 98/347/EZ od 19. svibnja 1998. o mjerama financijske pomoći za inovativna mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) koja otvaraju nova radna mjesta - inicijativa za rast i zapošljavanje (SL L 155, 29.5.1998., str. 43.)

– Instrument za davanje jamstava MSP-ovima 2001. (SMEG01): Odluka Vijeća 2000/819/EZ od 20. prosinca 2000. o višegodišnjem programu za poduzeća i poduzetništvo, a posebno za mala i srednja poduzeća (MSP) (2001.–2005.) (SL L 333, 29.12.2000., str. 84.)

– Program za konkurentnost i inovacije –instrument za davanje jamstava MSP-ovima 2007. Odluka br. 1639/2006/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 2006. o uspostavljanju Okvirnog programa za konkurentnost i inovacije (2007.–2013.) (SL L 310, 9.11.2006., str. 15.)

– Europski mikrofinancijski instrument Progress – jamstvo (EPMF-G): Odluka br. 283/2010/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. ožujka 2010. o uspostavljanju Europskog mikrofinancijskog instrumenta za zapošljavanje i socijalnu uključenost (SL L 87, 7.4.2010., str. 1.)

– Instrument za financiranje na temelju podjele rizika – instrument za podjelu rizika (RSI):

  – Odluka br. 1982/2006/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o Sedmom okvirnom programu Europske zajednice za istraživanja, tehnološki razvoj i demonstracijske aktivnosti (2007.–2013.) Izjave Komisije (SL L 412, 30.12.2006., str. 1.)

  – Odluka Vijeća 2006/971/EZ od 19. prosinca 2006. o posebnom programu „Suradnja" za provedbu Sedmog okvirnog programa Europske zajednice za aktivnosti u području istraživanja i tehnološkog razvoja te za demonstracijske aktivnosti (2007. – 2013.) (SL L 400, 30.12.2006, str. 86.)

  – Odluka Vijeća 2006/974/EZ od 19. prosinca 2006. o posebnom programu „Kapaciteti" za provedbu Sedmog okvirnog programa Europske zajednice za aktivnosti u području istraživanja i tehnološkog razvoja te za demonstracijske aktivnosti (2007.–2013.) (SL L 400, 30.12.2006, str. 299.)

– Jamstveni instrument u okviru EaSI-ja: Uredba (EU) br. 1296/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o Programu Europske unije za zapošljavanje i socijalne inovacije i izmjeni Odluke br. 283/2010/EU o uspostavi Europskog mikrofinancijskog instrumenta za zapošljavanje i socijalnu uključenost – Progress (SL L 347, 20.12.2013., str. 238.)

– Instrument kreditnog jamstva COSME (COSME LGF): Uredba (EU) br. 1287/2013 Europskog Parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi Programa za konkurentnost poduzeća te malih i srednjih poduzeća (COSME) (2014. - 2020.) i o stavljanju izvan snage Odluke br. 1639/2006/EZ (SL L 347, 20.12.2013., str. 33.)

– Dužnički instrument u okviru InnovFin-a:

  – Uredba (EU) br. 1290/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o utvrđivanju pravila za sudjelovanje u Okvirnom programu za istraživanja i inovacije Obzor 2020. (2014.–2020.) i širenje njegovih rezultata te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1906/2006 (SL L 347, 20.12.2013., str. 81.).

- Uredba (EU) br. 1291/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o osnivanju Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor 2020. (2014.–2020.) i o stavljanju izvan snage Odluke br. 1982/2006/EZ (SL L 347, 20.12.2013, str. 104.)

- Odluka Vijeća 2013/743/EU od 3. prosinca 2013. o osnivanju Posebnog programa za provedbu Okvirnog programa za istraživanje i inovacije Obzor 2020. (2014.–2020.) i stavljanju izvan snage odluka 2006/971/EZ, 2006/972/EZ, 2006/973/EZ, 2006/974/EZ i 2006/975/EZ (SL L 347, 20.12.2013., str. 965.)

- Instrument jamstva za kulturne i kreativne sektore (CCS GF): Uredba (EU) br. 1295/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi programa Kreativna Europa (2014.–2020.) i stavljanju izvan snage odluka br. 1718/2006/EZ, br. 1855/2006/EZ i br. 1041/2009/EZ (SL L 347, 20.12.2013., str. 221.)

- Instrument jamstva za studentske zajmove: Uredba (EU) br. 1288/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi programa „Erasmus+": programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport i stavljanju izvan snage odluka br. 1719/2006/EZ, 1720/2006/EZ i 1298/2008/EZ (SL L 347, 20.12.2013., str. 50.)

– Instrument za privatno financiranje energetske učinkovitosti (PF4EE): Uredba (EU) br. 1293/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavljanju Programa za okoliš i klimatske aktivnosti (LIFE) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 614/2007 (SL L 347, 20.12.2013., str. 185.)

C. Instrumenti za podjelu rizika:

– Instrument za financiranje na temelju podjele rizika (RSFF): Odluka br. 1982/2006/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o Sedmom okvirnom programu Europske zajednice za istraživanja, tehnološki razvoj i demonstracijske aktivnosti, Izjave Komisije (2007.–2013.) (SL L 412, 30.12.2006., str. 1.)

– InnovFin:

  – Uredba (EU) br. 1291/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o osnivanju Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor 2020. (2014. – 2020.) i o stavljanju izvan snage Odluke br. 1982/2006/EZ (SL L 347, 20.12.2013, str. 104.)

– Uredba (EU) br. 1290/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o utvrđivanju pravila za sudjelovanje u Okvirnom programu za istraživanja i inovacije Obzor 2020. (2014.–2020.) i širenje njegovih rezultata te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1906/2006 (SL L 347, 20.12.2013., str. 81.)

– Dužnički instrument u okviru Instrumenta za povezivanje Europe (CEF DI): Uredba (EU) br. 1316/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi Instrumenta za povezivanje Europe, izmjeni Uredbe (EU) br. 913/2010 i stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 680/2007 i (EZ) br. 67/2010 (SL L 348, 20.12.2013, str. 129.)

– Instrument za financiranje prirodnog kapitala (NCFF): Uredba (EU) br. 1293/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavljanju Programa za okoliš i klimatske aktivnosti (LIFE) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 614/2007 (SL L 347, 20.12.2013., str. 185.)

D. Namjenski ulagački instrumenti:

– Europski mikrofinancijski instrument Progress – Fonds commun de placement – fonds d'investissement spécialisé (EPMF FCP-FIS): Odluka br. 283/2010/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. ožujka 2010. o uspostavljanju Europskog mikrofinancijskog instrumenta Progress za zapošljavanje i socijalnu uključenost (SL L 87, 7.4.2010., str. 1.)

– Marguerite:

  – Uredba (EZ) br. 680/2007 Europskog Parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2007. o utvrđivanju općih pravila za dodjelu financijske potpore Zajednice u području transeuropskih prometnih i energetskih mreža (SL L 162, 22.6.2007., str. 1.)

  – Odluka Komisije C(2010) 0941 od 25. veljače 2010. o sudjelovanju Europske unije u Europskom fondu za energetiku, klimatske promjene i infrastrukturu 2020. (fond Marguerite)

– Europski fond za energetsku učinkovitost (EEEF): Uredba (EU) br. 1233/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2010. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 663/2009 o uspostavljanju programa za potporu gospodarskom oporavku dodjelom financijske pomoći Zajednice projektima u području energetike (SL L 346, 30.12.2010., str. 5.)

PRILOG V.

NEDOSTATCI NA TRŽIŠTU, INVESTICIJSKE OKOLNOSTI
KOJE NISU OPTIMALNE, DODATNOST I ISKLJUČENE AKTIVNOSTI

A. Nedostaci na tržištu, investicijske okolnosti koje nisu optimalne i dodatnost

U skladu s člankom 209. Financijske uredbe jamstvom EU-a rješavaju se nedostatci na tržištu ili investicijske okolnosti koje nisu optimalne (članak 209. stavak 2. točka (a) Financijske uredbe) i postiže se dodatnost time što se sprečava nadomještanje potencijalne potpore i ulaganja iz drugih javnih ili privatnih izvora (članak 209. stavak 2. točka (b) Financijske uredbe).

U svrhu postizanja usklađenosti s člankom 209. stavkom 2. točkama (a) i (b) Financijske uredbe operacije financiranja i ulaganja za koje se pruža jamstvo EU-a moraju ispunjavati sljedeće zahtjeve utvrđene u točkama 1. i 2.:

1. Nedostatci na tržištu i investicijske okolnosti koje nisu optimalne

Kako bi se riješili nedostatci na tržištu ili investicijske okolnosti koje nisu optimalne iz članka 209. stavka 2. točke (a) Financijske uredbe, ulaganja na koja su usmjerene operacije financiranja i ulaganja moraju imati jednu od sljedećih karakteristika:

(a) po prirodi su javno dobro za koje subjekt ili trgovačko društvo ne mogu ostvariti dovoljnu financijsku korist (kao što su obrazovanje i vještine, zdravstvena skrb i pristupačnost, sigurnost i obrana te infrastruktura dostupna bez troškova ili uz zanemarive troškove);

(b) uključuju vanjske čimbenike koje subjekt ili trgovačko društvo općenito nisu uspjeli internalizirati, poput ulaganja u istraživanje i razvoj, energetske učinkovitosti, zaštite klime ili okoliša;

(c) uključuju neravnotežu u pogledu informacija, posebno kod MSP-ova i malih poduzeća srednje tržišne kapitalizacije, uključujući veće razine rizika povezane s poduzećima u ranoj fazi, poduzećima s pretežito nematerijalnom imovinom ili nedostatnim kolateralom ili poduzećima usredotočenima na aktivnosti većeg rizika;

(d) riječ je o prekograničnim infrastrukturnim projektima i povezanim uslugama ili sredstvima čija su ulaganja prekogranična s ciljem rješavanja rascjepkanosti unutarnjeg tržišta i poboljšanja koordinacije unutar njega;

(e) uključuju izloženost većim razinama rizika u određenim sektorima, zemljama ili regijama koje su iznad razina koje privatni financijski izvršitelji mogu prihvatiti ili koje su voljni prihvatiti, uključujući slučajeve u kojima ulaganje uopće ne bi bilo izvršeno ili ne bi bilo izvršeno u jednakoj mjeri zbog svoje novine ili rizika povezanih s inovacijama ili neprovjerenim tehnologijama;

(g) nove ili složene nedostatke na tržištu ili nove ili složene investicijske okolnosti koje nisu optimalne u skladu s člankom 9. stavkom 1. točkom (a) podtočkom iii. ove Uredbe.

2. Dodatnost

Operacijama financiranja i ulaganja moraju se ispunjavati oba aspekta dodatnosti iz članka 209. stavka 2. točke (b) Financijske uredbe. To znači da bez potpore iz fonda InvestEU operacije uopće ne bi bile provedene ili ne bi bile provedene u jednakoj mjeri ulaganjima iz drugih javnih ili privatnih izvora. Za potrebe ove Uredbe te se operacije smatraju operacijama financiranja i ulaganja koje ispunjavaju sljedeća dva kriterija:

1. kako bi se smatrale dodatnima uz ulaganja iz privatnih izvora iz članka 209. stavka 2. točke (b) Financijske uredbe, fondom InvestEU podupiru se operacije financiranja i ulaganja partnera u provedbi tako što se usmjeravaju na ulaganja kojima se, zbog njihovih karakteristika (doprinos javnom dobru, vanjski čimbenici, neravnoteža u pogledu informacija, pitanja socioekonomske kohezije ili drugo), ne može ostvariti dostatna financijska isplativost na tržišnoj razini ili ih se smatra prerizičnima (s obzirom na razine rizika koje su relevantni privatni subjekti voljni prihvatiti). Zbog tih karakteristika za takve operacije financiranja i ulaganja nema mogućnosti pristupa tržišnom financiranju pod razumnim uvjetima u pogledu cijena, zahtjeva za kolateral, vrsta financiranja, dospijeća na otplatu primljenih financijskih sredstava ili drugih uvjeta te one bez javnih potpora u Uniji uopće ne bi bile provedene ili ne bi bile provedene u jednakoj mjeri;

2. kako bi se smatrale dodatnima uz postojeće potpore iz drugih javnih izvora iz članka 209. stavka 2. točke (b) Financijske uredbe, u okviru fonda InvestEU podupiru se samo operacije financiranja i ulaganja koje ispunjavaju sljedeće uvjete:

   (a) bez potpore iz fonda InvestEU operacije financiranja i ulaganja partnera u provedbi uopće ne bi bile provedene ili ne bi bile provedene u jednakoj mjeri; i

   (b) operacije financiranja i ulaganja uopće ne bi bile provedene ili ne bi bile provedene u jednakoj mjeri u Uniji u okviru drugih postojećih javnih instrumenata, poput financijskih instrumenata u okviru podijeljenog upravljanja koji su aktivni na regionalnoj i nacionalnoj razini, iako mora biti moguće dopunsko korištenje fondom InvestEU i drugim javnim izvorima, posebno kad je moguće ostvariti dodanu vrijednost Unije i optimizirati upotrebu javnih izvora za učinkovito postizanje ciljeva politika.

Kako bi dokazali dodatnost operacija financiranja i ulaganja za koje se pruža jamstvo EU-a u odnosu na postojeće tržišne i postojeće druge javne potpore, partneri u provedbi pružaju informacije kojima se dokazuje prisutnost barem jedne od sljedećih karakteristika:

(a) potpora se pruža pomoću podređenog položaja u odnosu na druge javne ili privatne zajmodavce ili se pruža unutar strukture financiranja;

(b) potpora se pruža pomoću vlasničkog ili kvazivlasničkog kapitala ili duga s dugim dospijećem, cijenama, zahtjevima za kolateral ili drugim uvjetima koji nisu dostatno raspoloživi na tržištu ili iz drugih javnih izvora;

(c) potpora se pruža operacijama koje imaju veći profil rizičnosti od onoga koji se obično prihvaća u okviru standardnih aktivnosti partnera u provedbi ili se potpora pruža partnerima u provedbi kada ona nadmašuje vlastite kapacitete za potporu takvim operacijama;

(d) sudjelovanje u mehanizmima podjele rizika usmjerenima na područja politika u kojima je partner u provedbi izložen većim razinama rizika u usporedbi s razinama koje on obično prihvaća ili koje privatni financijski izvršitelji mogu prihvatiti ili koje su voljni prihvatiti;

(e) potpora kojom se potiče ili privlači priljev dodatnog privatnog ili javnog financiranja te dopunjavaju drugi privatni i komercijalni izvori, posebno oni koji potječu od vrsta ulagatelja ili institucionalnih ulagatelja koji tradicionalno izbjegavaju rizik, kao posljedica pozitivnog signala koji je poslan potporom iz fonda InvestEU;

(f) potpora se pruža pomoću financijskih proizvoda koji nisu dostupni ili se ne nude u dovoljnoj mjeri u ciljanim zemljama ili regijama zbog nepostojećih, slabo razvijenih ili nepotpunih tržišta.

Za operacije financiranja i ulaganja preko posrednika, posebno za potporu MSP-ovima, dodatnost se provjerava na razini posrednika umjesto na razini krajnjeg primatelja. Smatra se da dodatnost postoji kad se fondom InvestEU financijskom posredniku pruža potpora u uspostavljanju novog portfelja s većom razinom rizika ili povećanju opsega aktivnosti koje su već visokorizične u odnosu na razine rizika koje privatni i javni financijski izvršitelji trenutačno mogu prihvatiti ili koje su voljni prihvatiti u ciljanim zemljama ili regijama.

Jamstvo EU-a ne smije se odobriti za podupiranje operacija refinanciranja (poput zamjene postojećih ugovora o zajmu ili drugih oblika financijske potpore za projekte koji su već djelomično ili u potpunosti ostvareni), osim u određenim iznimnim i dobro opravdanim okolnostima kad se dokaže da će se operacijom u okviru jamstva omogućiti novo ulaganje određenog iznosa u prihvatljivo područje za operacije financiranja i ulaganja na temelju Priloga II., a taj je iznos dodatan uz uobičajeni opseg aktivnosti partnera u provedbi ili financijskog posrednika i barem jednak iznosu operacije koja ispunjava kriterije prihvatljivosti utvrđene u ovoj Uredbi. Takve operacije refinanciranja moraju biti u skladu sa zahtjevima iz odjeljka A ovog Priloga u pogledu nedostataka na tržištu, investicijskih okolnosti koje nisu optimalne i dodatnosti.

B. Isključene aktivnosti

Zabranjeno je pružanje potpore iz fonda InvestEU za:

1. aktivnosti kojima se ograničavaju prava i slobode pojedinca ili krše ljudska prava;

2. upotrebu, razvoj ili proizvodnju proizvoda i tehnologija u području obrambenih aktivnosti koji su zabranjeni primjenjivim međunarodnim pravom;

3. proizvode ili aktivnosti povezane s duhanom (proizvodnja, distribucija, obrada i trgovina);

4. aktivnosti isključene iz financiranja na temelju relevantnih odredbi Uredbe o Obzoru Europa: istraživanja o kloniranju ljudi u reproduktivne svrhe; aktivnosti kojima se želi izmijeniti genetičko nasljeđe ljudskih bića i u okviru kojih bi takve izmjene mogle postati nasljedne; aktivnosti za stvaranje ljudskih embrija isključivo u svrhu istraživanja ili dobivanja matičnih stanica, među ostalim pomoću prijenosa jezgre somatskih stanica;

5. kockanje (aktivnosti koje se odnose na proizvodnju, izgradnju, distribuciju, obradu, trgovinu ili softver);

6. prostituciju i povezanu infrastrukturu, usluge i medije;

7. aktivnosti u okviru kojih se žive životinje koriste u pokusne i znanstvene svrhe ako se ne može zajamčiti usklađenost s Konvencijom Vijeća Europe o zaštiti kralježnjaka koji se koriste u pokusne i druge znanstvene svrhe[1];

8. aktivnosti razvoja nekretnina, na primjer aktivnosti čija je isključiva svrha preuređenje i ponovno davanje u zakup ili preprodaja postojećih zgrada, kao i izgradnja novih projekata; međutim, prihvatljive su aktivnosti u sektoru nekretnina povezane sa specifičnim ciljevima programa InvestEU kako je navedeno u članku 3. stavku 2. i s prihvatljivim područjima za operacije financiranja i ulaganja iz Priloga II., poput ulaganja u projekte u području energetske učinkovitosti ili socijalnih stanova;

---

[1] SL L 222, 24.8.1999., str. 31.

9. financijske aktivnosti poput kupovine financijskih instrumenata ili trgovanja tim instrumentima. Posebno se isključuju intervencije usmjerene na otkup u svrhu razdvajanja imovine (eng. asset stripping) ili zamjenski kapital namijenjen razdvajanju imovine;

10. aktivnosti zabranjene primjenjivim nacionalnim zakonodavstvom;

11. razgradnju, rad, prilagodbu ili izgradnju nuklearnih elektrana;

12. ulaganja povezana s rudarstvom ili vađenjem, obradom, distribucijom, skladištenjem ili izgaranjem krutih fosilnih goriva i nafte, kao i ulaganja povezana s vađenjem plina. Ovo isključenje ne primjenjuje se na:

    (a) projekte za koje ne postoji održiva alternativna tehnologija;

    (b) projekte povezane sa sprečavanjem i kontrolom onečišćenja;

    (c) projekte u okviru kojih postoje instalacije za hvatanje i skladištenje ugljika ili za hvatanje i upotrebu ugljika; industrijske ili istraživačke projekte kojima se znatno smanjuju emisije stakleničkih plinova u odnosu na primjenjive referentne vrijednosti u EU-ovu sustavu trgovanja emisijama;

13. ulaganja u postrojenja za zbrinjavanje otpada na odlagalištima. Ovo izuzeće ne primjenjuje se na ulaganja u:

    (a) postrojenja za odlaganje otpada na licu mjesta koja su pomoćni element u okviru projekta ulaganja u području industrije ili rudarstva i ako je dokazano da je odlaganje otpada jedina održiva opcija za obradu industrijskog ili rudarskog otpada nastalog iz dotične aktivnosti;

    (b) postojeća postrojenja za odlaganje otpada kojima se osigurava iskorištavanje plina dobivenog od otpada i promicanje otkapanja na odlagalištu i ponovne obrade rudarskog otpada;

14. ulaganja u postrojenja za mehaničko-biološku obradu. Ovo izuzeće ne primjenjuje se na ulaganja u ponovno opremanje postojećih postrojenja za mehaničko-biološku obradu u svrhu pretvorbe otpada u energiju ili aktivnosti recikliranja odvojenog otpada poput kompostiranja i anaerobne izgradnje.

15. ulaganja u spalionice za obradu otpada. Ovo izuzeće ne primjenjuje se na ulaganja u:

(a) postrojenja isključivo namijenjena obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati;

(b) postojeća postrojenja ako je svrha ulaganja povećanje energetske učinkovitosti, hvatanje ispušnih plinova za skladištenje ili upotrebu ili oporabu materijala iz pepela od spaljivanja, pod uvjetom da se takvim ulaganjima ne povećava kapacitet obrade otpada u postrojenjima.

Partneri u provedbi odgovorni su za osiguravanje usklađenosti operacija financiranja i ulaganja s kriterijima za isključenje navedenima u ovom Prilogu pri potpisivanju relevantnog sporazuma, za praćenje te usklađenosti tijekom provedbe projekta te za poduzimanje odgovarajućih korektivnih mjera ako je to potrebno.